SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES—No. 31

Editor:—PROF. P. V. RAMANUJASWAMI, M.A.

ADHYATMA SANKIRTANALU

BY

TALLAPAKA ANNAMACHARYULU

Tallapaka Works: Vol. VIII

EDITED BY

R. ANANTAKRISHNA SARMA

READER IN MUSIC

Sri Venkatesvara Oriental Institute, Tirupati

AND

VIDWAN A. V. SRINIVASACHARYULU

TELUGU PANDIT

Sri Venkatesvara Oriental Institute Library, Tirupati

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF

SRI C. ANNA RAO, B.A.

EXECUTIVE OFFICER

T. T. Devasthanams on behalf of the Board of Trustees

PRINTED AT

TIRUMALAI-TIRUPATI DEVASTHANAMS PRESS

TIRUPATI

1952

SRI VENKATESVARA ORIENTAL SERIES No. 81.

Editor :—Prof. P. V. Ramanujaswami, M.A.

తాళ్ళపాకవారి గేయరచనములు

VIII. సంపుటము

అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు.

అన్నమాచార్యరచితములు

శ్రీవేంకటేశ్వర ప్రాచ్యపరిశోధనాలయములో సంగీతవాఙ్మయ పరిశోధకుఁడగు

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మచేతను,

శ్రీవేంకటేశ్వర ప్రాచ్యపరిశోధనాలయ పుస్తకశాలలో ఆంధ్రపండితుఁడగు

ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యునిచేతను,

పరిశోధింపఁబడినవి.

తిరుపతి

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానముల ముద్రాక్షరశాల

1952

శ్రీః

పీఠిక

అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మకీర్తనలలో ౨౦౧-వ రేకు మొదలు ౨౫౦-వ రేకు వఱకును గల ౨౮౯ సంకీర్తనలు ఈ యెనిమిదవ సంపుటముగా ప్రకటింపఁబడినవి. ఇఁక మూఁడు సంపుటములలో ఆయనగారి అధ్యాత్మకీర్తనలన్నియు ముగిసి ముద్రణకెక్కఁగలవు. వాని సంశోధన కార్యము త్వరగా సాగుచున్నది. అందుపై వారిశృంగార సంకీర్తనల సముద్రమునీఁదు ప్రయత్నము చేయవలసియున్నది. ఈఁదించువాఁడు శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు. ఈఁదు కోరికమాత్రమే మాది.

ఇందలి సంకీర్తనలలో 'అతిముతిఁ జూడఁబోతే' అను ౧౨౬-వ దియు, 'ఈతఁడే ముక్తిదోవ' అను ౧౮౩-వదియు అన్నమాచార్యునివి కావనుట స్పష్టము. కుమారుఁడు పెదతిరుమలయ్యగారిదో మనుమలదో కాఁగలదు. చెప్పినవారిదో చెక్కినవారిదో అసడ్డచేత అన్నమాచార్య సంకీర్తనములలోఁ గలిసినవి. రేకులలోని క్రమమును మార్చు స్వాతంత్ర్యము వహింపలేదు గనుక ఉన్నరీతినే ప్రకటించుటయైనది.

కీర్తనలకన్నిటికిఁ గాకున్నను కొన్నిటికైనను లఘుటీక వ్రాసి ప్రకటించుట మేలని కొందఱు మిత్రులు సూచించిరి. కాని 'దీన్నిగడిచి దీర్ఘాయుష్మంతుడై తేగదా పెన్నదాటి పెరుమాళ్ళసేవ చేసేది' అను సామెత పదే పదే జ్ఞప్తికి వచ్చి నన్ను భయపెట్టుచున్నది. ప్రకృతమీయుండు పరస్సహ స్రకృతులను ప్రకటింపఁ గల్గితిమేని అదే పదివేలు. అందుమీఁద అన్నమాచార్యుల భాష, కవిత, మతము మొదలగు విషయములచర్చ యెంతో చేయవలసియున్నది. అది నాచేతనే చేయించునో నాకంటె సమర్థతరులకాకైంకర్యమునిచ్చునో ఆ శ్రీనివాసులకే యెఱుక!

యథాపూర్వముగా ప్రాచ్యపరిశోధనాలయ మందలి గ్రంథ భాండాగార పండితులగు శ్రీ అర్చకం ఉదయగిరి శ్రీనివాసాచార్యులు ఈ సంకీర్తనల సంశోధన కైంకర్యమందు చూపుచున్న అసాధారణశ్రద్ధా భక్తులు అభినందనీయములు. వారికి నాయనంత మంగళాశాసనములు.

శ్రీ వేంకటేశ్వరప్రాచ్యవిద్యా పరిశోధనాలయము,
తిరుపతి
16—3—52.

రాళ్ళపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ.

శుభమస్తు

శ్రీ తాళ్ల పాక

అన్నమాచార్యుల అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు

స్వస్తిశ్రీ జయాభ్యుదయ శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౩౪౬ అగు నేఁటి క్రోధి సంవత్సరమందు తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు అవతరించిన పదారుయేండ్లకు తిరువేంగళనాథుండు ప్రత్యక్షమైతేను అదిమొదలుగాను శాలివాహన శకవరుషంబులు ౧౪౨౪ అగు నేఁటి దుందుభి సంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౧౨ నిరుధానకు (నిరోధానకు ? తిరోధానానకు) తిరువేంగళనాథుని మీఁదను అంకితముగాను తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు విన్నపముచేసిన అధ్యాత్మ సంకీర్తనలు.

201-వ రేకు. మాళవి

ఇట్టి ప్రతాపముగల యీతనిదాసుల నెల్ల
కట్టునా కర్మము లెల్ల గాలిఁ బోవుఁ గాక. ॥పల్లవి॥

యెలమిఁ జక్రాయుధున కెదురా దానవులు
తొలఁగ కెందు చొచ్చినఁ దుండించుఁ గాక
యిల గరుడధ్వజుపై నెక్కునా విషములు
కలఁగి నీరై పారి గాలిఁ బోవుఁ గాక. ॥ఇట్టి॥

గోవర్ధనధరునిపై కొలుపునా మాయలు
వేవేలు దునుకలై విరుగుఁ గాక
కేవలుఁ డచ్యుతునొద్దఁ గీడు చూపఁ గలదా
కావరమై తాఁ దానె గాలిఁ బోవుఁ గాక. ॥ఇట్టి॥

వీరనారసింహునకు వెరపులు గలవా
దూరాన గగ్గులకాడై తొలఁగుఁ గాక
కోరి యీశ్రీవెంకటేశుఁ గొలిచితి మిదివో
కారుకొన్న పగ లెల్ల గాలిఁ బోవుఁ గాక. ॥ఇట్టి॥ 1

శాళి

ఏది నిజం బని యెటువలె నమ్ముదు
పోదితోడ నను బోధింపవే. ॥పల్లవి॥

సత్తు నసత్తని సర్వము నీవని
చిత్తగించి శ్రుతి చెప్పెడిని
వుత్తమమధ్యమ మొగిఁ గల దని మరి
యిత్తల శాస్త్రము లేర్పరచీని. ॥ఏది॥

నానారూపులు నరహరి నీవని
పూనినవిధు లిటు పొగడెడిని
మానక హేయము మరి వుపాదేయము
కానవచ్చి యిలఁ గలిగియున్నవి. ॥ఏది॥

భావాభావము పరమము నీవని
దైవజ్ఞులు నినుఁ దలఁచెదరు
శ్రీవెంకటగిరిఁ జెలఁగిననీవే
తావుగ మదిలోఁ దగిలితివి. ॥ఏది. 2

సాళంగనాట

గెలిచితి భవములు గెలిచితి లోకము
మెలమి నీదాసుల కెదురింక నేది. ॥పల్లవి॥

జయ జయ నరసింహా జయ పుండరీకాక్ష
జయ జయ మురహార జయ ముకుంద
భయహారణము మాకుఁ బాపనాశనము
క్రియతోడి నీసంకీర్తన గలిగె. ||గలి||

నమో నమో దేవ నమో నాగపర్యంక
నమో వేదమూర్తి నారాయణా
తిమిరి మమ్ముఁ గావఁగ దిక్కయి మాకు నిలువ
జమళిభుజముల శంఖుచక్రములు గలిగె. ||గలి||

రక్ష రక్ష పరమాత్మ రక్ష శ్రీవెంకటపతి
రక్ష రక్ష కమలారమణ పతి
అక్షయసుఖ మియ్యఁగల న(వ?)టు దాపుదండగా
పక్షివాహనుఁడ నీభక్తి మాకుఁ గలిగె. ||గలి|| 3

దేసాళం

ఎక్కడ చూచిన వీరే యింటింటిముంగిటను
వెక్కచేఁతలు సేసేరు పిలువరే బాలుల. ||పల్లవి||

పిన్నవాఁడు కృష్ణుఁడు పెద్దవాఁడు రాముఁడు
వన్నె నిద్దరమడలవలె నున్నారు
వెన్నలు దొంగిలుదురు వీఁడు వాఁడు నొక్కటే
పన్నుగడై వచ్చినారు పట్టరే యీబాలుల. ||ఎక్క||

నల్లనివాఁడు కృష్ణుఁడు తెల్లనివాఁడు రాముఁడు
అల్లదివో జోడుకోడెలై వున్నారు
వెల్లవిరై తిరిగేరు వేరు లేదిద్దరికిని
పెల్లుగ యశోదవద్దఁ బెట్టరే యీబాలుల. ||ఎక్క||

రోలఁ జిక్కె నొకఁడు రోఁకలి వట్టె నొకఁడు
పోలిక సరిచేసికిఁ బొంచి వున్నారు
మేలిమి శ్రీవెంకటాద్రి మించిరి తానే తానై
ఆలించి న(యె?)వ్వరి నేమి ననకురే బాలుల. ॥ఎక్క॥ 4

నాట

దాసోహ మనుబుద్ధిఁ దలఁచరు దానవులు
యీసులకే పెనఁగేరు యిప్పుడూఁ గొందరు. ॥పల్లవి॥

హరిచక్రము దూషించేయట్టివారే యసురలు
అరయఁ దామె దైవ మన్నవారు నసురలే
ధర నరకాసురుఁడు తానే దైవ మని చెడె
యిరవై యిది మానరు యిప్పుడూఁ గొందరు. ॥దాసో॥

పురుషోత్తమునిపూజపొంతఁ బోరు అసురలు
సరవి విష్ణుని జపించనివారు నసురలే
హిరణ్యకశిపుఁడు యీతని నొల్లక చెడె
యిరవై యీతని నొల్ల రిప్పుడూఁ గొందరు. ॥దాసో॥

సురలును మునులును శుకాదియోగులును
పరమము శ్రీవెంకటపతి యనుచు
శరణని బ్రదికేరు సరి నేఁడు వైష్ణవులు
యొరపరికానఁ బొయ్యే రిప్పుడూఁ గొందరు. ॥దాసో॥ 5

బౌళి

నెట్టిన వాఁడ వెట్టివాఁడ వినియుఁ గనియుఁ మరి
నెట్టి కెలిసి రోఁకలి నేల చుట్టఁ గాక. ॥పల్లవి॥

పుట్టించినవాఁడవట పూఁచి నన్నుఁ బెంచ లేవా
కట్టఁగడ నమ్మని నాకడనే కాక
వొట్టి నాలో నుండువట వోగిఁ బాపము నాకేది
గట్టిగాఁ బుణ్యమువేరే కట్టుకొనేఁ గాక. ॥వెట్టి॥

యేడనైనా నీవే యట యెదుట నుండఁగ లేవా
వేడ (డె ?) వెట్టి యేడనైనా వెదకేఁ గాక
ఆడినదెల్లా నీవట అందులోఁ దప్పులున్నవా
పీడుపడ్డతలఁపుతో వెరచేఁ గాక. ॥వెట్టి॥

భావించితే మెత్తు వట పరము నీవియ్య లేవా
నీవాఁడనని నానేరమే కాక
శ్రీవెంకటేశుఁడ నేను చేరి నీకు శరణంటి
దేవుఁడవై కావఁగా నే దిద్దుకొనేఁ గాక. ॥వెట్టి॥ 6

202_వ రేకు. ఆహిరి

పూఁచినయీదేహము పువ్వు గాని పిందె గాని
చేచేత నెవ్వరికిఁ జెప్ప నోపఁ బ్రియము. ॥పల్లవి॥

పుట్టించినదైవము పూరి మేపునా తుమ్మఁ
బట్టినపూర్వకర్మము పాసి పొయ్యీనా
మెట్టినసంసారము మెదిగినపాటే చాలు
తొట్టి కన్నవారి నెల్ల దూర నోప మిందుకు. ॥పూఁచి॥

నొసలఁ వ్రాసినవ్రాలు నుసిగితే మాసీనా
కొసరి జగము నాకే కొత్త లయ్యీనా
వుసురుఁగోడిసుఖము వుండినపాటే చాలు
కొసరి జన్మము లింకాఁ గోర నోప నేను. ॥పూఁచి॥

యేలినవాఁడు శ్రీహరి యేమి సేసినా మేలె
వేళతో నాతఁడే శ్రీవెంకటేశుఁడు
పాలించె నాతఁడు మమ్ము పదివేలులాగులను
యీలాగులనే సుఖయించేము నేము. ॥పూచి॥ 7

ధన్నాసి

పుట్టినట్టె వున్నవాఁడ పోలేదు రాలేదు
యిట్టె నీదాసుఁడ నైతే యెంగిలెల్లఁ బాసె. ॥పల్లవి॥

వెలినున్న జగమెల్ల విష్ణుఁడ నీమహిమే
అలరి నాలోన నీవే అంతరాత్మవు
తెలిసి నేనున్నచోటే దివ్యవైకుంఠము
వెలలేని నరకముల వెరపెల్లఁ దీరె. ॥పుట్టి॥

తనువుతో నుండేది నీతలఁచిన తలఁపే నా
మనువుసంసారము నీమాయ చేతిదే
పనుల నాకర్మము నీపంచినట్టి పనుపే
మనసులోపలి యనుమానమెల్లఁ బాసె. ॥పుట్టి॥

తెరమరుగుదినాలు దేవుఁడ నీకల్పితమే
సోరిది యీసురలెల్ల చుట్టాలె నాకు
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నీమరఁగు చొచ్చి నేఁడు
గురునియానతిచేతఁ గొంకులెల్ల బాసె. ॥పుట్టి॥ 8

వరాళి

ఐనదయ్యీఁ గానిదెల్లా నటు గాకుండితే మానీ
మానుపరా దివి హరిమాయామహిమలు. ॥పల్లవి॥

పుట్టటి వెన్ని లేవు పోయేటి వెన్ని లేవు
వెట్టిదేహాలు మోచిన వెడజీవులు
గట్టిగాఁ దెలుసుకొంటే కలలోనివంటి దింతే
పట్టి యిందుకుఁగా నేల బడలేమో నేము. ॥ఏన॥

కడచిన వెన్ని లేవు కాచుకున్న వెన్ని లేవు
నుడిగొన్న తనలోని సుఖదుఃఖాలు
యెడపుల నివి రెండు యెండనీడవంటివింతే
కడనుండి నేమేల (?) కరఁగేమో నేము. ॥ఏన॥

కోరినవి యెన్ని లేవు కోరఁగల వెన్ని లేవు
తీరనిసంపదలతో తెంచేపలు
ధారుణి శ్రీవెంకటేశుదాసులమై యిన్నియును
చేరి కైకొంటిమి యేమిఁ సేసేమో నేము. ॥ఏన॥ 9

సాళంగం

భక్తసులభుఁడును పరతంత్రుఁడు హరి
యుక్తిసాధ్య మిదె యొకరికిఁ గాఁడు. ॥పల్లవి॥

నినుపగులోకముల నిండినవిష్ణుఁడు
మనుజుఁడ నాలో మనికి యయ్యో
మునుకొని వేదముల మడిగినమంత్రము
కొననాలికలలోఁ గుదురై నిలిచె. ॥భక్త॥

మెలసి దేవతల నేలినదేవుఁడు
నలుగడ నధముని నను నేలె
బలుపగు లక్ష్మీపతియగు శ్రీహరి
యిల మాయింటను యిదివో నిలిచె. ॥భక్త॥

పొడవుకుఁ బొడ వగు పురుషోత్తముఁ డిదె
బుడిబుడి మాచేతఁ బూజ గొనె
విడువ కిదివో శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు
బడివాయఁడు మాపాలిట నిలిచి. ॥భక్త॥ 10

లలిత

జ్ఞానినైనా నీకుఁ బోదజ్ఞానినైనా నీకుఁ బోదు.
నేను చేసిననేరమి నీకే సెలవయ్యా. ॥పల్లవి॥

గరిమ మాపుట్టుగు నీగర్భవాసములోనే
అరయ మామోక్షము నీయరచేతిదే
వెరవు లెంచుకోఁబోతే వేరే మాకు గతి లేదు
నిరతి మాబదుకులు నీకే సెలవయ్యా. ॥జ్ఞాని॥

నిండిన మాకోరికలు నీపెరరేఁపులే
వుండఁ జోటు నీకు నావుల్లములోనే
చండిపెట్టి మాకైతే స్వతంత్ర మించుకా లేదు
నిండిన మాచేఁతలెల్లా నీకే సెలవయ్యా. ॥జ్ఞాని॥

యిదె మాసంసారములు యిట్టె నీకల్పితములు
తుదమొదలును నీవే తోడునీడవు
యెదుట శ్రీవెంకటేశ యేలినవాఁడవు నీవే
నిదుర మాదినములు నీకే సెలవయ్యా. ॥జ్ఞాని॥ 11

సాళంగనాట

ఎక్కడి నరకములు యెక్కడి మృత్యువు మాకు
దక్కె నీదివ్యనామామృతము చూరగొంటిమి. ॥పల్లవి॥

తమితో శ్రీపతిదాసులఁ జేరినప్పుడే
యమకింకరభయము లణఁగిపోయ
జమళి నీయాయుధలాంఛనము మోచినప్పుడే
అమరఁ గాలదండములవియెల్లఁ బొలిసె. ॥ఎక్క॥

మును నీనగరిత్రోవ మొగమైనయప్పుడే
ఘనయామ్యమార్గము గట్టువడియె
వొనర నీతిరుపతి నొకరాత్రి వున్నపుడే
కనలు కాలసూత్రాదిఘాతలెల్లఁ బాడె. ॥ఎక్క॥

యెడరై నీమంత్రజపమెంచుకొన్నయపుడే
కడుఁ జిత్రగుప్తునిలెక్కలు గడచె
వడిగా శ్రీవెంకటేశ్వర మీశరణనఁగా
అడరి వైకుంఠము మాయరచేత నిలిచె. ॥ఎక్క॥ 12

203-వ రేకు. సామంతం

పురుషుల నీగతి బోధించి బోధించి
సురతసమాధియందుఁ జొక్కించే రదివో. ॥పల్లవి॥

కొంకక సతులనేటిగురువు లందరికి
కంకిగా మర్మాలు సోఁకఁగ వార్షించి
లంకెలను బంచాంగుళహస్తమస్తకమున
వుంకువఁ దమయంగము వుపదేశించేరు. ॥పురు॥

మదనమంత్రములెల్ల మరి చెవిలోనఁ జెప్పి
మొదల నఖాంకురపుముద్రలు వెట్టి
పదిమారులుఁ దమ్ములప్రసాదములు వెట్టి
వుదుట సంసారబ్రహ్మ ముపదేశించేరు. ॥పురు॥

బడలించి అనంగపరవస్తువును జూపి
కడపట విరక్తిఁ గడు బోధించి
తడవి శ్రీవెంకటేశుదాసులఁ దప్పించి
వుడివోనిజీవులకు నుపదేశించేరు. ॥పురు॥ 13

గుజ్జరి

ఇంతేపో వారివారిహీనాధికము లెల్ల
పంతాన తా మేపాటి భాగ్యము నాపాటే. ॥పల్లవి॥

అందరిలో దేవుఁ డుండు అందధికులు గొందరు
కొందరు హీనులై కుందుదు రింతే
చెంది వీచే గాలొకటే చేనిపంటా నొకటే
పొంది గట్టికొలుచుండి పొల్లుకడఁ బడును. ॥ఇంతే॥

పుట్టుగందరి కొకటే భూమిలో యేలికలును
వెట్టిబంట్లుఁ గొందరై వీఁగుదు రింతే
చుట్టి వరిగురుమతో జొన్నగింజ సరిదూఁగు
తెట్టలై నేలొకటికి తీలొకటికాయ. ॥ఇంతే॥

కోరి శ్రీవెంకటపతికుక్షిలోనే లోకములు
ఆరయఁ గిందేదు మీఁదేదై వున్నవింతే
యీరీతి నితనిదాసు లెక్కిరి పొడవులకు
తారి కిందికి దిగిరి దానవులై కొందరు ॥ఇంతే॥ 14

లలిత

అన్నిటా నాపాలిటికి హరి యాతఁడే కలఁడు
యెన్నికగాఁ దుదిపద మెక్కితిమి మేలు. ॥పల్లవి॥

కొందరు జీవులు నన్నుఁ గోపగించినా మేలు
చెంది కొందరట్టె సంతసించినా మేలు
నిందించి కొందరు నన్ను నేఁడే రోసినా మేలు
పొందుగ కొందరు నన్నుఁ బొగడినా మేలు. ॥అన్ని॥

కోరి నన్ను బెద్దసేసి కొందరు మొక్కినా మేలు
వేరె హీనుఁ డని భావించినా మేలు
కూరిమిఁ గొందరు నన్ను గూడుకుండినా మేలు
మేరతో విడిచి నన్ను మెచ్చకున్నా మేలు. ॥అన్ని॥

యిప్పటికిఁ గలపాటి యెంతపేదయినా మేలు
వుప్పతిల్లుసంపద నాకుండినా మేలు
యెప్పుడు శ్రీవెంకటేశుకే నిచ్చినజన్మ మిది
తప్పు లేదాతనితోడి తగులమే మేలు. ॥అన్ని॥ 15

ధన్నాసి

ఊరకే నీశరణని వుండుటే నాపని గాక
యీరీతి నావుపాయము లేడ కెక్కీనయ్యా. ॥పల్లవి॥

ముందె అంతర్యామివై మొగినాలో నుండఁగాను
చెంది నిన్ను లేనివానిఁ జేసుక నామనసులో
గొంది నీయాకారముగా కొంత నే భావించుకొంటా
యిందుఁ గల్పితధ్యానము లెట్టు చేసేనయ్యా. ॥ఊర॥

కన్నులఁ జూచినందెల్ల కమ్మి నీవై యుండఁగాను
అన్నిటాఁ బ్రత్యక్ష మందు అభావన చేసుకొని
విన్ననై తెలియలేక వేరెయొందో వెదకుచు
పన్నిస్వప్నయాపాలఁ బడ నేటి కయ్యా. ॥ఊర॥

శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద శ్రీపతివై కొలువుండి
ఆవటించి తలఁపులో నచ్చొత్తి నట్టుండఁగాను
దేవుఁ డెట్టివాఁ డంటా తెగనిచదువులందు
సోవలుగా నింక నేటి సోదించే నయ్యా. ॥ఊర॥ 16

రామక్రియ

భూమిలోనఁ గొత్తలాయఁ బుత్రోత్సవ మిదివో
నేమపుకృష్ణజయంతి నేఁడే యమ్మా. ॥పల్లవి॥

కావిరి బ్రహ్మాండము కడుపులోనున్నవాని
దేవకి గర్భమున నద్దిర మోచెను
దేవతలెల్ల వెదకి తెలిసి కాననివాని
యీవల వసుదేవుఁడు యెట్టు గనె నమ్మా. ॥భూమి॥

పాడవుకుఁ బొడవైన పురుషోత్తముఁడు నేఁడు
అడరి తొట్టెల బాలుఁ డాయ నమ్మ
వుడుగక యజ్ఞభాగమొగి నారగించేవాఁడు
కొడుకై తల్లిచన్ను గుడిచీ నమ్మా. ॥భూమి॥

పాలజలధియల్లుండై (డై ?) పాయకుండే యీతనికి
పాలవుట్లపండుగ బాఁతే (తా ?) య నటే
ఆలరి శ్రీవెంకటాద్రి నాటలాడ నే మరిగి
పేలరియై కడు పెచ్చువెరిగీ నమ్మా. ॥భూమి॥ 17

లలిత

అందాఁకా నమ్మలేక అనుమానపడు దేహి
అంది నీసొమ్ము గనక అదియుఁ నీయుతువు. ॥పల్లవి॥

నీదాసుఁడ ననేటి నిజబుద్ధి గలిగితే
ఆదెస నప్పుడే పుణ్యుఁ డాయ నతఁడు
వేద(దు?)తో నొక్కొక్కవేళ వెలుతులు గలిగితే
నీదయవెట్టి వెనక నీవే తీరుతువు. ॥అందా॥

తొలుత నీశరణము దొరకుటొకటే కాని
చెలఁగి యాజీవునికిఁ జేటు లేదు
కలఁగి నడుమంత్రాన గతి దప్ప నడచిన
నెలకొని వంక లొత్తి నీవే నేరుతువు. ॥అందా॥

నీవల్లఁ గొరత లేదు నీపేరు నొడిగితే
శ్రీవెంకటేశ యిట్టె చేరి కాతువు
భావించ లేకుండఁగాను భారము నీదంటేఁ జాలు
నీవారి రక్షించ నీవే దిక్కౌదువు. ॥అందా॥ 18

204-వ రేకు. లలిత

కడు నజ్ఞానపు కరవుకాల మిదె
వెడలదొబ్బి మావెరపు దీర్చవే. ॥పల్లవి॥

పాపపుపసురము బందెలు మేయఁగ
పోపులపుణ్యము పొలివోయ
శ్రీపతి నీకే చేయి చాఁచెదము
యేపున మమ్మేఁక నీడేర్చవే. ॥కడు॥

యిలఁ గలియుగ మనుయెండలు గాయఁగ
చెలఁగి ధర్మ మనుచెరు వింకె
పొలసి మీకృపాంబుధి చేరితి మిదె
తెలిసి నాహాహాను తీర్చవే. ॥కడు॥

వడిగొని మనసిజవాయువు విసరఁగ
పొడవగు నెఱుకలు పుట మెగసె
బడి శ్రీవేంకటపతి నీశరణము
విడువక చొచ్చితి వెసఁ గావఁ గదే. ॥కడు॥ 19

గుజ్జరి

భావించ నేర నైతి పశుబుద్ధి నైతిని
యీవల నాయపచార మిది గావ వయ్యా. ॥పల్లవి॥

హరి నీవు ప్రపంచమందుఁ బుట్టించితి మమ్ము
పరము నే సాధించేది బలుద్రోహమవుఁ గాదో
సిరుల నేలేటివాఁడు చెప్పినట్టు సేయక
విరసాలు బంట్లకు వేరే సేయఁ దగునా. ॥భావిం॥

పంచేంద్రియములు నాపైఁ బంపువెట్టితివి నీవు
యెంచి వానినే దండించే దిది నేరమౌఁ గాదో
పెంచేటితల్లిదండ్రులు ప్రియమై వడ్డించఁగాను
కంచము కాలఁ దన్ను సంగతియా బిడ్డలకు. ॥భావిం॥

మిక్కిలి సంసారము మెడఁ గట్టితివి నాకు
అక్కర నే వేసారేది అపరాధ మవుఁ గాదో
దిక్కుల శ్రీవేంకటాద్రిదేవుఁడ నీవియ్యఁగాను
యెక్కడో జీవుఁడ నేను యెదురాడఁ దగునా. ॥భావిం॥ 20

రామక్రియ

గరుడధ్వజం బెక్కె కమలాక్షుపెండ్లికి
వరుస లదివో వచ్చెఁ బై పై సేవించను. ॥పల్లవి॥

పాడిరి సోబాన నదే భారతియు గిరిజయు
ఆడిరి రంభాదులైన అచ్చరలెల్ల
కూడిరి దేవత లెల్ల గుంపులై శ్రీవెంకటాద్రి
వేడుకలు మీరఁగ శ్రీవిభునిపెండ్లికిని. ॥గరు॥

కురిసెఁ బువ్వులవాన కుప్పలై యెందు చూచిన
మొరసె దేవదుందుభి మోఁత లెల్లను
బెరసె సంపద లెల్ల పెంటలై శ్రీవెంకటాద్రి
తిరమై మించిన దేవదేవుని పెండ్లికిని. ॥గరు॥

వేసిరి కానుక లెల్ల వేవేలు కొప్పెరల
పోసి రదే తలఁబాలు పుణ్యసతులు
ఆసల శ్రీవెంకటేశుఁ డలమేలుమంగఁ దాను
నేసలువెట్టినయట్టి సింగారపు పెండ్లికి. ॥గరు॥ 21

గుండక్రియ

ఇతరచింత లేఁక నేమిటికి
అతఁడే గతియై అరసేటివాఁడు. ॥పల్లవి॥

కర్మమూలమే కాయము నిజ
ధర్మమూలమే తనయాత్మ
అర్మిలి రెంటికి హరి యొకఁడే
మర్మ మీతఁడే మనిపేటివాఁడు. ॥ఇత॥

బహుభోగమయము ప్రపంచము
నిహితజ్ఞానము నిజముక్తి
యిహపరములకును యీశ్వరుఁడే
సహజపుఁగర్త జరపేటివాఁడు. ॥ఇత॥

అతిదుఃఖకరము లాసలు
సతతసుఖకరము సమవిరతి
గతి యలమేల్మంగతో శ్రీవెంకట
పతి యొకఁ డిన్నిటఁ బాలించువాఁడు ॥ఇతి॥ 22

శంకరాభరణం

అచ్యుత మిమ్ముఁ దలఁచేయంతపని వలెనా
యిచ్చల మీవారే మాకు నిహపరా లియ్యఁగా. ॥పల్లవి॥

మిమ్ము నెఱిఁగినయట్టి మీదాసుల నెఱిఁగే
సమ్మతి విజ్ఞానమే చాలదా నాకు
వుమ్మడి మీసేవ సేసుకుండేటివైష్ణవుల
సమ్ముఖాన సేవించుటే చాలదా నాకు. ॥అచ్చు॥

నిరతి నీకు మొక్కే నీడింగరీలకు
సరవితో మొక్కుటే చాలదా నాకు
పరగ నిన్నుఁ బూజించేప్రపన్నులఁ బూజించే
సరిలేని భాగ్యము చాలదా నాకు. ॥అచ్చు॥

అంది నీకు భక్తులైన యల మహానుభావుల
చందపువారిపై భక్తి చాలదా నాకు
కందువ శ్రీవెంకటేశ కడు నీబంటుబంటుకు
సందడిబంట నవుటే చాలదా నాకు. ॥అచ్చు॥ 23

బౌళి

నవనీతచోర నమో నమో
నవమహిమార్ణవ నమో నమో. ॥పల్లవి॥

హరి నారాయణ కేశవాచ్యుత శ్రీకృష్ణ
నరసింహ వామన నమో నమో
మురహర పద్మనాభ ముకుంద గోవింద
నరనారాయణరూప నమో నమో. ॥నమ॥

నిగమగోచర విష్ణు నీరజాక్ష వాసుదేవ
నగధర నందగోప నమో నమో
త్రిగుణాతీత దేవ త్రివిక్రమ ద్వారక
నగరాధినాయక నమో నమో. ॥నమ॥

వైకుంఠ రుక్మిణీవల్లభ చక్రధర
నాకేశవందిత నమో నమో
శ్రీకరగుణనిధి శ్రీవేంకటేశ్వర
నాకజననుత నమో నమో. ॥నమ॥ 24

205-వ రేకు. శంకరాభరణం

ఆతఁడే సకలము అని భావింపుచు
నీతితో నడవక నిలుకడ యేది. ॥పల్లవి॥

మొందును జూచిన యీశ్వరుఁ డుండఁగ
విందుల మనసుకు వెలి లేది
సందడించే హరిచైతన్య మిదివో
కందువలిఁక వెదకఁగ నేది. ॥ఆత॥

అంతరాత్ముఁడై హరి పొడచూపఁగ
పంతపు కర్మపుభయ మేది
సంతత మాతఁడే స్వతంత్రుఁ డిదివో
కొంత గొంత మరి కోరెడి దేది. ॥ఆత॥

శ్రీవెంకటపతి జీవుని నేలఁగ
యీావల సందేహ మిఁక నేది
భావం బీతఁడు ప్రపంచ మీతఁడు
వేవేలుగ మరి వెదకెడిదేది. ॥అతి॥ 25

సాళంగనాట

అద్దిరా వో యయ్య నే నంతవాఁడనా వొక
కొద్ది నీదాసులసేవ కోరఁగలఁ గాక. ॥పల్లవి॥

హరి నీమాయలకు నే నడ్డము చెప్పేవాఁడనా
అరిదైన దదియు రాచాజ్ఞ గనక
పరమపదానకాసపడుటయు ద్రోహము
పారిది నీభండారముసొమ్ము గనక. ॥అద్ది॥

పంచేంద్రియములనేఁ బారఁదోలేవాఁడనా
ముంచి నీవు వెట్టినట్టి ముద్రకర్తలు
అంచల నావిజ్ఞాన మది దలఁచ వచ్చునా
నించి నీవు పాఁతినట్టి నిధాన మది. ॥అద్ది॥

వొట్టి సంసారపుమోపు వోప ననేవాఁడనా
వెట్టి మమ్ముఁ జేయించేటివేడుక నీది
గట్టిగా శ్రీవెంకటేశ కదిశి నీశరణంటి
అట్టుగనేఁ జెప్పేనా మీఱఁగ నీరహస్యము. ॥అద్ది॥ 26

రామక్రియ

ఇచ్చలోఁ గోరే వల్లా యిచ్చేధనము
అచ్చుతనామమెపో అధికపుధనము. ॥పల్లవి॥

నారదాదులు వొగడే నాలుకపయిధనము
సారపు వేదములలో చాటేధనము
కూరిమి మునులు దాఁచుకొన్నట్టి ధనము
నారాయణనామ మిదే నమ్మినట్టి ధనము. ॥ఇచ్ఛ॥

పరమపదవికి సంబళమైన ధనము
యిరవై భక్తులకెల్లా నింటిధనము
పరగ నంతరంగాన పాఁతినట్టి ధనము
హరినామ మిదియపో అరచేతిధనము. ॥ఇచ్ఛ॥

పొంచి శివుఁడు కాశిలో బోధించేధనము
మించినఆచార్యుల మూలధనము
పంచి శ్రీవెంకటపతి పాలించేధనము
నించి విష్ణునామ మదే నిత్యమైన ధనము ॥ఇచ్ఛ॥ 27

శ్రీరాగం

ఇతనికంటె ఘను లిఁక లేరు
యితరదేవతల యిందరిలోన. ॥పల్లవి॥

భూపతి యీతఁడె పొదిగి కొలువరో
శ్రీపతి యీతఁడె చేకొనరో
యేపున బలువుఁడు నితఁడే చేరరో
పై పై వెంకటపతి యైనాఁడు. ॥ఇత॥

మరుగురుఁ డితఁడే మతి నమ్మఁగదరో
పరమాత్ముఁ డితఁడె భావించరో
శరివరదుఁ డీతఁడె గతి యని తలఁచరో
పరగ శ్రీవెంకటపతి యైనాఁడు. ॥ఇత॥

తల్లియు నితఁడే తండ్రియు నితఁడే
వెల్లవిరై యిఁక విడువకురో
చల్లగా నితని శరణని బ్రతుకరో
అల్ల శ్రీవెంకటహరి యయినాఁడు. ॥ఇత॥ 28

లలిత

చూడ వేడుకలు సొరిది నీమాయలు
తోఁడనే వారి వారి దొరసీ నిదివో. ॥పల్లవి॥

పుట్టేటిజీవులు పొదలేటిజీవులు
జట్టిగొని రిదియే జగ మెల్లా
కట్టిడికర్మము కాయజుమర్మము
నెట్టుకొన్న దిదె నిఖిలం బెల్లా. ॥చూడ॥

ములిగేటి ధనములు మోచేటి ధనములు
కలిమి మెరసె లోకం బెల్లా
పొలసి వేగుటలు పొద్దు గుంకుటలు
కలిగిన విదివో కాలం బెల్లా. ॥చూడ॥

తగిలేటి పురుషులు తమకపు కాంతలు
బగివాయ ని(ది?)ది బదు కెల్లా
అగపడి శ్రీవెంకటాధిప నీకృప
దెగనిజీవనము దినదిన మెల్లా. ॥చూడ॥ 29

దేవగాంధారి

ఎన్నఁడు దొకో నే దెలిసి యెక్కుడయి బ్రదికేది
పన్నిన నాగుణ మెల్లా భ్రమతపాలాయ. ॥పల్లవి॥

ధనమద మిదె నన్ను దైవము నెఱఁగనీదు
తనుమద మెంతయిన తపముఁ జేయనీదు
ఘనసంసారమదము కలుషముఁ బాయనీదు
మనెడి నాయును వెల్ల మదముపాలాయ. ॥ఎన్న॥

పొంచి కామాంధకారము పుణ్యము గానఁగనీదు
కంచపు జన్మపుచిక్కు గతి చూపదు
పెంచి యజ్ఞానతమము పెద్దల నెరఁగనీదు
చించరాని నాబుద్ధి చీఁకటిపాలాయ. ॥ఎన్న॥

శ్రీవెంకటేశ్వరుమాయ చిత్తముఁ దేరనీదు
యేవంకా నితఁడే గతి యిన్నిటా మాకు
యేవుపాయమును లేక యీతని మఱఁగుచొచ్చి
దేవుఁ డంతర్యామి యని తేజముఁ బొందితిమి. ॥ఎన్న॥ 30

206-వ రేకు. సాళంగనాట

అని రావణుతలలట్లుఁ బొందించి
చెనకి భూతములు చెప్పె బుద్ధి. ॥పల్లవి॥

కట్టిరి జలనిధి కపిసేన లవిగో
చుట్టె లంకకంచుల విడిసె
కొట్టిరి దానవకోట్లతల లదే
కట్టిడి రావణగతియో నీకు. ॥అని॥

మెక్కిరి కోటలు యిందరు నొకపరి
చిక్కిరి కలిగినచెర యెల్ల
పక్కన సీతనుఁ బట్టిమా మాయ
నిక్క (క్క-?) ము రావణ నీకో బ్రతుకు. ॥అని॥

పరగ విభీషణుఁ బట్టము గట్టెను
తొరలి లంకకును తొలుఁదొలుతే
గరిమల శ్రీవెంకటగిరిరాముఁడు
మెరసెను రావణ మేలాయఁ బనులు. ॥అని॥ 31

దేవగాంధారి

దైవము నీవే యిఁక దరి చేరుతువు గాక
జీవులవసము గాదు చిక్కిరి లోలోననే. ॥పల్లవి॥

పుట్టుట సహాజ మిది పొదలే జీవులకెల్ల
గట్టిగా జగమునందు కలకాలము.
నట్టేటివరదవలె నానాటి నీమాయ
కొట్టుక పారఁగఁ జొచ్చె కూడిన విజ్ఞానము. ॥దైవ॥

పాపమే సహాజము బద్ధసంసారులకెల్ల
కాపురపువిధులలో కలకాలము
తేపలేని సముద్రము తెఱఁగున కర్మమెల్లా
మాపు రేపు ముంచఁ జొచ్చె మతిలోనిధైర్యము. ॥దైవ॥

లంపటమే సహాజము లలి దేహధారులకు
గంపమోపుకోరికల కలకాలము
యింపుల శ్రీవెంకటేశ యిదె నీదాసులని
పంపుసేసి బ్రదికించె ప్రపన్నసుగతి. ॥దైవ॥ 32

గుండక్రియ

ఇట్టి నాస్తికులమాట యేమని నమ్మేది దింక
పట్టి నమ్ముల మంటానే భక్తుల నూరించెదరు. ॥పల్లవి॥

వేదములు చదువుతా విశ్వమెల్లాఁ గల్లనేరు
ఆదెస తాము పుట్టుండి అదియును మాయనేరు
పాదగు విష్ణుఁడుండఁగ బయలు తత్వమనేరు
లేదు జీవతత్వమంటా లేమలఁ బొందుదురు. ॥ఇట్టి॥

తిరమై తమయిండ్ల దేవపూజలు సేసేరు
ధరలోన తముఁ దామే దైవమనేరు
అరయఁ గర్మనే బ్రహ్మమని యాచరించేరు
సరి నదే కాదని సన్యసించేరు. ॥ఇట్టి॥

అందుక పురుషసూక్తమర్థముఁ జెప్పుదురు
కందువ నప్పటి నిరాకారమందురు
యిందులో శ్రీవెంకటేశ యిట్టె నీదాసులుగాక
మందపురాక్షసులాడేమతము నడతురు. ॥ఇట్టి॥ 33

వసంతవరాళి

ఇహముఁ బరముఁ జిక్కె నితనివంక
అహిశయనునిదాసులంతవారు వేరి. ॥పల్లవి॥

సిరికలిగినవారు చింతలిన్నిటనుఁ బాసి
నిరతపువర్గ (గర్వ ?) ముతో నిక్కేరటా
సిరికి మగఁడయినశ్రీపతి వేలి మ
మ్మరయుచు నున్నాఁడు మాయంతవారు వేరి. ॥ఇహ॥

బలవంతుఁడైనవాఁడు భయము లిన్నిటఁ బాసి
గెలిచి పేరువాడుచుఁ గెరలీనటా
బలదేవుఁడైనశ్రీపతి మాయింటిలోన
అలరి వున్నాఁడు మాయంతవారు వేరి. ॥ఇహ॥

భూము లేలేటివాఁడు భోగములతోఁ దనిసి
కామించి యానందమునఁ గరగీనటా
సేమముతో భూపతై నశ్రీవెంకటేశుఁడు మాకు
ఆముకొని వుండఁగా మాయంతవారు వేరి. ॥ఇహ॥ 34

మాళవిగౌళ

అన్నియు నితనిమూల మాతఁడే మాపాలఁ జిక్కె
కన్నుల మావేడుకకు కడయేదియికను. ॥పల్లవి॥

కామధేనువు గలి(గి?)తే గర్వించు నొకఁడు
భూమి యేలితే నొకఁడు పొదలుచుండు
కామించి నిధి గంటే కళల మించు నొకఁడు
శ్రీమంతుఁడగు హరి చిక్కె మాకు నిదివో. ॥అన్ని॥

పరుసవేదిగలి(గి?)తే పంతములాడు నొకఁడు
ధరఁ జింతామణబ్బితే దాఁటు నొకఁడు
సురలోక మబ్బితేను చొక్కుచు నుండు నొకఁడు
పరమాత్ముఁడే మాపాలఁ జిక్కె నిదివో. ॥అన్ని॥

అమృతపానము సేసి యానందించు నొకఁడు
భ్రమసు దేహసిద్ధిఁ బరగొకఁడు
తమి శ్రీవెంకటేశుఁడే దాఁచినధనమై మాకు
అమరి నామతిఁ జిక్కె నడ్డము లేదిదివో. ॥అన్ని॥ 35

దేవగాంధారి

పట్టరో వీదులఁ బరువులువెట్టి
పుట్టుగులతో హరి పొలసీ వీఁడే. ॥పల్లవి॥

వేవేలు నేరాలు వెదకేటిదేవుఁడు
ఆవులఁ గాచీ నలవాఁడే
పోవుగ బ్రాహ్మలఁ బుట్టించుదేవుఁడు
పోవల యశోదసుతుఁ డట వీఁడే. ॥పట్టు॥

ఘనయజ్ఞములకుఁ గర్తగుదేవుఁడు
కినిసి వెన్నదొంగిలె వీఁడే
మునులచిత్తముల మూలపుదేవుఁడు
యెనసి గొల్లెతలయింటింట వీఁడే. ॥పట్టు॥

నుడిగి నారదుఁడు నుతించుదేవుఁడు
బడిరోలఁ గట్టువడె వీఁడే
వుడివోని వరము లొసఁగెడుదేవుఁడు
కడగినశ్రీవెంకటగిరి వీఁడే. ॥పట్టు॥ 36

207-వ రేకు. భైరవి

వెట్టివారిఁ దెలుపుట వేవేలు సుకృతము
ముట్టుఁబాల మంకే కాని ముందు గాన దైవమా. ॥పల్లవి॥

యింతక తొల్లిటిజన్మ మెటువంటిదో యెరఁగ
పొంతనే యిట మీఁదటి పుట్టు వెరఁగ
అంతరానఁ బెరిగేకాయమే నాకు సుఖమై
పంతసాన మురిసేను సంసారమందును. ॥వెట్టి॥

వొడలిలోపలి హేయ మొక యింతాఁ దలఁచను
బడి నెదిటిదేహాలపచ్చి దలఁచ
సుడిసి పైపచారాలే చూచి సురతసుఖాన
పడఁతులఁ బొంది పొంది పరిణామించేను. ॥వెట్టి॥

పాపమూలమున వచ్చే బలునరకము లెంచ
యేపునఁ బుణ్యపుబుద్ధి యించుకా నెంచ
దీపనపుజంతువును దెచ్చి పావను జేసితి
చేపట్టి నన్ను రక్షించు శ్రీవెంకటేశుఁడ. ॥వెట్టి॥ 37

సామంతం

ఎందరితోఁ బెనఁగేను యెక్కడని పొరలేను
కందర్పజనక నీవే గతి గాక మాకు. ॥పల్లవి॥

నిక్కి నా బలవంతాన నేనే గెలిచే నంటే
నొక్కపంచేంద్రియముల కోపఁ గలనా
తక్కినసంసారవార్ధి దాఁటఁగలనో మరి
దిక్కుల కర్మబంధము తెంచివేయఁ గలనో. ॥ఎంద॥

పన్నుకొన్నపాయమున పరము సాధించే నంటే
యెన్న నీమాయ కుత్తర మీయఁగలనా
వన్నెల నామనసే వంచుకోఁగలనో మరి
కన్నట్టి యీప్రపంచమే కడవఁగఁ గలనో. ॥ఎంద॥

వుల్లములో నిన్ను ధ్యాన మొగి నేఁ జేసే నంటే
తొల్లిటియజ్ఞానము తోయఁ గలనా
యిల్లిదే శ్రీవెంకటేశ యెదుటనే నీకు మొక్కి
బల్లిదుఁడ నౌదుఁగాక పంద నేఁ గాఁ గలనా. ॥ఎంద॥ 38

ఆహిరి

అయ్యో నానేరమికే అట్టె యేమని వగతు
ముయ్యంచు చంచలాన మోసపోతిఁ గాక. ॥పల్లవి॥

కానవా నావంటివారే కారా యీజంతువులు
నానాయోనులఁ బుట్టి నడచేవారు
మానక నాగర్వమున మదాంధమున ముందు
గానక భయపడితిఁ గర్మి నింతే కాక. ॥అయ్యో॥

చదువనా నేఁ దొల్లి జన్మజన్మాంతరముల
యిది పుణ్య మిది పాప మింతంతని
వదలక నాభోగవాంఛలే పెంచి పెంచి
తుద కెక్క వెదకని దుష్టుఁడ నేను. ॥అయ్యో॥

వినవా నేఁ బురాణాల వెనకటివారి నెల్ల
మనెడి భాగవతులమహిమ లెల్లా
యెనయుచు శ్రీవెంకటేశుకృపచేత నేఁడు
ఘనుఁడ నయితిఁ గాక కష్టుఁడఁ గాకా. ॥అయ్యో॥ 39

సాళంగనాట

తాము స్వతంత్రులు గారు 'దాసోహము' నన లేరు
పామరపుదేహులకు పట్టరాదు గర్వము. ॥పల్లవి॥

పరగు బ్రహ్మాదులు బ్రహ్మమే తా మన లేరు
వారికే మొరవెట్టేరు ఆపదై తేను
ధరలో మనుజు లింతే తామే దయివ మనేరు
పోరిఁ దాము చచ్చి పుట్టే పో ద్దెరఁగరు. ॥తాము॥

పండితవ్యాసాదులు ప్రపంచము కల్లనరు
కొండలుగాఁ బురాణాలఁ గొనియాడేరు
అండనే తిరిపెముకై అందరి నడిగి తా
ముండుండి తెలిసుకొనే రొప్పదన్నా మానరు. ॥తాము॥

సనకాదియోగులు శౌరిభక్తి సేసేరు దు
ర్జనులు భక్తి వొల్లరు జ్ఞానుల మంటా
నినుఁపయి శ్రీవేంకటేశ నినుఁ జేరి మొక్కుతాను
అనిశము నిరాకార మనేరు యాత్రోపహులు. ॥తా॥ 40

శంకరాభరణం

ఎట్టు మోసపోతి నేను యివి యెల్ల నిజమని
నెట్టన హరినే నమ్మనేర నయితిఁగా. ॥పల్లవి॥
దేహ మిది నాదని తెలిసి నమ్మి వుండితే
ఆహా నే నొల్లనన్నా నట్టే ముదిసె
వూహల నాభోగ మెల్లా వొళ్లఁ బట్టె నంటా నుంటె
దాహముతోడ నినుఁదాగిననీరాయఁగా. ॥ఎట్టు॥

మనసు నాదని నమ్మి మది మది నే పెంచితి
ననుఁగుఁబంచేంద్రియములందుఁ గూడెనా (ను ?)
యెనసి ప్రాణవాయువు లివి సొమ్మని నమ్మితి
మొనసి లోను వెలినై ముక్కుగాఁత నున్నవి ॥ఎట్టు॥

యిందుకొరకె నేను యిన్నాళ్లు పాటువడితి
ముందు వెనకెంచక నే మూఢుఁడ నైతి
అంది శ్రీవేంకటేశ్వరుఁ డంతటా నుండి నా
చందము చూచి కావఁగ జన్మమే యీడేరె. ॥ఎట్టు॥ 41

నాట

ఎందరైనఁ గలరు నీ కింద్రచంద్రాదిసురలు
అందులో నే నెవ్వఁడ నీ వాదరించే దెట్టో. ॥పల్లవి॥

పెక్కుబ్రహ్మాండములు నీపెనురోమకూపములఁ
గిక్కిరిసున్నవం దోమ కీటము నేను
చక్కఁగా జీవరాసులసందడిఁ బడున్నవాఁడ
యెక్కువ నన్నుఁ దలఁచి యెట్టు మన్నించేవో. ||ఎంద||

కోట్లైన వేదములు కోనాడీ నిన్నందులోన
నోటివిన్నపము లొక్క నువ్వగింజంతె
మాటలు నేరక కొఱమాలి వాకిట నుండ
బాటగా నీదయ నాపైఁ బారు టెట్టో. ||ఎంద||

అచ్చపు నీదాసులు అనంతము వారలకు
రిచ్చల నే నొకపాదరేణువ నింతే
యిచ్చగించి శ్రీవేంకటేశ నిన్నుఁ దలఁచుక
మచ్చికఁ గాచితి నన్ను మఱవని దెట్టో. ||ఎంద|| 42

208వ రేకు. ముఖారి

పుట్టించేవాఁడవు నీవే పోరులు వెట్టేవు నీవే
యెట్టు నేరుచుకొంటి విది నీవినోదమా. ||పల్లవి||

కొందరు దేవతలును కొందరు రాక్షసులును
యిందరి కంతర్యామి వెప్పుడును నీవు
అంది కోప మొకరిపై అట్టె ప్రసాద మొకరి
కిందులోనే పక్షపాత మిది నీకే తగును. ||పుట్టిం||

నరక మనుచుఁ గొంత నగి స్వర్గ మని కొంత
నిరతి గురి సేసేవు నీకుక్షిలోనే
ధరఁ జీకటొకవంక తగ వెన్నెలొకవంక
నెరపేవు నీమాయ నీకే తెలుసును. ||పుట్టిం||

దాసపరిపాలనము తగు దుష్టశిక్షణము
వాసిఁ గైకొంటివి నీకు వశమై రెండు
దోసము నీవల్ల లేదు తొలుతె శ్రీవెంకటేశ
నేసినవారిపుణ్యానే చిత్తానఁ బెట్టితివి. ॥పుట్టిం॥ 43

దేవగాంధారి

ఇతరదేవతల కిది గలదా
ప్రతి వేరీ నీప్రభావమునకు. ॥పల్లవి॥

రతిరాజజనక రవిచంద్రనయన
అతిశయశ్రీవత్సాంకుఁడవు
పతగేంద్రగమన పద్మాసతిపతి
మతి నినుఁ దలఁచిన మనోహరము. ॥ఇత॥

ఘనకిరీటధర కనకాంబర పా
వనక్షీరాంబుధివాసుఁడవు
వనజచక్రధర వసుధావల్లభ
నినుఁ జేరుకొనిన నిర్మలము. ॥ఇత॥

దేవపితామహ త్రివిక్రమ హరి
జీవాంతరాత్మక చిన్మయుఁడా
శ్రీవెంకటేశ్వర శ్రీకర గుణనిధి
నీవార మనుటే నిజసుఖము. ॥ఇత॥ 44

మాళవిగౌళ

ఎట్టు వలసినాఁ జేయు మేటి విన్నపము లింక
కట్టుకో పుణ్యమైనాఁ గాక మరేమైనాను. ॥పల్లవి॥

నన్ను నెంచి కాచే నంటేనా యహాగుణి నేను
నిన్ను నెంచి కాచేనంటే నీవు లక్ష్మీపతివి
యిన్నిటా నాకంటే హీనుఁ డిఁక మరెవ్వఁడూ లేఁడు
వున్నతి నీకంటే ఘను లొకరూ లేరు. ॥ఎట్టు॥

నిలు వెల్లా నెంచుకొంటే నివ్వరిముల్లంత లేను
బలువుఁడ నీవైతే బ్రహ్మాండము
యెలమి నే నుపకార మెవ్వరికిఁ జేయ లేను
మెలఁగి నీవే తృణము మేరువు సేయుదువు. ॥ఎట్టు॥

భావించ నీ వెలితవు బంటుమాత్ర మింతే నేను
నీవు సర్వాంతరాత్మవు నే నొకఁడను
సావధానమున నేను సర్వభక్షకుఁడ నింతే
శ్రీవెంకటేశ నీవు జీవరక్షకుఁడవు. ॥ఎట్టు॥ 45

శంకరాభరణం

వేవేలు బంధములు విడువ ముడువఁ బట్టె
దైవమా నిన్నెట్టు తగిలేమయ్యా. పల్లవి॥

పారీ ముందటి భవపాశములు
తీరీఁ దొల్లిటి తిత్తిలో పుణ్యము
వూరీఁ గోరిక లొకటొకటే
యేరీతి సుజ్ఞాన మెరిఁగే నయ్యా. ॥వేవే॥

పట్టీ నాకొంగు పంచేంద్రియములు
తొట్టీఁ బాపము తోడుతనే
పెట్టీ భ్రమలఁ బెరిగి నీమాయలు
అట్టె మోక్ష మెన్నఁ డందే మయ్యా. ॥వేవే॥

విందై యిహము వెనకకుఁ దీసీ
అందీ వైరాగ్య మరచేతికి
కందువ శ్రీవెంకటపతి యీరెండు
బొందించితి వేది భోగింతు నయ్యా. ॥వేవే॥ 46

కన్నడగౌళ

ఎట్టు గెలుతుఁ బంచేంద్రియముల నేఁ
బట్టరాని ఘనబలవంతములు. ॥పల్లవి॥

కడు నిసుమంతలు కన్నులచూపులు
ముడుఁగక మిన్నులు ముట్టెడిని
విడువక సూక్ష్మపువీనులు యివిగో
బడిబడి నాదబ్రహ్మము మోఁచె. ॥ఎట్టు॥

అడె తిలపుష్పంబంత నాసికము
కదిసి గాలి ముడిగట్టెడిని
పొదిగి నల్లెఁడే పొంచుక నాలికె
మొదలుచు సర్వము మింగెడిని. ॥ఎట్టు॥

బచ్చెనదేహాపుపై పౌరసుఖమే
యిచ్చఁ బ్రపంచం బీనెడిని
చెచ్చెరమన సిది శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ
దచ్చి తలఁచఁగా దరి చేరెడిని. ॥ఎట్టు॥ 47

బౌళిరామక్రియ

నే నొక్కఁడ లేకుండితే నీకృపకుఁ బాత్ర మేది
పూని నావల్లనే కీర్తిఁ బొందేవు నీవు. ॥పల్లవి॥

అతిమూఢులలోన నగ్రేసరుఁడ నేను
ప్రతిలేని ఘనగర్వపర్వతమను
తతిఁ బంచేంద్రియముల ధనవంతుఁడను నేను
వెతకి నావంటివాని విడువఁగఁ జెల్లునా ॥నేనా॥

మహిలో సంసారపుసామ్రాజ్య మేలేవాఁడ నేను
యిహమునఁ గర్మవహి కెక్కితి నేను
బహుయోనికూపసంపదఁ దేలేవాఁడ నేను
వహించుక నావంటివానిఁ దే నోపేవా. ॥నేనా॥

భావించి నావంటినీచుఁ బట్టి కాచినప్పుడుగా
యేవంక నీకీర్తి గడు నెంతురు భువి
నావల్ల నీకుఁ బుణ్యము నీవల్ల నేఁ బ్రదుకుదు
శ్రీవెంకటేశుఁడ యింత చేరెఁ జుమ్మీ మేలు. ॥నేనా॥ 48

209-వ రేకు. దేసాక్షి

నీవే నేరవు గాని నిన్నుఁ బండించేము నేము
దైవమా నీకంటే నీదాసులే నేర్పరులు. ॥పల్లవి॥

వట్టి భక్తి నీమీఁద వలుకువేసి నిన్ను
బట్టి తెచ్చి మతిలోనఁ బెట్టుకొంటిని
పట్టేఁడుదులసి నీపాదములపైఁ బెట్టి
జట్టిగొనిరి మోక్షము జాణలు నీదాసులు. ॥నీవే॥

నీవు నిర్మించినవే నీకే సమర్పణసేసి
సోవల నీకృపయెల్లఁ జూరగొంటిమి
భావించొక మొక్కు మొక్కి భారము నీపై వేసిరి
పావనపు నీదాసులే పరిశపు చతురులు. ॥నీవే॥

చెరువులనీళ్లు దెచ్చి చేరఁ (రేఁ ?) డు నీపై జల్లి
వరము వడసితిమి వలసినట్టు
యిరవై శ్రీవెంకటేశ యిటువంటివిద్యలనే
దరిచేరి మించితి నీదానులే పో ఘనులు. ॥నీవే॥ 49

దేసాళం

ఎన్నఁడు దీరీని తెందేపలు
పన్నిన జీవులబంధములు. ॥పల్లవి॥

భారపుఁజిత్తము ప్రవాహరూపము
పూరేటిమదములు పూటెత్తె
తీరవింద్రియపు దేహభ్రాంతులు
కోరేటికోర్కులఁ గొండలు పెరిగె. ॥ఎన్న॥

ఉడికేటిపాతము లుగ్రనరకములు
తొడికేటికర్మము తోడంటు
విడువవు భవములు వెంటవెంటనే
చిడుముడిఁ జిత్తము చీఁకటి వడెను. ॥ఎన్న॥

రచణాపుభవములు రాట్నపుగుండ్రలు
చపలపుబుద్ధులు జలనిధులు
యిపుడిదె శ్రీవెంకటేశుఁడ నీవే
కపటము వాయఁగఁ గరుణించితివి. ॥ఎన్న॥ 50

ముఖారి

నీ వెంత నే నెంత నీకు నాకు నెంతదవ్వు
దైవమా సిగ్గువడక తగిలేనేఁ గాకా. ॥పల్లవి॥

చెంది నీకు బ్రహ్మాదులు సేవలు సేయఁగాను
యిందు మాసేవలు నీకు నేడకువచ్చు
పొంది వసిష్ఠాదు లట్టె పూజలు సేయఁగాను
సందడి మాపూజలు సరకా నీకు. ॥నీవెం॥

సనకాదియోగులు సారె నిన్నుఁ దలఁచఁగా
యెనసి మాతలఁపు నీకేడకెక్కును
నునుపుగా శేషాదులు నుతులు నిన్నుఁ జేయఁగా
పనివడి మానుతులు బాఁతే (తా ?) యనా నీకు. ॥నీవెం॥

కిట్టి నారదాదులు నీకింకరులై వుండఁగాను
యిట్టె నీదాసుఁడ ననుటెంత కెంత
వొట్టి శ్రీవెంకటేశ మాకొక వుపాయము గద్దు
పట్టి నీదాసులబంటుబంటనయ్యే నిఁకను. ॥నీవెం॥ 51

లలిత

అయ్యో వికల్పవాదు లంతటా సిగ్గువడరు
యియ్యెడ నెట్టు గలిగె నీయసురమతము. ॥పల్లవి॥

నీముద్రలూ నొల్లరు నీదాసోహము నొల్లరు
కామించి నీమీఁదిభక్తి కడు నొల్లరు
నామమంత్రము నొల్ల రనామయుండ వనెం (నం ?) దురు
తాము వైష్ణవుల మంటాఁ దర్కింతురు. ॥అయ్యో॥

పైతృకవేళ నీప్రసాదమూ నొల్లరు
ఘాతలనూర్ధ్వపుండ్రము గా దందురు
జాతరదైవాల నిన్ను సరిగాఁ బూజింతురు
ఆతలవైష్ణవులు దామనుకొందురు. ॥అయ్యో॥

శ్రీవైష్ణవులఁ గంటేఁ జేతు లెత్తి మొక్కరు
భావింతురు పగవారిఁబలెఁ గన్నట్టు
ఆవల వైకుంఠమూ ననిత్య మందురు
కావించి వైష్ణవులను కామా నేమందురు. ॥అయ్యో॥

వరుస రావణాదులవలె నెజ్ఞాలు సేతురు
సరుస నట్టె వేదమూఁ జదువుదురు
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నీమహిమ లెరఁగక
అరిది వైష్ణవులమే యని యాడుకొందురు. ॥అయ్యో॥ 52

గుండక్రియ

నీయంతవారు గారు నిండుసామర్థ్యము లేదు
యీయహంకారపుముక్తి యీడేరీనా తమకు. ॥పల్లవి॥

నీసేవలే సేసి నీకృప గటించఁగాను
ఆసలఁ బొందేముక్తి అదిచాలక
నీసరివారలై నీవే తా మనుకొని
యీసులఁ బొందేముక్తి యీడేరీనా తమకు. ॥నీయం॥

పొంచిన రాతిను లెల్ల పూర్వదేవతల మంటా
యెంచుక పెట్టినమద మీగర్వము
అంచెలఁ గర్మమే సేసేరాయాదేవతలఁ గూర్చి
యించుకంతలోనే ముక్తి యీడేరీనా తమకు. ॥నీయం॥

హరిలాంఛనప్రభ క్తి కందుకు నోడఁబడరు
సరి రోగికిఁ బథ్యము చవిగానట్టు
గరిమ శ్రీవెంకటేశుఁ గని మననివారికి
యెరవులనే ముక్తి యీడేరీనా తమకు. ॥నీయం॥ 53

బౌళి

వట్టిమోపు మోయ నేల వడిఁ ములుఁగఁగ నేల
పట్టిన నేమముతోడ బ్రదుకఁగ వలదా. ॥పల్లవి॥

తల్లిదండ్రిగలవారు తమలేము లెఱఁగక
చెల్లపిళ్లలై యాటలఁ జెందినయట్టు
వుల్లములో హరి నమ్మివుండినప్రపన్ను లెల్ల
పల్లదాన నిర్భరులై బ్రదుకఁగ వలదా. ॥వట్టి॥

మగఁడుగలసతులు మంచి ముత్తైదువలై
మొగువ నితరమార్గా లెరఁగనట్టు
నగుతా లక్ష్మీపతి నమ్మినప్రపన్ను లెల్ల
పగటుఁ గర్మము మాని బ్రదుకఁగ వలదా. ॥వట్టి॥

యేలికె నమ్మినబంటేరికిఁ బ్రియము చెప్ప
కోలఁ బతివాకిలి గాచుండినయట్టు
తాలిమి శ్రీవెంకటేశుదాసులైన ప్రపన్నులు
పాలించ నాతని నమ్మి బ్రదుకఁగ వలదా. ॥వట్టి॥ 54

210-వ రేకు. భూపాళం

నీయాధీనము లింతే నిఖిలప్రపంచమును
మాయాకృతము నీవు మానుమంటే మానదా. ॥పల్లవి॥

నీకు నరుహంబైన నిండినయీమనసు
కాకువిషయాలపాలు గానరుహమా
చేకొని నీవు పెరరేఁచిన యీచైతన్యము
పైకొని అకర్మములపాలు సేయఁ దగునా. ॥నీయా॥

అంచల నీవంతర్యామివై న యీాదేహము
పంచేంద్రియముల కొప్పన సేతురా
యెంచఁగ నీకుక్షిలోననె త్రినయీాజన్మము
కొంచపుభోగములకు గురిసేయ వలెనా. ॥నీయా॥

శ్రీవెంకటేశ నీకుఁ జిక్కినయీాదాస్యము
యీావల సంసారమున కియ్యవలెనా
దేవుఁడవు నీవే యని తెలిసితి విదే మాకు
జీవులము మమ్ము నిఁక చిమ్మ రేఁచ నేఁటికి. ॥నీయా॥ 55

సాళంగనాట

ఈమాట విని నిన్ను నిందుకే నవ్వితి నేను
నేమమెంత నేమెంత నీకరుణ యెంత. ॥పల్లవి॥

సకలకర్మముచేత సాధ్యముగాని నీవు
వొకయించుకంతభక్తి కొగి లోనైతి (వి ?)
ప్రకటించి బహువేదపఠనఁ జిక్కని నీవు
మొకరివై తిరుమంత్రమునకుఁ జిక్కితివి. ॥ఈమా॥

కోటిదానములచేత కోరి లోనుగాని నీవు
పాటించి శరణంటేనే పట్టి లోనైతి (వి ?)
మేటి వుగ్రతపముల మెచ్చి కైకొననినీవు
గాటపుదాసులైతేనే కైకొని మన్నించితి. ॥ఈమా॥

పెక్కు తీర్థములాడిన భేదించరాని నీవు
చొక్కి నీముద్రవారికి సులభుఁడవు
గక్కన దేవతలకుఁ గానరానినీవు మాకు
నిక్కడ శ్రీవెంకటాద్రి నిరవైతివి. ॥ఈమా॥ 56

లలిత

వేటొకచోట లేఁడు వీఁడివో హరి
వీటిడిమై చేరువనే వీఁడివో హరి. ॥పల్లవి॥

మునుకొని వెదకితే ముక్కునూర్పుగాలికొన
వెనవెనకఁ దిరిగీ వీఁడివో హరి
పెనఁగి వెదకఁబోతే పెడచెవులమంత్రమై
వినవచ్చీమాటలలో వీఁడివో హరి. ॥వేటొ॥

సోదించి వెదకితేను చూపులకొనలనే
వీదుల నెందు చూచినా వీఁడివో హరి
ఆది గొని వెదకితే నట్టనాలికకొన
వేదమై నిలిచినాఁడు వీఁడివో హరి. ॥వేటొ॥

తెలిసి వెదకఁబోతే దేహపుటంతరాత్మయై
వెలుపలా లోపలాను వీఁడివో హరి
కెలఁగి శ్రీవెంకటాద్రిఁ జేకొని మమ్ము రక్షించ
వెలసె నిందరుఁ జూడ వీఁడివో హరి. ॥వేటొ॥ 57

బౌళి

బోధింపరే యెరిఁగినబుధులాల పెద్దలాల
శ్రీధరునిమాయలలోఁ జిక్కితిమి నేము. ॥పల్లవి॥

దైవమును నొల్లము ధర్మమును నొల్లము
దావతిసంసారములో తగులే కాని
భావపుభవబంధాల భయమూ నెరఁగము
నేవేలు విధులే కాని వేగి లేచి నేము. ॥బోధిం॥

ముందు విచారించము మొదల విచారించము
పొందేటిసతులతోడిభోగమే కాని
చెందినమనసులోనిచింతలను బాయము
మందపుమదమే కాని మాపుదాఁకా నేము. ||బోధిం||

పరమూఁ దడవము భక్తిఁ దడవము
అరిది ధనముమీఁది ఆసలే కాని
యిరవై శ్రీవెంకటేశుఁ డేలుకొనెఁ దానే నన్ను
నిరతి నెరఁగనైతి నే నించుకంతాను. ||బోధిం|| 58

శ్రీరాగం

మఱి యేపురుషార్థము మావంక లేదు మీకు
అఱువడము మాకెంత అత్తువో నీవు. ||పల్లవి||

హరి నీవు నాకు నంతర్యామివైనఫలము
తిరిగి నందే మావెంటఁ దిరిగేదవు
యిరవుగ నీవు మాకు నేలికవైనఫలము
గరిమె మాపాప మెల్లఁ గట్టుకొంటివి. ||మఱి||

భువిలోన నీవు నన్నుఁ బుట్టించినఫలము
యివల రక్షించేతోడుసిదొకటాయ
తివిరి నన్ను నీకుక్షిఁ దెచ్చిడుకొన్నఫలము
జవళి నానేరములు చక్కఁబెట్టఁ బడెను. ||మఱి||

గారవాన నన్ను వెనకవేసుకొన్నఫలము
చేరి నన్ను బుణ్యునిఁగాఁ జేయవలసె
ఆరసి నాకుఁ బ్రత్యక్షమైనఫలమున నన్ను
యీరీతి శ్రీవెంకటేశ యిముడుకొఁబడెను. ||మఱి|| 59

ఆహిరి

ఏనోరు వెట్టుక నిన్ను నేమని కావు మందును
నే నిన్నుఁ దలఁచినది నిమిషమూ లేదు. ॥పల్లవి॥

పాయమెల్ల సంసారముపాలే పడితిఁ గాని
చేయార నీసేవ నేఁ జేసుట లేదు
కాయ మెల్ల కాంతలకే కడు శేషమాయఁ గాని
నీయవసరములందు నే నొదుగ లేదు. ॥ఏనో॥

చిత్తము ఆసలపాలే నేసి బదికితిఁ గాని
హత్తి నిన్ను ధ్యానము సేయఁగ లేదు
సత్తెపునానాలుకెల్ల చవులకమ్మితిఁ గాని
మత్తిలి నీకీర్తనము మరపుటా లేదు. ॥ఏనో॥

పుట్టుగెల్లా నజ్ఞానముపొంతనే వుంటిఁ గాని
వొట్టి నీవిజ్ఞానము నొల్లనైతిని
యెట్టు నన్ను మన్నించితి విందుకే పో వెరగయ్యా
నెట్టన శ్రీవెంకటేశ నిన్నడుగా లేదు. ॥ఏనో॥ 60

211-వ రేకు. దేసాళం

తనసొమ్మిమ్మొడేరించక తా మానీనా
పెనఁగుచు నే మూరకే బిగిసేము గాక. ॥పల్లవి॥

భూమిలోఁ బ్రపంచమెల్లఁ బుట్టించినదేవుఁడు
ఆమీఁదిసారుపత్యాన కందుకోవఁడా
నామమాత్రజీవులము నడుమంతరాల వచ్చి
నేము గర్తల మనుచు నిక్కేము గాక. ॥తన॥

యెనలేక యెదిరికి యినుమడిచేవారికి
తనతగరమడువఁ దడవయ్యీనా
గునిసి సంసారపుకొండనే మోచేనంటా
తినికేమిదియు వట్టి దీమసము గాక. ॥తన॥

చిత్తములో నున్నట్టి శ్రీవేంకటేశ్వరుఁడు
మత్తిల్లి ననుఁ గావక మానఁబొయ్యీనా
కొత్తగా నితని నేఁడు కొలిచే మనుచు నేము
తత్తరపు స్వతంత్రానఁ దగిలేము గాక. ॥తన॥ 61

ముఖారి

తాము స్వతంత్రులు గారు తమయంతను
ఆమీఁదటిగురి అది నీవు. ॥పల్లవి॥

యెలమి స్వర్గమేలేటి యింద్రునికి నైనాను
అలమి కోరేటిఫల మది నీవు
బలిమిఁ గైలాసమేలేపతి రుద్రునికి నైనా
నిలుకడైనపదము నీపదము. ॥తామ॥

యెక్కుడు సత్యలోకము యేలేబ్రహ్మకు నైనా
యిక్కువఁ జేరేచోటు యెందును నీవు
వెక్కసపుఁబుణ్యముల వేదములకైనాను
అక్కరతో ముఖ్యమైన అర్థమెల్లా నీవు. ॥తాము॥

నాఁడు నాఁడే ముక్తులైన నారదశుకాదులకు
నేఁడును విహరించే నెలవు నీవు
పోఁడిమి శ్రీవేంకటేశ పోలించ నెవ్వరూ లేరు
మూఁడులోకముల నీవే మూలము నీవే. ॥తాము॥ 62

గౌళ

చింతలు రేఁచకు మమ్ము చిత్తమా నీవు
పంతముతో మముఁ గూడి బతుకుమీా నీవు. ॥పల్లవి॥

తల్లి శ్రీమహాలక్ష్మి తండ్రి వాసుదేవుఁడు
యిల్లు మాకు బ్రహ్మాండ మింతా నిదె
బల్లిదపు హరిభక్తి పాఁడీఁ బంటా నాకు
వొల్లము కర్మఫలము లొకటి నేను. ॥చింత॥

జ్ఞానమే మాకు ధనము సర్వవేదములు
వూనినవైరాగ్యమే వుంబళి మాకు
ఆనినగురుసేవలు ఆఁడుబి (లుబి ?) డ్డలు నాకు
మేనితోనే తగులాయ మేలు మాకుఁ జేరెను. ॥చింత॥

యేలికె శ్రీవెంకటేశుఁ డింటిదేవపూజ మాకు
పాలుగలబంధువులు ప్రపన్నులు
కీలు మాకు నితనిసంకీర్తన మోక్షమునకు
యేలా యింకా మాకు నేమిటిలో గొడవ. ॥చింత॥ 63

ఆహిరి

ఎక్కడ నున్నారో సురలెవ్వరు భూమికి దిక్కో
తొక్కులఁ బడె జీవుఁడు దుండగీలచేతను. ॥పల్లవి॥

ఆసలనియెడివెట్టియంగడివెంటాఁ దిప్పె
దోసిలొగ్గించె దైన్యము దొరలెదుట
యీాసుల నాఁకటి (లి ?) విషమేమైనాఁ దినిపించె
గాసిఁబడె జీవుఁడిదె కన్నవారిచేతను. ॥ఎక్క॥

కడుఁ గోపపుభూతము కాయమెల్లా నుటపించె
వడినజ్ఞానపుటేరు వరతఁ గొట్టె
నడుమఁ బాపపుచొక్కు నరకపుగుంటఁదోసె
గడుసాయ జీవుఁ డిదే కన్నవారిచేతను. ॥ఎక్క॥

భవము సంసారపుబందెలదొడ్డిఁ బెట్టించె
తగి (వి ?) లింద్రియపు ళ్లు దా మేనఁ గట్టె
యివల శ్రీవెంకటేశుఁ డింతలో దిక్కయి కాచె
కవడువాసె జీవుఁడు కన్నవారిచేతను. ॥ఎక్క॥ 64

సాళంగనాట

ఏదెస మోక్షము లేదు యెవ్వరికి ననేరు మీ
వేదాంతశ్రవణము వెట్టికిఁ జేసేరా. ॥పల్లవి॥

అంతా బ్రహ్మమైతే నాతుమా వొక్కటైతే
చింతింప గురుఁడు లేఁడు శిష్యుఁడూ లేఁడు
బంతినే ముక్తుఁడూ లేఁడు బద్ధుఁడూ లేఁ డిట్లయితే
వంతుల సత్కర్మ మెల్ల వటతపాలాయఁబో. ॥ఏదె॥

యిహమెల్లాఁ గల్లనేరు యేఁటికిఁ బుట్టినవారు
సహజనే యిననేరు చావ నేఁటికి
మహి మీకు బోధించినమహాత్ము (త్మ ?) శంకరాచార్యు
డహరహ మేమైయున్నా నాతనికేది గతి (?) ॥ఏదె॥

కొందరికి సుఖ మిన కొందరికి దుఃఖ మది
యిందుఁ జిక్కి బ్రహ్మమున కీఘోరమేలా
అందినశ్రీవెంకటేశుఁ డంతరాత్ముఁ డొక్కఁ డింతే
మందలించి కొలువరు మంటికా మీజ్ఞానము. ॥ఏదె॥ 65

పాడి

వాఁడివో వీఁడివో హరి వలసినవారి కెల్లా
మూఁడులోకములు మరి మొరఁగఁ జోటేది. ॥పల్లవి॥

బహిరంతరాన హరి ప్రత్యక్షమై యుండఁగాను
సహజానఁ బ్రత్యక్షవిచార మేల
యిహములోఁ గల వెల్లా యీతనిలీలై యుండఁగా
విహరించేలీల వేరే వెదక నేలా. ॥వాఁడి॥

మనికై యన్నిటా నుండి మాటలాడుచుండఁగాను
వెనక హరి మాటలు వేరే వున్నవా
కనుచూపతఁడంతటా కలగొనఁ జూడఁగాను
చనవిచ్చి కృపాదృష్టి చల్లు మననేలా. ॥వాఁడి॥

నెలవై యీతఁడిన్నిటా నిండుకొనియుండఁగాను
అలరి వేరే వచ్చీనననేలా
యెలమి శ్రీవేంకటేశుఁడియ్యకొలఁదే
పలుమారు నిట్టటని భావించఁ దగునా. ॥వాఁడి॥ 66

212-వ రేకు. లలిత

చెలఁగి నా కిందుకే చింతయ్యీని
తెలిసినదాఁకా నిది ద్రిష్ట మయ్యీనా. ॥పల్లవి॥

హరి పుట్టించినదేహి హరినే కొలువక
నరులఁ గొలుచుట అన్యాయ మయ్యీ
గరిమ నేరు గుడిచి కాలువఁ బొగడఁబోతే
యెరవెరవే కాక యితవయ్యీనా. ॥చెల॥

దేవుఁ డిచ్చినట్టిబుద్ధి దేవునిపయిఁ బెట్టక
భావ మింద్రియాల కియ్యఁ బాప మయ్యా
జీవిత మొకరిసొమ్ము జీవించి యొకరివెంట
ఆవలఁ బరువులిడు టందమయ్యీనా. ||చెల||

అరిది శ్రీవెంకటేశుఁ డంతరాత్మయి వుండఁగాను
శరణనకుండుటనాచారమయ్యా
ధరఁ దనయింటఁ గోటిధన మట్టేవుండఁగాను
మరలి తిరియఁబోతే మట్టుపడీనా. ||చెల|| 67

పాడి

కాకుంటే యీశూన్యవాదకఠినచిత్తులచేత
పైకొని వివేకులకు బ్రదుకఁగవచ్చునా. ||పల్లవి||

అల్లనాఁడు నిరాకారమనెడిమాటలచేత
వెల్లిఁబోయ లోకములో విజ్ఞాన మెల్లా
కల్లని యీత్రివిక్రమాకారము చూపి మీరు
చెల్లఁ బెట్టితిరి వేదశిఖలందు మరియు. ||కాకుం||

ఆలకించి యహంబ్రహ్మ మనెడిబుద్ధులచేత
గాలిఁబోయ భక్తి యల్లకాలమందే
మేలి ప్రహ్లాదునికిఁగా హిరణ్యకశిపునొద్ద
యేలికబంటువరుస లిందె చూపితిరి. ||కాకుం||

అంతా నొక్కటి యనే అధర్మవిధులచేత
గుంతఁబడెఁ బుణ్య మెల్లా గొల్లఁబోయి
యింతట శ్రీవెంకటేశ యెక్కుడు నేనని కొండ
వింతగాఁగఁ బొడవెక్కి విఱ్ఱవీఁగితివి. ||కాకుం|| 68

శుద్ధవసంతం

చేకొనువారికి చేరు విదే పైకొనుజీవులభాగ్య మిదే
యేకడఁ జూచిన యితరము లేదు. ॥పల్లవి॥

తలఁపులోన నంతర్యా మిదివో
తెలిసి చూచితే దృష్టంబు
చలమునఁ దనమతి సందేహించిన
కలఁగి మూఁడులోకంబుల లేఁడు. ॥చేకొ॥

వెసఁ గనుదెఱచిన విశ్వాత్మకుఁ డిదె
దెసల నింతటా దృష్టంబు
పసిగొని తనుఁ బాపములు భ్రమించిన
కసరి సృష్టి చీఁకటివడు నపుడే. ॥చేకొ॥

చేరి కొలిచితే శ్రీవెంకటపతి
సారె బ్రతుకునకు శాసనము
పైరగుతనలో భక్తి వదలితే
కూరిమి తెరమఱఁగునకును మఱఁగు. ॥చేకొ॥ 69

వరాళి

పెంచి తమపెట్టుఁజెట్టు పెరికివేయ రెవ్వరు
మంచివాఁడఁ గాకున్న మన్నించకుండేవా. ॥పల్లవి॥

తెరువు దప్పి యడవిఁ దిరిగేటివారిఁ దెచ్చి
తెరువునఁ బెట్టుదురు తెలిసినవారలు
నరుఁడనై నేరక నడచేటి నన్ను నీవు
మరిగించి కావక మానవచ్చునా. ॥పెంచి॥

దిక్కుమాలినట్టివారిఁ దెచ్చి దయగలవారు
దిక్కయి కాతురు వారి దిగఁదోయరు
తక్కక మాయలోఁ బడి దరిదాపులేని నన్ను
వెక్కసాన రక్షించక విడిచేవా నీవు. ॥పెంచి॥

ఆవల భయపడవా రంగడిఁబడితే దొర
లోవ(వు?)ల విచారించి వూరడింతు రంతలోనే
శ్రీవెంకటేశ నీవు సృష్టికల్లా నేలికవు
వేవేలు మామొర నీవు విచారించకుండేవా. ॥పెంచి॥ 70

సామంతం

ఎన్నఁడు మంచివాఁడ నయ్యేను నేను
నన్ను నీవే మన్నించి నడపవే దయివమా. ॥పల్లవి॥

వేపమానికిని చేఁదు విడువక వుండేది
యేపొద్దు సహజమే యెంతైనాను
పాపపుణ్యాలంపటానఁ బరగివుండేటి నేను
చాపలదుర్గుణి నౌట సహజమే. ॥ఎన్న॥

పాముకు విష మెప్పుడు పండ్లఁ బెట్టుకుండేది
భూమిలో సహజమే పొరి నెంతైనా
కామక్రోధుఁడ నాకుఁ గరుణ యించుక లేక
సామజపుదుర్మదము సహజమే. ॥ఎన్న॥

అటుగాన శ్రీవెంకటాధిప నాకిఁక వేగే
తటుకున నేఁడుశాంతము వచ్చీనా
ఘటన నీకృపయందుగలిగినమేలు నాపై
పటుకన ముంచి నన్ను దరిచేర్పవే. ॥ఎన్న॥ 71

గుజ్జరి

వెట్టి మానుప రెవ్వరు వేఁదురు నాయంత విడువను (ను ?)
ముట్టఁబాలలోఁ బుట్టిన ముంచిన వెట్టెయ్యా. ॥పల్లవి॥

జగములు రక్షించఁ బాల్పడి సర్వేశ్వరుఁడే వుండఁగ
అగణితుఁ డాతనిశక్తి యల్పముగాఁ దెలిసి
జిగి సంసారరక్షణ సేసెద నంచునుఁ దిరిగెద
నగుఁబాట్ల యల్పుఁడనే నావెట్టిదే యయ్యా. ॥వెట్టి॥

అంతర్యామై దేవుఁడు అటు సుఖదుఃఖము లొసఁగఁగ
అంతయు మనుజులు సేసేరని నేఁ దిరిగితిని
బంతినే నావంటిజీవులబడిఁ దిరిగాడుచుఁ గర్మపు
దొంతులఁ జిక్కిన నావెట్టితోడనే యిదేయయ్యా. ॥వెట్టి॥

శ్రీవెంకటపతి యెదుటనే చేకొని వరములొసఁగఁగ
దావతిపడి యితరులనేఁ దగులుచు నడిగితిని
యీవేళనే నాగురుఁడును యీదైవము నిటు చూపఁగ
తోవెరఁగిటు నే బతికితి తొల్లెల్ల వెట్టె నయ్యా. ॥వెట్టి॥ 72

213-వ రేకు.

దేసాళి

ఇతనికంటె నుపాయ మిఁక లేదు
మతిలోననున్నవాఁడు మర్మ మిదే సుండి. ॥పల్లవి॥

యిన్ని లోకసుఖములు యింద్రియప్రీతులే
తన్నుఁ గనినతల్లి దండ్రి తనుపోషకులే
కన్నులెదిటిధనాలు కారణార్థములే
వున్నతి నిష్టార్థసిద్ధి కొక్కఁడే దేవుఁడు. ॥ఇతి॥

కలదేవత లిందరు కర్మఫలదాతలే
లలి విద్య లెల్ల ఖ్యాతిలాభపూజలకొరకే
పలుమంత్రము లెల్లను బ్రహ్మలోకమిసందివె (?)
వొలిసి యిష్టార్థసిద్ధి కొక్కఁడే దేవుఁడు. ॥ఇతఁ॥

అనుదినరాజసేవ లల్పార్థహేతులే
కొనఁ గల్పవృక్షమైనఁ గోరినవిచ్చేటిదే
ఘనశ్రీవెంకటేశుఁడు కల్పించె జీవునిఁ గావ
నొనర నిష్టార్థసిద్ధి కొక్కఁడే దేవుఁడు ॥ఇతఁ॥ 73

బౌళి

నన్ను నెవ్వరు గాచేరు నాఁటిపగెంతురు గాక
నిన్న నేఁ డీరోఁతలైతే నీతి యౌనా నాకును. ॥పల్లవి॥

దేవుఁడ నేనే యంటా తిరిగే నాస్తికుఁడ నా
దేవతలకు మొక్కఁబోతే నిఁక నగరా
కావించి యింద్రియములే గతని యిన్నాళ్లు నుండి
ఆవల జితేంద్రియుఁడ నంటే నవి నగవా. ॥నన్ను॥

కర్మము దొల్లి సేయక కడుదూరమై యిఁక నా
కర్మము సేయఁగఁబోతే కర్మమే నగదా
దుర్మతి సంసారినై తొయ్యలులకు మోహించి
అర్మిలి దూషించితేను అట్టె వారు నగరా. ॥నన్ను॥

నేనే స్వతంత్రుఁడ నంటా నిందుదానాలెల్ల మాని
పూని యిఁకఁ జేయఁబోతే పొంచి యవి నగవా
నే నిన్నిటా సిగ్గువడి నీమరఁగు చొచ్చితిని
ఆనుకొని శ్రీవెంకటాధిపుఁడ కావవే. ॥నన్ను॥ 74

సామంతం

పరుసము సోఁకక పసిఁడౌనా
పురుషోత్తముఁడే బుద్ధిచ్చుఁగాక. ||పల్లవి||

భువి భోగములకుఁ బుట్టినదేహము
వివరపుమోక్షము వెదకీనా
యివల సకలమును యేలెటిదేవుఁడు
తవిలి రక్షింపుట ధర్మము గాక. ||పరు||

బెరసి యాసలనే పెరిగెటిదేహము
ధరఁ గొంతయినాఁ దనిసీనా
అరుదుగ నంతర్యామగుదేవుఁడు
పొరిఁ బెరరేఁచుట పొందౌఁగాక. ||పరు||

ఘనమగు సంసారకారణజీవుఁడు
తనను జ్ఞానముఁ దలఁచీనా
వెనక మునుప శ్రీవెంకటపతియే
కనుఁగొని మమ్మిటు కాచుటగాక. ||పరు|| 75

లలిత

నీమహిమది యెంత నీవు చేసేచేఁత లెంత
దీనసప్రనీమాయలు తెలియరాదయ్యా. ||పల్లవి||

నీపాదతీర్థము నెత్తి మోచె నొకఁడు
పూపకొడుకై యొకఁడు బొడ్డునఁ బుట్టె
యేపున నింతటివారి కెక్కుడై నదైవమవు
మోపుచు ధర్మరాజుకు మొక్కుఁబెట్టయ్యా. ||నీమ||

నీలీల జగమెల్లా నిండియున్న దొకవంక
నోలి నీలో లోకా లున్న వొకవంక
యేలీలఁ జూచినాను యింతటిదైవమవు
బాలుఁడవై రేపల్లెలోఁ బారాడితి వెట్టయ్యా. ॥నీమ॥

శ్రీసతికి మగఁడవు భూసతికి మగఁడవు
యీసరుస శ్రీవెంకటేశుఁడవు
రాసికెక్కి నీవింతటిరాజసపుదైవమవు
దాసులము మాకెట్ల దక్కితి వయ్యా. ॥నీమ॥ 76

ఆహిరి

కలకాల మిట్లాయఁ గాఁపుర మెల్లా
అల దైవ మెందున్నాఁడో ఆలకించఁడుగా. ॥పల్లవి॥

తనకే సంతస మైతే తనభాగ్యము వొగడు
తనకుఁ జింత వుట్టితే దైవము దూరు
మనుజునిగుణ మెల్లా మాపుదాఁకా నిట్లానె
ఘనదైవ మెందున్నాఁడో కరుణఁ జూడఁడుగా. ॥కల॥

విరివిఁ బాపాలు సేసేవేళ సొదాయము లెంచు
నరకమంది పుణ్యమునాఁడు వెదకు
తిరమైనజీవుని తెలివెల్లా నీలాగె
ధర దైవమెందున్నాఁడో దయఁ జూడఁడుగా. ॥కల॥

వేళతో నిద్దిరింపుచు విరక్తునివలె నుండు
మేలుకొన్నవేళ నన్ని మెడఁ బూనును
యీలీల దేహిగుణము యెంచి శ్రీవెంకటేశుఁడు
యేలీ(లే?)దైవ మెందున్నాఁడో యిట్టె మన్నించఁడుగా. ॥కల॥ 77

శంకరాభరణం

ఉన్నచోనే మూఁడులోకా లూహించి చూచితే నీవే
కన్నచోటనే వెదకి కానఁ డింతే కాక. ॥పల్లవి॥

యెక్కడ వొయ్యేడి జీవుఁ డేది వైకుంఠము
యిక్కడ హరి యున్నాఁడు హృదయమందె
ముక్కున నూరుపు మోచి ముంచి పుణ్యపాపాల
కక్కసానఁ జిక్కి తన్నుఁ గానఁ డింతేకాక. ॥ఉన్న॥

యేమి విచారించీ దేహి యెందు దేవుని వెదకీ
కామించి యాతఁ డిన్నిటాఁ గలిగుండఁగా
దోమటిసంసారపుదొంతికర్మములఁ జిక్కి
కాముకుఁడై కిందుమీఁదు గానఁ డింతేకాక. ॥ఉన్న॥

యేవిధులు తాఁ జేసి యెవ్వరికి నాడఁగఁబోయీ
శ్రీవెంకటేశ్వరుసేవ చేత నుండఁగా
భావ మాతఁడుగాను బ్రతికె నిదివో నేఁడు
కావరాన నిన్నాళ్లు కానఁ డింతేకాక. ॥ఉన్న॥ 78

214వ రేకు. ధన్నాసి

కటకటా యేమిటాను కడవర గానఁ డిదే
నిటలపువ్రాఁత యెట్టో నిజము దెలియదు. ॥పల్లవి॥

బాదలసంసారము పరవంజుకొని తొల్లి
యేది నమ్మి పాటువడె నీజీవుఁడు
గాదెల కొలుచుగాఁగఁ గట్టుకొని కర్మములు
యేదెస చొచ్చినో కాని యిూప్రాణి. ॥కట॥

కాపురమై తమతల్లి కడుపున వచ్చి పుట్టె
యేపని గలిగెనో యీదేహి
కాపాడీ నిక్షేపాలు కడునాసతోఁ బాఁతి
యేపదవిఁ దా నుండునో యీజంతువు. ॥కట॥

దవ్వుల యమబాధలు దలఁచి వెరవఁ డిదె
యెవ్వరిసలిగెనమ్మో యీజీవి
రవ్వగా శ్రీవెంకటాద్రిరాయఁడు మన్నించఁగాను
యివ్వల బతికెఁగాక యెవ్వఁడోయి తాను. ॥కట॥ 79

కాంబోధి

ఎవ్వరు దిక్కింక నాకు నేది బుద్ధి
యివ్వల విచారించవే యిందిరారమణా. ॥పల్లవి॥

వెంటఁబెట్టి కామక్రోధవితతులు చుట్టి (నన్ను)
తొంటి మీసేవకు నన్ను దూరము సేసె
కంటకపుటింద్రియాలు కడుహితశత్రులై
అంటినమోక్షముత్రోవ నంటకుండాఁ జేసెను. ॥ఎవ్వ॥

తిప్పి తిప్పి నాయాసలు తెగి వైష్ణవధర్మానఁ
దెప్పలఁ దేలకుండాను తీదీపు సేసె
వొప్పగు సంసార మిది వున్నతి నాచార్యసేవ
చొప్పు మాపి పుణ్యానకుఁ జొరకుండాఁ జేసెను. ॥ఎవ్వ॥

మచ్చరపుదేహమిది మన సిట్టె పండనీక
తచ్చి యజ్ఞానమునకుఁ దావు సేసె
యిచ్చల శ్రీవెంకటేశ యింతలో నన్ను నేలఁగ
నిచ్చలు నీకృపే నన్ను నిర్మలము సేసెను. ॥ఎవ్వ॥ 80

దేసాళం

అనంతమహిముఁడవు అనంతశక్తివి నీవు
మొనలేనిదైవమా ని న్నేమని నుతింతును. ॥పల్లవి॥

అన్నిలోకములు నీయందు నున్న వందురు నీ
వున్నలోక మిట్టిదని వూహించరాదు
యెన్న నీవు రక్షకుఁడ విందరిపాలిటికి
నిన్ను రక్షించేటివారి నేనెవ్వరి నందును. ॥అనం॥

తల్లివి దండ్రివి నీవు తగుబ్రహ్మాదులకు
యెల్లగా నీతల్లిదండ్రు లెవ్వ రందును
యిల్లిదె వరములు నీ విత్తు విందరికిని
చెల్లఁబో నీకొకదాత చెప్పఁగఁ జోటేది. ॥అనం॥

జీవుల కేలికవు శ్రీవెంకటేశుఁడవు నీ
వేవలఁ జూచిన నీకేయేలికె లేఁడు
వేవేలు మునులును వెదకేరు నిన్నును
నీ వెవ్వరి వెదకేవు నిర్మలమూరితివి. ॥అన॥ 81

శ్రీరాగం

పాటించి నమ్మినవారిభాగ్యము గాదా
కోటిసుద్దులేల యిదే కోరి చేకొనేది. ॥పల్లవి॥

స్వామిద్రోహియైన చండి రావణాసురుఁడు
కామించి శరణంటేను కాచే నంటివి
యేమని నీదయ యెంతు నెంతని నీమహిమెంతు
ఆమాటకు సరియా నఖిలవేదములు. ॥పాటిం॥

దావతి సీతాద్రోహము దలఁచి కాకాసురుఁడు
కావుమని శరణంటేఁ గాచితివి
ఆవల నీపని యెట్టు అట్టె నీమన్నన యెట్టు
యీవల నీశరణనే యిందు (కు ?) సరే తపము. ॥పాటిం॥

చిక్కు లిన్ని నిఁక నేల చేరి యేపాటివాఁడైన
గక్కన నీశరణంటేఁ గాతువు నీవు
అక్కరతో నిన్ను శరణంటిమి శ్రీవెంకటేశ
యెక్కువ నీబిరుదుకు యీడా పుణ్యములు. ॥పాటిం॥ 82

పాడి

నేఁడు దప్పించుకొంటేను నేరుపున్నదా
పేఁడుక భోగించుతానే పెనఁగఁ జోటున్నదా. ॥పల్లవి॥

తనువుమోచిననాఁడే తప్పు లెల్లాఁ జేసితిని
వెనక మంచితనాలు వెదక నేది
ననిచి సంసారినైననాఁడే నిష్ఠూరాన కెల్ల
మునుప నే గురియైతి మొరఁగఁ జోటున్నదా. ॥నేఁడు॥

సిరులు చేకొన్ననాఁడే సిలుగెల్లా గట్టుకొంటి
తరవాతిపను లింకఁ దడవ నేల
నరలోకము చొచ్చిననాఁడే పుణ్యపాపముల
పొరుగున వచ్చితి నీబుద్ధు లింక నేల. ॥నేఁడు॥

వూపిరిమోచిననాఁడే వొట్టికొంటి నానలెల్లా
మాపుదాఁకా వేసరిన మానఁబొయ్యీనా
యేపున శ్రీవెంకటేశుఁ డింతలో నన్నుఁగావఁగా
పైపై గెలిచితిఁ గాక పంతమాడఁగలనా. ॥నేఁడు॥ 83

దేసాళం

ఇన్ని దేహములఁ బుట్టి యేమి గంటిమి
వున్నతపుహరిదాస్య మొక్కటే కాక. ॥పల్లవి॥

హీనజంతువైననాఁడు యేనుగై పుట్టిననాఁడు
ఆనంద మొక్కటే అంగాలే వేరు
యీనేటియజ్ఞానము యీజీవుల కొక్కలాగే
జ్ఞానమే యెక్కుడుగాక సరిలేని దొకటే. ॥ఇన్ని॥

నరలోకభోగానకు నరకానుభవానకు
సరే కాని మిగులదు చనేఁ దొల్లె (?)
గరిమ నేర్పడ నందు ఘనమేమి కొంచమేమి
హరిదాసుఁడై బ్రదుకుటదియే లాభము. ॥ఇన్ని॥

బాలుఁడై నయప్పుడును పండి ముదిసినప్పుడు
కాల మొక్కటే బుద్ధి కడు లేదు
ఆలకించి శ్రీవెంకటాధిపతి సేవించి
యేలికంటా మొక్కుచుండే దిదియే భాగ్యము. ॥ఇన్ని॥ 84

215-వ రేకు. గుజ్జరి

ఎన్నఁడు మానవు యీదుర్గుణములు యేది అవ్వుషధము యిందుకును
కన్నులఁ జూచుచుఁ జెవుల వినుచు నేఁ గనియు వినియు నిదె కష్టుఁడ
[నయ్యా (నేను). ॥పల్లవి॥

హృదయములోపల దేవుఁ డుండఁగా నెఱఁగక భ్రమయుచు గన్నచోటనే
వెదకియుఁ గానక అనుమానించెటి వేఁదురనయ్యా నేను
చెదరినజననము దుఃఖరూప మని చెప్పఁగ విని యది సుఖమని కోరుచు
మది దీపము వట్టుక నూఁతఁ బడినమత్తునివలె నయ్యా నేను. ॥ఎన్న॥

పరమగురువులదె భక్తిమార్గ మిటు ప్రాణులకెల్లనుఁ బెట్టి వుండఁగా
విరసపుటింద్రియమార్గములఁ దిరుగు వీరిడి నయ్యా నేను
దరి చేర్పఁగ హరినామము గలిగియు దైన్యము నొందితి సంసారములో
పరుసము చేతఁ బట్టుక తిరిసెట్టి భ్రాంతునివలె నయ్యా నేను. ॥ఎన్న॥

శ్రీవెంకటపతి యెదుట నుండఁగా సేవింపఁగ సంసారములోపల
దావతిఁ బొరలుచు వేసరుచుండేటి తగని జడుడ నయ్యా నేను
కైవసమై యీదేవుఁడె యిటు ననుఁ గరుణింపుచు రక్షింపుచు నుండఁగ
పూవునుఁ బరిమళమునువలెనే నే పొదలుచు నుండెదనయ్యా నేను. ॥ఎన్న॥ 85

దేవగాంధారి

ఎంతగాలమునకైనా యీయర్థమే కలది
యింతటిలోననే హరి నెరఁగఁగవలయు. ॥పల్లవి॥

యెంచి నూరేండ్లమీఁద యెప్పుడో మరణము
ముంచి యిట్టె మోచినదె మురికిడొక్క
యించుకంత యిందుకుఁగా నేల కోరేమో సుఖము
కాంచనమెవ్వరికిఁగా గడియించేమో. ॥ఎంత॥

కలిగినదినములు కాఁపురానకే సెలవు
తలఁపెల్ల నాసలకంతటఁ గొలఁది (?)
ఫల మిందు నేమిగద్దో ప్రాణి యిందేమిటివాఁడో
తెలిసి పాపఁగ లేము తీరని యీచిక్కు. ॥ఎంత॥

నేసినకర్మము లెల్లా చెప్పరాని మోపులాయ
రాసి కెక్కె యింద్రియాల రప మాయను
వేసరి యిన్నిటికి శ్రీవెంకటేశుఁ గొలిచితి
మాసినదే మణుఁగాయ మాకు నేది జన్మము, ॥ఎంత॥ 86

సాళంగనాట

ఇన్నియు ముగిసెను యిటు నీలోననె
పన్ని పరులఁ జెప్పఁగఁ జోటేది. ॥పల్లవి॥

కుందని నీరోమకూపంబులలో
గొందుల బ్రహ్మాండకోట్లట
యెందరు బ్రహ్మలో యెంత ప్రపంచమో
యిందుఁ బరుల మని యెంచఁగ నేది. ॥ఇన్ని॥

నీకొనచూపున నెఱిఁ గోటిసూర్యు
లేక మగుచు నుదయింతురటా
నీకాయ మెంతో నీవుని కేదో
నీకంటెఁ బరులని నిక్కఁగ నేది. ॥ఇన్ని॥

జీవకోటి నీచిన్నిమాయలో
ప్రోవులగుచు నటు పొడమెనటా
శ్రీవెంకటేశ్వర చెప్పఁగ నీ వెంతో
ఆవలఁ బరులకు నాధిక్య మేది ॥ఇన్ని॥ 87

బౌళి

ఎన్నఁడు నే నిఁక బుద్ధెరిఁగేది యీశ్వర నిను నేఁ దగిలెడిది
విన్నప మిదియే నీకే భారము వీని గెలువ నావసమానా. ॥పల్లవి॥

తగిలెడి నీనయనేంద్రియములు తగఁ జూచినయందెల్లను
తగిలెడి నీశ్రవణేంద్రియములు తగినలోకవార్తల కెల్లా
మగుడఁగ నేరవు జన్మజన్మముల మనసు వీనికే సహాయము
తెగ దెన్నటికిని యింద్రియసంపద తీగెలుసాగుచు నొకటొకటి. ॥ఎన్న॥

యెక్కుడిని నానాటికి మద మెంతైనా నజ్ఞానమున
యెక్కుడినీసంసారమె హరియెదుటనే మత్తాయి గొన్నట్లు
చిక్కుడెంతయిన మోక్షమార్గమున జీవుఁ డిందు కే లోలుఁడు
దిక్కు మెకమువలెఁ గింకి మీఁదికిఁ దిప్పెడిఁ గర్మము దేహమును. ॥ఎన్న॥

మెఱయుచుఁ బెరిగెడినీయాసలు గడు మీఁదమీఁద లంపట మగుచు
మఱియును బెరిగెడి పుణ్యపాపములు మలసి రాసులై పెక్కుగుచు
యెఱఁగను శ్రీవెంకటేశ్వర యెంతో ఇఁక నాలోపలిదుర్గ (ర్గు ?) ణములు
మఱఁగుచొచ్చితిని నే నిన్నాళ్లకు మరి నాభాగ్యము నీ చిత్తము. ॥ఎన్న॥ 88

సామంతం

దేవా నీమహిమ తెలియ నలవిగాదు
భావభేదముల భ్రమసితిని. ॥పల్లవి॥

జననంబొకటే జంతుకులమొకటే
తనువికారములే తగఁ బెక్కు
దినములు నివియే తివిరి లోక మిదె
పనులే వేరయి పరగీని. ॥దేవా॥

మాటలు నొకటే మనసులు నొకటే
కోటులసంఖ్యలు గుణము లివి
కూటము లిట్లనె గురిఁ గామఁ డొకఁడె
మేటివలపులకె మేరలె లేవు. ॥దేవా॥

జ్ఞానమొకటె యజ్ఞానము నొకటే
నానామతములు నడచీని
ఆనుక శ్రీవెంకటాధిప నీకృప
తానే మమ్మిటు తగఁ గాచీని. ॥దేవా॥ 89

216వ రేకు. లేదు

217-వ రేకు. దేసాళి

కన్న విన్న వారెల్లా కాకుసేయరా
వున్నతుఁడవైన నీకీ వొచ్చము లేలయ్యా. ॥పల్లవి॥

దేవతలఁ గాచినట్టి దేవుఁడ నీకుఁ బసుల
నీవలఁ గాచితివనే హీన మేలా
కావించి పాలజలధిఁ గాఁపురముండినయట్టి
నీవు పాలదొంగవనే నింద నీ కేలయ్యా. ॥కన్న॥

కాలమందు బలిదైత్యుఁ గట్టివేసినట్టి నీకు
రోలఁ గట్టువడినట్టి రోఁత నీ కేల
పోలించి లోకాలకెల్ల పొడవైన దేవుఁడవు
బాలుఁడవై రేపల్లెలోఁ బారాడ నేలయ్యా. ॥కన్న॥

పాముమీఁదఁ బవ్వళించి పాయకుండినట్టి నీకు
పాముతల దొక్కినట్టి పగలేలా
కామించి శ్రీవెంకటాద్రికడపరాయఁడ నీవు
భూమి మాయ లణఁచి నేర్పుల మాయలేలయ్యా. ॥కన్న॥ 90

వరాళి

చేసినట్టే సేసుఁగాక చింత మా కేలా
వాసి వంతూ నాతనిదే వట్టి జాలి యేలా. ॥పల్లవి॥

కర్మమూలమైనవి యీ కాయపువర్తన లెల్లా
ధర్మమూలమైనది యీ దైవికము
మర్మమైనవాఁ డొక్కఁడే మనసులోనున్న హరి
నిర్మితమాతనిదింతే నేర నే నెంతవాఁడ. ॥చేసి॥

ధనమూలమైనది యీ తగినప్రపంచమెల్లా
తనువు మూలమైనది యీతపసులెల్లా
ననిచి యీరెంటికిని నారాయణుఁడే కర్త
కొనమొదలాతనిదే కొసరు మాకేల. ॥చేసి॥

భోగమూలమైనది యీ పొందైనసంసారము
యోగమూలము విరతికొక్కటైనది
యీగతి శ్రీవెంకటేశుఁ డెట్టు వలసినఁ జేసు
బాగులుగా నితనిశ్రీపాదమే మాదిక్కు. ॥చేసి॥ 91

పాడి

ఎదురేది యెంచి చూడ నితనిప్రతాపానకు
పదిదిక్కులను భంగపడిరి దానవులు. ॥పల్లవి॥

యెక్కువగా వినోదానకితఁడు తేరెక్కితేను
యెక్కిరిదైత్యులు కొండ్లులిందరుఁ గూడి
చక్కఁగా నితఁడు చేత చక్రమెత్తినమాత్రాన
దిక్కులఁ బరువెత్తిరి దిమ్మరి అసురలు. ॥ఎదు॥

దట్టమై యీతనిభేరిఁ దగనాదు వుట్టితేను
పుట్టె నుత్పాతాలు వైరిపురములందు
అట్టె గరుడధ్వజమటు మిన్ను ముట్టితేను
కిట్టె దనుజులకపకీర్తి తుదముట్టెను. ॥ఎదు॥

అలమేలుమంగవిభుఁ డటువీధు లేఁగితేను
ఖలు లేఁగిరి యమునికట్టెదిరికి
యెలమి శ్రీవెంకటేశుఁ డేపుమీరఁ జొచ్చితేను
ములిగి దైత్యసతులు మూలమూల చొచ్చిరి. ॥ఎదు॥ 92

సాళంగనాట

కన్నులపండుగ లాయఁ గడపరాయని తేరు
మిన్ను నేల శృంగారము మితిమీరినట్లు. ॥పల్లవి॥

కదలెఁ గదలె నదె గరుడధ్వజుని తేరు
పొదిగి దేవదుందుభులు మ్రోయఁగా
పదివేలు సూర్యబింబములుదయించినట్లు
పొదలి మేరువు వచ్చి పొడచూపినట్లు. ॥కన్ను॥

వచ్చె వచ్చె నంత నింత వాసుదేవుని తేరు
అచ్చుగ దేవకామినులాడి పాడఁగా
ముచ్చటతో గరుడఁడు ముందట నిలిచినట్లు
మెచ్చుల మెరుఁగులతో మేఘము వాలినట్లు. ॥కన్ను॥

తిరిగెఁ దిరిగె నదె దేవదేవోత్తము తేరు
సరుస దేవతలెల్ల జయవెట్టఁగా
విరివిఁ గడపలో శ్రీవెంకటేశుఁడు తేరుపై
నిరవాయ సింహాసన మిదే యన్నట్లు. ॥కన్ను॥ 93

బౌళి

రామా దయాపరసీమా అయోధ్యపుర
ధామా మావంటివారితప్పులు లోఁ గొనవే. ॥పల్లవి॥

అపరాధియైనట్టి యాతనితమ్మునినే
కృపఁ జూచితివి నీవు కింకలు మాని
తపియించి యమ్మునిదారకుఁజిక్కినవాని
నెపానఁ గాచి విడిచి నీవాదరించితివి. ॥రామా॥

సేయరాని ద్రోహము సేసినపతికి నీవు
పాయక అప్పటి నభయ మిచ్చితి
చాయ సేసుకొని వుండి స్వామిద్రోహిఁ జెప్పనట్టి
తోయపుకటెలని మంచితోవనే పెట్టితివి (?). ॥రామా॥

నేరము లెంచవు నీవు నీదయే చూపుదుగాని
బీరపు శరణాగతబిరుద (వు ?) నీవు
చేరి నేఁడు నిలుచుండి శ్రీవెంకటాద్రిమీఁదఁ
గోరినవరము లెల్లా కొల్లలొసఁగితివి. ॥రామా॥ 94

ఆహిరి

ఎట్టయినాఁ జేసుకో యిఁక నీచిత్తము నన్ను
పట్టిచ్చె మాగురుఁడు నీపాదాలు విడువను. ॥పల్లవి॥

పోఁడిమి నానామకులు పొద్దువొద్దు నుడిగీని
వీఁడేమడుగునో యని వెలివకుమీ
నాఁడే నాయాచార్యుఁడు నాకు నన్ని యిచ్చినాఁడు
నేఁ డిదేలంటే నతనినేమము నే మానను. ॥ఎట్ట॥

ప్రేమతో వీఁడు నన్నింటఁ బెట్టుక పూజించీని
యేమి గారణమో యని యెంచుకోకుమీ
కామించి యాచార్యుఁడే కారణము నీకు నాకు
యీ మరులేలంటే నాతఁ డిచ్చినసొమ్మే నేను. ॥ఎట్ట॥

పలుమారు వీఁడు నాపై బత్తిచేసీ నేఁటి కని
వెలయ శ్రీవెంకటేశ వేసరకుమీ
మెలమి నాచార్యుఁ డిదే పని చేసినాఁడు
నిలిచెఁ గలకాలము నీకు నాకుఁ బోదు. ॥ఎట్ట॥ 95

218-వ రేకు. గుండక్రియ

వివరము మాలినట్టి వెట్టిదేహి తొల్లి
జవకట్టినంతే కాక చండి పోర నేఁటికే. ||పల్లవి||

మనసంతే మంగళము మరి యెంతపొరలినా
తనువుకొలఁదియే సత్వము లెల్లాను
తనకలి మెంచుకోక తగని మురిపెముల
పెనఁగఁబోతే తీపు పిప్పిలోనఁ గలదా. ||వివ||

చెంది విత్తినకొలఁదే చేరి మొలచేటి పైరు
అంది ఆఁకటికొలఁదే ఆహార మెల్ల
ముందు వెనక చూడక మొక్కలపు పర్వువే
అందనిమానిపంటికి నాస పడవచ్చునా. ||వివ||

శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ గొలిచినకొలఁదియే మేలు
భావించ నాతఁడిచ్చేది భాగ్య మెల్లాను
వేవేలు మొక్కులేల వైస నానాటికి నెల్ల
త్రోవగానితోవఁ బోతే తుదకెక్కఁ గలదా. ||వివ|| 96

సామంతం

ఈ తగవే నాకు నీకు నెంచి చూచితే
కాతరపుజీవులకుఁ గలదా వివేకము. ||పల్లవి||

భారము నీది గనక పలుమారుఁ బాపములే
చేరి మొక్కలాన నేఁ జేసితిని
పేరడిఁదల్లిదండ్రులు బిడ్డ లేమిసేసినాను
వోరుచుక ముద్దు సేసుకుందురు లోకమున. ||ఈత||

కావ నీవు గలవని కడదాఁకా నేరములే
వేవేలు సేసితిని వెఱవక
భావించక యింటిదొర పసురము దెంచుకొని
యేవిధిఁ బైరు మేసినా నెగ్గుసేయఁ డతఁడు. ॥ఈత॥

పుట్టించేవాఁడవు నీవు పొదలేవారము నేము
యెట్టుండినా నీకుఁ బోదు యెన్నటికిని
వొట్టుక శ్రీవెంకటేశ వోడఁగట్టినదూలము
అట్టు నిట్టుఁ బొరలినా నండవాయ దెపుడు. ॥ఈత॥ 97

లలిత

ఏఁటినేను యేఁటిబుద్ధి యెక్కడిమాయ
పీటఁబొయ్యే వెట్టిఁగాను వివేకిఁగాను. ॥పల్లవి॥

ఆరసి కర్మము సేసి అవి (ది ?) నన్నుఁ బొదిగితే
దూరుదుఁ గర్మము గొంది దూరుచు నేను
నేరక లంపటములు నేనే కొన్ని గట్టుకొని
పేరడిఁ బరుల నందుఁ బెట్ట రంటాను. ॥ఏఁటి॥

యెక్కుడు నాదోషములు యెన్నైనా వుండఁగాను
వొక్కరిపాపము లెంతు వూరకే నేను
తిక్కవట్టి నాకు నాకే దేవతలకెల్లా మొక్క
వొక్కరివాఁడ గాకుండు వుస్సు రనుకొంటాను. ॥ఏఁటి॥

విరతిఁ బొందుదుఁ గొంత వేరేసంసారముఁ జేతు
యెరవులవాఁడనే యెప్పుడు నేను
అరిది శ్రీవెంకటేశుఁ డంతలో నన్ను నేలఁగా
దొర నైతి నధముఁడఁ దొల్లే నేను. ॥ఏఁటి॥ 98

భైరవి

అతఁడు భక్తసులభుఁ డచ్యుతుఁడు
రాతిగుండెవాఁడు గాఁడు రంతు మానుఁ డిఁకను. ॥పల్లవి॥

జీవుఁడా వేసరకు చిత్తమా జడియకు
దైవము గరుణించఁ దడవు గాదు
త్రోవ చూపె మనకుతొల్లే ఆచార్యుఁడు
కావలసి ట్లయ్యీఁ గలఁగకుఁ డిఁకను. ॥అత॥

కాలమా వేగిరించకు కర్మమా నన్ను మీరకు
పాలించ దైవానకు నే భార మిఁకను
ఆలించి తిరుమంత్రమే ఆతని నన్నుఁ గూరిచె
వేళగాని అందాఁకా వేసరకుఁ డిఁకను. ॥అత॥

వెఱవకు దేహమా వేసరకు ధ్యానమా
మెఱఁగి శ్రీవెంకటేశుఁ డెడసిపోఁడు
తఱి నిహపరము లితనిదాసులిచ్చిరి
గుఱియైతి నిన్నిటికిఁ గొంకకుఁ డిఁకను. ॥అత॥ 99

సాళంగం

పలువిచారము లేల పరమాత్మ నీవు నాకు
గలవు కలవు వున్నకడమలేమిటికి. ॥పల్లవి॥

నీపాదములచింత నిబిడమై తేఁ జాలు
యేపాతకములైన నేమి సేసును
యేపార నీభక్తి యింత గలిగినఁ జాలు
పైపై సిరు లచ్చటఁ బాదుకొని నిలుచు. ॥పలు॥

సారిది నీ శరణము చొచ్చితి నంటేఁ జాలు
కరుణించి యప్పు డట్టె కాతువు నీవు
సరుస నీముద్రలు భుజముల నుంటేఁ జాలు
అరుదుగాఁ జేతనుండు అఖిలలోకములు. ॥పలు॥

నేరక వేసినఁ జాలు నీమీఁద నొకపువ్వు
కోరినకోరిక లెల్లఁ గొనసాగును
మేరతో శ్రీవెంకటేశ మిమ్ము గొలిచితి నేను
యేరీతి నుండినఁగాని యిన్నిటా ఘనుఁడను. ॥పలు॥ 100

బౌళి

ఇందుకంటే మరి యిఁక లేదు హితోపదేశము వో మనసా
అంది సర్వసంపన్నుఁడు దేవుఁడు ఆతనికంటే నేరుతుమా. ॥పల్లవి॥

కల దొకఁటే ధర్మము కల్పాంతమునకు నిలిచినది
తలఁచక మీశరణుచొచ్చి మీవాసుఁడ ననేడి దొకమాఁట
వలవనిజోలీ యింతాయ వడి నిదిగాక యేమి సేసినను
సులభ మిందునే తొల్లిటి వారలు చూఱలుగొని రదే మోక్షము. ॥ఇందు॥

మొదలొకటే యిన్నిటికి ముందర వెనకా వచ్చేది
వొదుగుచు గోవిందునిదాసులకు నొక్కమాటే మొక్కినఁ జాలు
తుద కెక్కనివే యితరము లు దొరకొని మఱేమి సేసినను
బదికిరిందునే పరమవైష్ణవులు పలు చదువులలో వినరాదా. ॥ఇందు॥

తగు లొకటే విడువరానిది తతి నన్నిటికిని జెడనిది
వొగి శ్రీవెంకటపతినామజపము వొకమాటే అబ్బినఁ జాలు
నగుబాటే యింతాను నానాఁటికి నేమేమి సేసినను
తగు నీబుద్ధుల నడచిరి మున్నిటిదైవజ్ఞులు పూర్వాచార్యులును. ॥ఇందు॥ 10

దేసాళి

ఏలోకమున లేఁడు యింతటిదైవము మరి
జోలి దవ్వి తవ్వి యెంత సోదించినాను. ॥పల్లవి॥

మంచియూపున నెంచితే మరునిగన్నతండ్రి
యించుకంత సరి లేదు యితనికిని
మించు సంపదల నైతే మేటిలక్ష్మీకాంతుఁడు
పొంచి యీతనికి నీడు పురుఁడించఁ గలరా. ॥ఏలో॥

తగఁ బ్రతాపమునను దానవాంతకుఁ డితఁడు
తగుల నీతని మారు దైవాలు లేరు
పొగరుమగతనానఁ బురుషోత్తముఁ డితఁడు
వెగ్గలై యీతనిపాటి వెదకిన లేరు. ॥ఏలో॥

పట్టి మొదలెంచితేను బ్రహ్మఁగన్నతండ్రితఁడు
మట్టున నింతటివారు మరి వేరి
యిట్టె శ్రీవెంకటేశుఁ డీగికి వరదుఁడు
కొట్టఁగొన నితరుల గురిసేయఁ గలరా. ॥ఏలో॥ 102

బౌళి

అవాప్తసకలకాముఁ డనుమాట నీకుఁ జెల్లె
వివేకించఁ బురుషార్థవిధి మాయందేది. ॥పల్లవి॥

మరిగి నీపై భక్తి మాకుఁ గలుగు టెల్లాను
అరసి నీవు రక్షించే ఆసకోరకే
హరి నీవు భక్తివాత్సల్యము మాపైఁ జేయుటెల్ల
యిరవైన నీకు నిరుహేతుకమే. ॥అవా॥

కొసరుచు నిన్ను నేము కొలిచినదెల్లాను
వెస మాభారము నీపై వేయుకొరకే
వసముగా నీవు నన్ను వలె నని యేలుటెల్ల
యిసుమంతైన నిరుహేతుకమే. ॥అవా॥

శ్రీవెంకటేశ్వర నీకుఁ జేయెత్తి మొక్కుటయెల్ల
నీవే మావాఁడవై మన్నించుకొరకే
ఆవటించి అంతర్యామివై నీవుండుట యెల్ల
యేవలఁ జూచినా నిరుహేతుకమే. ॥అవా॥ 103

బౌళి

మఱచిన వెఱచిన మఱి లేదు
యెఱిఁగినసులభుఁడు యీ హరి యొక్కఁడే. ॥పల్లవి॥

ఆతుమ దొల్లిటిదే అంతరాత్మ దొల్లిటిదే
నీతితో యీదేహములే నిత్యకొత్తలు
యీతల నేర్పరులకు నిందేయిహపరములు
చేతిలో నున్నవి యిది చింతించరో జనులు. ॥మఱ॥

కాలము నెందూఁబోదు కర్మము నెందూఁ బోదు
జాలిఁబడ్డమనసే సావివోయను
పోలింప వివేకులకు పుణ్యమునుఁ బాపమును
వేలవేలనే వున్నవి వెదకరో జనులు. ॥మఱ॥

ఆఁకలినిఁ దీరదు అన్నమునుఁదీరదు
తేఁకువ తనధైర్యమే తీరెఁ గాని
తాఁకక శ్రీవెంకటేశుదాసులైతేఁ జాలుఁ గాని
కాఁక దీరు నిందటికిఁ గనుకోరో జనులు. ॥మఱ॥ 104

రామక్రియ

చవులకుఁ జవి సంసారము
భవము నానాఁటికి పచ్చిదే. ॥పల్లవి॥

దైవికము మాస్వతంత్రముతోఁ గూడె
సావివోదెన్నఁడు సంసారము
పూవుపిందెవలెఁ బొడమి వున్నవి
యేవల యీరెండు నేకమే. ॥చవు॥

పాపముఁ బుణ్యము పైపైఁ గూడుకొని
చాపకిందినీరు సంసారము
రేపుమాపువలె రెట్టించి వున్నవి
యేపొద్దు నీరెండు నేకమే. ॥చవు॥

మాయ గొంత నిజమార్గమునుఁ గొంత
చాయ దప్పదిదే సంసారము
చేయిచ్చి వున్నాఁడు శ్రీవెంకటేశుఁడు
యీామెడ నీరెండు నేకమే. ॥చవు॥ 105

దేవగాంధారి

ఒరసి చూడఁగబోతే నొకటీ నిజము లేదు
పొరల మేను ధరించి పొరలఁగఁ బట్టెను. ॥పల్లవి॥

పాతకములట కొన్ని బలు పుణ్యాలట కొన్ని
యీాతల స్వర్గనరకాలిచ్చేవట
యేతుల నందుఁ గొన్నాళ్లు యిందుఁ గొన్నాళ్లు దేహికి
పోతరించి కాతరించి పొరలనే పట్టెను. ॥ఒర॥

పొలఁతులట కొందరు పురుషులట కొందరు
వెలుఁగును జీఁకట్లు విహారమట
కలవరింతలు గొంత ఘనసంసారము గొంత
పొలసి జీవులు రెంటాఁ బొరలఁగ బట్టెను. ॥ఒర॥

వొక్కవంక జ్ఞాన మట వొక్కవంకఁ గర్మ మట
మొక్కి యిహాపరాలకు మూల మిదట
తక్కక శ్రీవెంకటేశుదాసులై గెలిచి రట
పుక్కట నిన్నాళ్లు రెంటాఁ బొరలఁగఁ బట్టెను. ॥ఒర॥ 106

భూపాలం

మదించినయేనుగను మావటీఁడు దిద్దినట్టు
త్రిదశవంద్యుఁడ నీవే తిప్పఁగదే మనసు. ॥పల్లవి॥

నేరమిసేసినవాఁడు నిక్కపుటేలికఁగని
తారి తారి యింపు నందు దాఁగినయట్టు
తీరని పంచేంద్రియాల దిమ్మరియై తిరిగాడి
కోరి నీపై భక్తియంటే కొలుపదు మనసు. ॥మది॥

పగ సేసుకొన్నవాఁడు బలు మందసములోన
వెగటు జాగరముల వేగించినట్టు
మిగుల వేదమార్గము మీరి పాపమునఁ జిక్కి
జిగి నిన్నుఁ జేరుముంటేఁ జింతించీ మనసు. ॥మది॥

నిరుఁబేదయైనవాఁడు నిధానము ఘొడగని
గరిమ భ్రమసి యట్టె కాచుకున్నట్టు
యిరవై శ్రీవెంకటేశ యిట్టె నిన్నుఁ బొడ గని
వెరవున నీగుణాలు వెదకీని మనసు. ॥మది॥ 107

220-వ రేకు. గుజ్జరి

అయ్యో సదా మత్తుఁడను హరి నీదాసులు నన్ను
యియ్యెడనే దయఁ జూచి యీడేర్చిరి గాక. ॥పల్లవి॥

తెగక కన్నులు మూసి దేహము మఱచేవాఁడ
నిగిడి దేవుఁడవని నిన్నెరిఁగేనా
తగఁ బసిఁడి చూచి నే ధర్మము మరచేవాఁడ
జగతి విజ్ఞానము సరవెరిఁగేనా. ॥అయ్యో॥

వలచి సతులనేటి వలలఁ బడేటివాఁడ
మలసి తప్పించుక నీమాయ దాఁటేనా
వెలయ నన్నిఁ జదివి వికేకమొల్లనివాఁడ
చలివాసి నీభక్తి చవిగొనేనా. ॥అయ్యో॥

మించు సంసారము చొచ్చి మీఁదు దెలియనివాఁడ
నంచ నీ వంతర్యామి వని మొక్కేనా
యెంచక శ్రీవేంకటేశ యిటు నన్ను నేలితివి
మంచిదాయ నీక నిది మానబొయ్యేనా. ॥అయ్యో॥ 108

గుండక్రియ

గోవింద హరి గోవింద గునిసి యాడుదం బిటురానో
ఆవటించి మన మెట్టు గడచెదము ఆశ్చరియం బిది హరిమాయా. ॥పల్లవి॥

కర్మానుగుణము కాలము
ధర్మానుగుణము దైవము
మర్మము రెంటికి మనుజుఁడు
అర్మిలిఁ బొదిగీ హరిమాయా. ॥గోవిం॥

అజ్ఞానహేతువు లాసలు
విజ్ఞానహేతువు విరతొకటి
తజ్ఞులు రెంటిఁదగిలిరి (?)
జిజ్ఞాను (సు ?) గప్పెను శ్రీహరిమాయా. ॥గోవిం॥

సకలకారణము సంసారము
ప్రకటకారణము ప్రపంచము (?)
అకటా శ్రీవెంకటాద్రీశుదాసులు
వొకరిఁ దడవదువో హరిమాయా. ॥గోవిం॥ 109

శంకరాభరణం

ఉడివోని సంసారాన నున్నారము
నడుమాయ నవ్వులకు నాబ్రతుకు. ॥పల్లవి॥

పుట్టని జన్మము లేదు పొందని భోగము లేదు
నెట్టన మాయలఁ జిక్కి నేఁ దొల్లి
కొట్టఁగొన కెక్కలేదు కోరి మొదలను లేదు
నట్టనడుమ నున్నది నాబ్రదుకు. ॥ఉడి॥

చొరనిలోకము లేదు చూడనివిద్యలు లేదు
నిరతి మాయలఁ జిక్కి నేఁ దొల్లి
దరిచేరుటా లేదు తగులు లేదు నానాఁడు
నరకమే కురిసీని నాబ్రదుకు. ॥ఉడి॥

చేయని కర్మము లేదు చెందని ఫలము లేదు
నీయిచ్చ మాయలఁ జిక్కి నేఁ దొల్లి
యీయెడ శ్రీవెంకటేశ యిట్టె నీవు నన్నేలఁగా
నాయిచ్చ సఫలమాయ నాబ్రదుకు. ॥ఉడి॥ 110

గుండక్రియ

ఒక్కటితరవాత వేరొకటై కాచుకుండు
చక్క దెరనాటకము సంగతి సంసారము. ॥పల్లవి॥

వొండె నాపద దీరితే నొండె సంపదైనా వచ్చు
అండ నెన్నఁడుఁ దీరదు హరిఁ దలఁచ
తండోపతండములై తలమోపులు పనులు
చండివెట్టి పనిగొను సంసారము. ॥ఒక॥

పాపమొల్ల నంటేను బలుపుణ్యమై తగులు
యేపొద్దుఁ దీరదు హరి నిటు దలఁచ
వోపనన్నాఁ బోనీదు వూరకైనఁ బనిగొను
చాపకింది నీరువలె సంసారము. ॥ఒక॥

పగలెల్లా నలసితే పైకొను రాతిరి నిద్ర
అగపడ దెప్పుడును హరిఁ దలఁచ
తగిలి శ్రీవెంకటాద్రిదైవమే పొడచూపఁగా
జగడము సంతమాయ సంసారము. ॥ఒక॥ 111

ముఖారి

ఆడరమ్మ పాడరమ్మ అందరు మీరు
వేడుక సంతసములు వెల్లవిరి యాయను. ॥పల్లవి॥

కమలనాభుఁడు పుట్టెఁ గంసునిమద మణఁచ
తిమిరి దేవకీదేవిదేహమందును
అమరులకు మునుల కభయ మిచ్చె నితఁడు
కోమ (మి ?)రెగొల్లతలపైఁ గోరికలు నిలిపె. ॥ఆడ॥

రేయిఁ బగలుగాఁ జేసి రేపల్లెఁ బెరుగఁ జొచ్చె
ఆయెడ నావులఁ గాచె నాదిమూలము
యీయెడ లోకాలు చూపె నిట్టె తనకడుపులో
మాయసేసి యిందరిలో మనుజుఁడై నిలిచె. ॥ఆడ॥

బాలలీలలు నటించి బహుఁడై వికము మించె
పాలువెన్నలు దొంగిలెఁ బరమమూర్తి
తాళి భూభారమణఁచె ధర్మము పరిపాలించె
మేలిమి శ్రీవెంకటాద్రిమీఁద నిట్టె నిలిచె. ॥ఆడ॥ 112

ధన్నాసి

అంతవాని కింత సేయు నమరు నటె
వింతలు యీ సుద్దులకే వెరగయ్యా మాకు. ॥పల్లవి॥

కదిసి బ్రహ్మాండములు గర్భములోనున్న దేవుఁ
డిదె దేవకిగర్భాన నిట్టు పుట్టినే
అదె మఱ్ఱాకుమీఁదట నటు పవ్వళించువాఁడు
యెదుట యశోదచేత నిట్టు వినోదించీనే. ॥అంత॥

అడుగులు మూఁట లోకా లటు గొలచినవాఁడు
బడిబడి రేపల్లెఁ బారాడీని
అదరి యజ్ఞభాగము లారగించేదేవుఁడు
సడితో వెన్న ముచ్చిలి చవిగొనీ నిదివో. ॥అంత॥

వేదపల్లవములందు విహరించేదేవుఁడు
సాదుగొల్లెతల రతిసంగడిఁ జిక్కె
మోదపువైకుంఠాన ముదమందేకృష్ణుఁడు
యీదెస శ్రీవెంకటాద్రి నిరవాయ నిదివో. ॥అంత॥ 113

221-వ రేకు. లలిత

చూడ నరుదాయ నమ్మ సొరిది నందరికిని
వేడుకతో వచ్చి సేవించేరు బ్రహ్మాదులు. ॥పల్లవి॥

కోరి చంద్రుఁ డుదయించ గోకులచంద్రుఁడు వుట్టె
నేరీతి నీతఁడు నాతఁ డేమాదురో
వారిధికొడు కతఁడు వారిధియల్లుఁ డితఁడు
యీరీతి నీతఁ డాతని కేలి కాయఁ గాని. ॥చూడ॥

నల్లనివాఁ డితఁ డాయ తెల్లనివాఁ డతఁ డాయ
యెల్లవారికిఁ జూడ నీ రేమాదురో
అల్లాతఁడే యమృతము అమృతనాథుఁ డితఁడు
చల్లనై నవారితోడ సరి గాఁడు గాని. ॥చూడ॥

ఆతఁడు పూర్వాద్రిమీఁద నమరె నిందరుఁ జూడ
నీతఁడు శ్రీవెంకటాద్రి నిరవై నాఁడు
యేతుల పుబ్బునగ్గులు యిలమీఁద నాతనికి
చైతన్య మెప్పు డితఁడు సింగారవిభుఁడు గాని. ॥చూడ॥ 114

దేసాళి

దేవత లెందున్నవారో దిష్ట మెవ్వరిఁ గానము
యీవలఁ దానే కలి(గి?)తే నేమని రావలదా. ॥పల్లవి॥

పరమేదో యిహ మేదో బదికేటివుల కెల్ల
నరకపుదేహాలలో నానుచున్నారు
అరసి పుట్టించినట్టి అజుఁ డెందు దాఁగినాఁడో
సరి గాన మెవ్వరిఁ గొసరేమంటేను. ॥దేవ॥

యేమిగలి గేమి సెల వెన్నటికో తమనేలు
యీమేరఁ బ్రాణులు మాయ నీఁదుచున్నారు
భూమికి దిక్కైనవారు పొడచూపి కావ వద్దా
దీముగా నిలువలేరు తెలిసే మంటేను. ॥దేవ॥

తుద యేడ మొద లేడ తొంగి చూచేవా రెవ్వరు
అదె సంసారానఁ బ్రాణు లాడుచున్నారు
యిదె శ్రీవెంకటేశ్వరుఁ డింతలో విచ్చేసి కాచె
యెదుట రక్షకుఁడై తే నిట్టుండ వలదా. ॥దేవ॥ 115

సామంతం

నీవు దేవుఁడవు నేనొకజీవుఁడ
యీవిధి నిద్దరి కెంతంతరువు. ॥పల్లవి॥

పొడమినజగములు పుట్టెడిజగములు
గుడిగొనె మీరోమకూపముల
యెడయక నీరూప మేమని ధ్యానింతు
అడరి మీవాఁడ నే ననుటే కాక. ॥నీవు॥

మునుపటిబ్రహ్మలు ముందరిబ్రహ్మలు
మొనసి మీనాభిని మొలచేరు
ఘనుఁడవు నిన్నే గతి నేఁ దెలిసెద
అనువుగ మిము శరణనుటే కాక. ॥నీవు॥

సహజానందము సంసారానంద
మిహాముఁ బరముగా నిచ్చేవు
అహిపతి శ్రీవెంకటాధిప నీకృప
మహిలో సేవించి మనుటే కాక. ॥నీవు॥ 116

ధన్నాసి

శరణాగతవజ్రపంజరుఁ డితఁడు చక్రధరుఁ డసురసంహారుఁడు
వెరవుతోడఁ దను శరణనువారి వెనుబల మీతఁడే రక్షకుఁడు. ॥పల్లవి॥

హరినామోచ్చారణఁ దెగనికర్మ మవల వేరొక టున్నదా
అరసి యెందు నమ్మిక చాలక ప్రాయశ్చిత్తంబులు చెప్పుదురు
ధర నెరఁగనివా రేమనినాఁ దామసులగొడవ యేమిటికి
హరి హరి యంటే దురితము లణఁగెను ఆతఁడే మా కిఁక రక్షకుఁడు. ॥శర॥

శ్రీపతి దిక్కయి కావఁగ మరియునుఁ జేరనిసంపద లిఁక నేవి
చాపలబుద్ధుల నది నమ్మిక విచ్చనవిడి నోములు చెప్పుదురు
తీపులు పుట్టించి యెవ్వ రేమనినఁ దెలిపి వాదడువ నేమిటికి
శ్రీపతిఁ గొలిచితి చేరె సంపదలు జిగి నితఁడే మారక్షకుఁడు. ॥శర॥

అంతరాత్మ శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడు అన్యము భజించఁ జోటేది
యింతట నమ్మిక దేవతాంతరము లేఁటేఁటివో మరి చెప్పుదురు
యెంత లేదు ప్రాకృతజనములభ్రమ యెవ్వరిఁ గాదన నేమిటికి
యింతకు శ్రీవెంకటేశుదాసులము యీతఁడే మా కిఁక రక్షకుఁడు. ॥శర॥ 117

లలిత

వెదకినఁ దెలియదు వెనకముందరలు
పదమున నిలుపవె పరమాత్మా. ॥పల్లవి॥

కోరిక లూరక కొనలు సాఁగఁగా
బారలు చాఁచీఁ బ్రపంచము
యీరీతి జీవులు యిలఁ బొడమఁ బొడమ
దూరం బాయను తొలుతటిరాక. ॥వెద॥

కాయపుమదములు కప్పఁగఁ గప్పఁగ
ఆయము లంటీ నదె మాయ
పాయక యుండే పనుపడి పనుపడి
చాయలు మరచిరి జంతువులు. ॥వెద॥

బలుశరణాగతి ప్రాణులు దలఁచేఁగ
నెలవున నిలిపెను నీకరుణ
యిలపై శ్రీవెంకటేశ్వర యిహపర
మలవడి దొరకెను అరచేతికిని. ॥వెద॥ 118

బౌళి

కనకము కనకమే కడు సినుమినుమే
వెనక సరిదూఁగితే వెలువకు రాదు. ॥పల్లవి॥

హరిఁ గొలిచినవారి కమరు నన్నిసుఖాలు
గరిమతో వారలభాగ్యమే భాగ్యము
తెరమరఁగుల కర్మదేహులెల్ల వీరితోడ
పురుఁడు వెట్టుకోఁ బోతే పోలికలు గావు. ॥కన॥

భాగవతులైనవారు పట్టినదెల్లానీడేరు
చేగదేర వారలు సేసినదే చేఁత
తీగెసంసారమత్తులు తెలియక వీరివలె
వేగినంతా నయ్యే మంకు వెరవులఁ బడవు (?). ॥కన॥

శ్రీవెంకటేశుదాసులు చేసినదెల్లా సృష్టి
యేవంకా ధ్రువపట్టమే యిటు వారికి
కావరపు మనుజులు గతి గనేమని వారి
తోవల నడవఁబోతేఁ దూఁగదు తమకును. ॥కన॥ 119

222-వ రేకు. సామంతం

ఇందునే వున్నది యొుకయు మఱపును
చంద మిదివో యిఁకఁ జదివెడి దేది. ॥పల్లవి॥

అంది కర్మముల ననుభవింపుచును
ముందర మరి సుఖములు గోరు
కందువ నీదేహి కనియుం గానఁడు
డిందుపడ (?) నొరులు తెలిపెడి దేది. ॥ఇందు॥

వొకచేత హేయ ముడుగక కడుగును
వొకచేత భుజించు నొగి రుచులు
అకటా దృష్టం బరచే నుండఁగ
సకలము నుపదేశము లిఁక నేవి. ॥ఇందు॥

మలయుభోగములు మాయ లని యెరుఁగు
నిలిచిన మోక్షపునిజ మెరుఁగు
యిలపై శ్రీవెంకటేశుఁడు గలఁ డిదె
బలిమి గలిగె నిఁకఁ బదరెడి దేది. ॥ఇందు॥ 120

లలిత

పురుషోత్తముఁడ నీవే పుణ్యము గట్టుక నన్ను
దరి చేర్చి రక్షించి దయఁ జూడఁ గదవే. ॥పల్లవి॥

ధరలో యాచకునకు ధర్మాధర్మము లేదు
సిరులఁ గాముకునికి సిగ్గులేదు
పరమపాతకునకు భయ మించుకా లేదు
విరసపునాకైతే వివేకమే లేదు. ॥పురు॥

మించినకృతఘ్నునికి మే లెన్నఁడును లేదు
చంచలచిత్తునకు నిశ్చయమే లేదు
అంచల నాస్తికునకు నాచారమే లేదు
కొంచనిమూర్ఖుఁడ నాకు గుణమే లేదు. ॥పురు॥

మదించినసంసారికి మరి తనివే లేదు
పొదిగొన మూర్ఖునకు బుద్ధే లేదు
అదన శ్రీవెంకటేశ అలమేల్మంగదాసుఁడ
నిదివో చనవరి నాకెదురే లేదు. ॥పురు॥ 121

సాళంగనాట

తిరువీధులేఁగీని దేవతలు జయవెట్ట
హరి వాఁడె పెండ్లికొడుకై ప్రతాపమున. ॥పల్లవి॥

కనకపుఁగొండవంటి ఘనమైనరథముపై
దనుజమర్దనుఁ డెక్కెఁ దరుణులతో
వినువీధిఁ బడెగె(డగ ?)లు వేవేలు కుచ్చులతోఁడఁ
జెనగొనఁగఁ గదలె భేరులు మ్రోయఁగను. ॥తిరు॥

వరుసఁ జంద్రసూర్యులవంటి బండికండ్లతోడ
గరుడధ్వజుఁ డొరసీఁ గడు దిక్కులు
పరగు వేదరాసులే పగ్గాలు పట్టి తియ్యఁగ
సరుగ దుష్టులఁ గొట్టి జయము చేకొనెను. ॥తిరు॥

ఆటలుఁ బాటలు వింటా నలమేల్మంగయుఁదాను
యీటున శ్రీవెంకటేశుఁ డెదురు లేక
వాటపు సింగారముతో వాకిట వచ్చి నిలిచి
కోటానఁగోటి వరాలు కొమ్మని యిచ్చుచును. ॥తిరు॥ 122

వరాళి

ఇన్నిటికి నీశ్వరేచ్ఛ యింతే కాక
తన్ను దానే వారి గాచు దాసుఁడై తేఁ జాలు. ॥పల్లవి॥

ప్రకృతిఁ బుట్టినదేహి ప్రకృత (తి ?) గుణమే కాని
వికృతి బోధించబోతే విష మింతే కాదా
వొకవిత్తు వెట్టితే వేరొక వేల మొలచును
ప్రకటమైన వట్టిప్రయాసమే కాక. ॥ఇన్ని॥

పాపానఁ బుట్టినమేను పాపమే సేయించుఁ గాక
యేపునఁ బుణ్యముతోవ యేల పట్టును
వేపచేఁదు వండితేను వాస నేల బెల్ల మవును
పైపై బలిమిసేసే భ్రమ యింతే కాక. ॥ఇన్ని॥

ప్రపంచమైనపుట్టుగు ప్రపంచమునకే కాక
వుపమించ మోక్షమున కొడఁబడునా
ప్రపన్నుఁడైనవేళ భాగ్యాన శ్రీవెంకటేశుఁ
డపుడు దయఁ జూడఁగ నధికుఁడౌఁ గాక. ॥ఇన్ని॥ 123

సాళంగం

ఎక్కడి సుద్ది యీభ్రమ నేల పడేరు
అక్కటా వోదేహులాల హరికే తలఁచరో. ॥పల్లవి॥

బలుదేవతలకునుఁ బాయదట వ్యామోహము
యిలపై నరులము నే మెంతకెంత
కలదట మునులకుఁ గడ రాగద్వేషాలు
చలనచిత్తులము మాజాడ యిఁక నేది. ॥ఎక్క॥

పరగఁ దొల్లిటివారు పంచేంద్రియబద్ధు లట
నెరవుగా ముక్తులమా నేఁటివారము
అరిదిఁ బ్రపంచము మాయామయమట నేము
దురితవర్తనులము తొలఁగేమా. ॥ఎక్క॥

ఘనసిద్ధగంధర్వులు కడ గానలేరట
దినమత్తులము మా తెలి వేఁటిది
మొనలేని శ్రీవెంకటేశ్వరు శరణుచొచ్చి
మనువార మింతే కాక మరి గతి యేది. ॥ఎక్క॥ 124

దేసాళం

దేవదుందుభులతోడ తేటతెల్లమైనాఁడు
సేవించరో యిదే వీఁడే సింగారదేవుఁడు. ॥పల్లవి॥

బంగారుమేడలలోనఁ బన్నీట మజ్జన మాడి
అంగముతడి యొత్తఁగా నదే దేవుఁడు
ముంగిటఁ బులుకడిగినముత్యమువలె నున్నాఁడు
కుంగనిరాజసముతో కొండవంటిదేవుఁడు. ॥దేవ॥

కాంతులు మించిన మాణికపుదోరణముకింద
అంతటఁ గప్పురముచాతు కదే దేవుఁడు
పొంతల నమృతమే పోగైనట్టున్నవాఁడు
సంతతము సంపదలసరిలేనిదేవుఁడు ॥దేవ॥

తట్టు పుణుఁగు నించుక దండిసొమ్ము లెల్లాఁబెట్టి
అట్టె అలమేల్మంగ నరుతఁ గట్టి
నెట్టన నమ్మినవారినిధానమై వున్నవాఁడు
పట్టపు శ్రీవెంకటాద్రిపతియైన దేవుఁడు. ॥దేవ॥ 125

223-వ రేకు. సామంతం

ఒడఁబడఁగదవో వో మనసా
పెడరేఁచి యతఁడే పెనఁగీఁ గాక. ॥పల్లవి॥

అంతయుఁ జూచిన హరిసంకల్పమే
చింతలు సిలుగులు జీవులవి
భ్రాంతివట్టి యిఁకఁ బదరఁగ నేఁటికి
చెంత నతఁడు దయసేసీఁ గాక. ॥ఒడ॥

ఘనవిశ్వకుటుంబిని (?) కమలాక్షుఁడె
జననమం (మా ?) త్రములె జంతులవి
గొనకొని యిందుకుఁ గోరిక లేఁటికి
వొనరించి యతఁడె వొసగీఁ గాక. ॥ఒడ॥

సిరు లందించఁగ శ్రీవెంకటేశుఁడు
పరగు భోగములె ప్రాణులవి
మరుగక యీమేలు మఱవఁగ నేఁటికి
గరిమ నితఁ డెపుడు గలిగీఁ గాక. ॥ఒడ॥ 126

దేవగాంధారి

అతిముఱిఁ జూడఁబోతే నజ్ఞాని నేను
మఱఁగు చొచ్చితి మీకు మహిలో నారాయణా. ॥పల్లవి॥

నిన్ను ధ్యానము సేసీని నిచ్చ నిచ్చఁ దాళ్లపాక
అన్నమయ్యఁగా రెదుట నదిగో వయ్యా
పన్ని యాతనినే చూచి పాతకులమైనమమ్ము
మన్నించవయ్యా వో మధుసూధనా. ॥అతి॥

సంకీర్తనలు నేసి సారెఁ దాళ్లపాకన్నయ్య
అంకెల నీసన్నిధినే అదిగో వయ్య
అంకించి నే వారివాఁడ నని దుష్టుఁడనై నానా
సంకెదీరఁ గావవయ్య సర్వేశ్వరా. ॥అతి॥

పాదాలం దున్నాఁడు తాళ్లపాకన్నమయ్య మీకు
ఆదరాన ముక్తుఁడై అదిగో వయ్య
యీదెస శ్రీవెంకటేశ యీసంబంధాననే
నీదయ వెట్టి రక్షించు నెమ్మది భూరమణా. ॥అతి॥ 127

సాళంగనాట

తప్పదు యీయర్థము ధరణిలోన
వొప్పుగ యేకచిత్తాన నుండవచ్చు నిఁక. ॥పల్లవి॥

కాకాసురుదోషము కడకుఁ బరిహరించి
చేకొంటివి శరణంటే చేరి మగుడ
యీకడ మానేరములు యింతకంటె నెక్కుడా
నీకే నే శరణంటి నీవు మమ్ముఁ గాతువు. ॥తప్ప॥

అమ్మునవేసినవాఁడు అట్టె దండము వెట్టితే
నిమ్మల నిహపరము లిచ్చితివి
యెమ్మెల మావంకనైతే నింతేసి చేఁతలు లేవు
నెమ్మి నీకే మొక్కితిమి నీవే మమ్ముఁ గాతువు. ॥తప్ప॥

పరులఁ గొలిచి వచ్చి ప్రాణాచారులా వడితే
సిరుల వరా లిచ్చేవు శ్రీవెంకటేశా
వొరులఁ గొలువము నే వెరగి నీపాదాలే నమ్మి
నిరతిఁ గొలిచితిమి నీవే మమ్ముఁ గాతువు. ॥తప్ప॥ 128

కాంబోది

ఏడ పెద్దల మెట్టితిమో మరి
తోడనే నవ్వేము దొరకొని మమ్మును. ॥పల్లవి॥

పంచేంద్రియములఁ బట్టఁగ లేమట
యెంచఁగ వివేక మెన్నటికి
అంచెల మమతల నణఁచఁగ లేమట
పొంచినబుద్ధులు భువి నెన్నటికి. ॥ఏడ॥

వెడవెడ నాసలు విడువఁగ లేమట
యెడయనిధైర్యం బెన్నటికి
తొడుసగు బంధముఁ దుంచఁగ లేమట
బెడిదపుతనలో బిరు దెన్నటికి. ॥ఏడ॥

కామక్రోధములఁ గడవఁగ లేమట
యీమానుషములు యెన్నటికి
కామించ శ్రీవెంకటపతి గలఁడట
నేమపు తపముల నే మెన్నటికి. ॥ఏడ॥ 129

లలిత

ఇది గాన తనధర్మ మించుకా వదల రాదు
వుదుటున వారి వారై వుండవలెఁ గాని. ॥పల్లవి॥

జాతిచండాలము దీరు జన్మాంతరములను
యేతులఁ గర్మచండాల యెన్నఁడూఁ బోదు
యీతల స్వర్గము చొరనియ్యకుండఁగాఁ ద్రిశంకుఁ
డాతలఁ దాఁ బ్రతిస్వర్గమందు నున్నాఁ డదివో. ॥ఇది॥

ఆస్తికులయినవారు అట్టి రామునిఁ గూడిరి
నాస్తికు లసురకుఁ బ్రాణము లిచ్చిరి
ఆస్తికనాస్తికుఁడై తానం దెవ్వరివాఁడూఁ గాక
కస్తిఁ బడి వాలి వృథాకలహానఁ బొలిసె. ॥ఇది॥

యింక నొక్కటి గలదు యెదుటనే వుపాయము
అంకెల శ్రీవెంకటేశుఁ డందే వున్నాఁడు
సంకె దీర నితనికి శరణుచొచ్చి వరాలు
పొంకముగాఁ జేకొనేరు భూజనులు నేఁడును. ॥ఇది॥ 130

శంకరాభరణం

నలినాక్ష నీకు నమస్కరించిన
ఫలము వొగడ నిఁక బ్రహ్మకు వశమా. ॥పల్లవి॥

పూర్వదోషములఁ బోఁదోలి వాఁకియు
సర్వాపచారము క్షమియించి
గర్వితమదముల కసటు వాపి నను
నిర్వహించె నిదె నీనామము. ॥నలి॥

నేఁడును జేసిననేరములణఁచి
వేఁడికర్మముల విడిపించి
వాఁడిదుఃఖముల వడిఁ బరిహరించె
నాఁ డెఱఁగఁగ నీనామము. ॥నలి॥

వుమ్మడి సుఖముల నొనరించీ మాకు
సమ్మతిశుభములు జయ మొసఁగీ
యిమ్ముల శ్రీవెంకటేశ్వర యిదివో
నెమ్మది రక్షించె నీనామము. ॥నలి॥ 131

224-వ రేకు. దేసాక్షి

జాలి మోహినిగజము సంసార మిది
లోలుఁడఁ గాకపోదు లోకము సహజము (?). ॥పల్లవి॥

నేరమెల్లా జీవునిది నేరుపెల్లా దేవునిది
దారదప్పి విఱ్ఱవీఁగఁ దన కేల
కారణ మాతఁడు దాఁ గార్యమాత్ర మింతే
శూరుఁడై రెంటాఁ జొరక చూచుటే సుఖము. ॥జాలి॥

ప్రకృతి కాతుమ దాను పరమాత్ముఁ డాతఁడు
తకపికలై మురియఁ దన కేల
సకలము నాతఁడు సత్తామాత్రము దాను
వొకటిఁ గోరక వూరకుండుటే సుఖము. ॥జాలి॥

సేవించఁ దనకుఁ గద్దు శ్రీవెంకటేశుఁ డాతఁడు
దావతిఁ గర్మపుఁబాటు తన కేల
శ్రీవిభుఁడాతఁడు దాను చేతనమాత్ర మింతే
కేవల మాతనివాఁడై గెలుచుటే సుఖము. ॥జాలి॥ 132

నాట

బాపు బాపు రాఘవ నీప్రతాప సోమని చెప్ప
పైపై నీపేరు విని పారేరు రాకాసులు. ॥పల్లవి॥

వాలినెత్తురునీటను వాఁడిపదనిచ్చినమ్ము
కూలిచె నొక్కమాటునఁ గుంభకర్ణుని
యీలకొని మాయామృగ మెముమ్ములనొరసినమ్ము
రాలించె నుత్తరగోపురముపై గొడగులు. ॥బాపు॥

తోడికి మింటితాపలు తుంచి దూప (?) దాఁకినమ్ము
జడధిమరుదేశాల జల మింకించె
యెడయక కౌశికునియజ్ఞముగాచినమ్ము
అడరి రావణుని పూర్ణాహుతిగఁ జేసెను. ॥బాపు॥

బెరసి యేపొద్దును నీపిడికిటిలోనియమ్ము
సురలభయముఁ బాపి సూటి కెక్కెను
యిరవై శ్రీవెంకటాద్రి నిటు రామచంద్రుఁడవై
పరగఁగ నీయమ్ము పగయెల్ల నీఁగెను. ॥బాపు॥ 133

లలిత

పలుమారు వాద మేల పంత మేమివచ్చె నీ (మీ?) కు
చలమో ఫలమో సాధించుకో రయ్యా. ॥పల్లవి॥

ధరమీఁదఁ జేయఁబోతే తగు పుణ్యములు లేవా
హరిదాసుఁడయ్యేపుణ్య మందుట గాక
సురలు బ్రహ్మాదులును చూడఁగా నేపొడవున
తిరమై యున్నారో తెలుసుకో రయ్యా. ॥పలు॥

మాపుదాఁకా సలిగెలు మహిమలు లేవా
శ్రీపతిదాసులై యంత చెల్లదు గాక
చేపడినమాత్రమున చేటులేని పదవుల
యేపున నెవ్వరున్నారో యెరుఁగ రయ్యా. ॥పలు॥

యేవలఁ గొలువఁబోతే నెందరు దైవాలు లేరు
శ్రీవెంకటేశువలె రక్షించరు గాక
కోవరమై యేఁటనేఁటాఁ గోరి వరములకుఁ గా
కావించి పరుషవచ్చేకత చూచుకో రయ్యా,. ॥పలు॥ 134

శుద్ధవసంతం

నగుబాట్లకు లోనై నడచుఁ గాక
అగపడి పరసుఖ మందఁ బోయీనా. ॥పల్లవి॥

కడిగేది వొకచేత కష్టమే దినదినము
కుడిచేది వొకచేతఁ గోరిన వెల్లా
యెడయక తనసిగ్గు యెరఁగని యీదేహి
అడరి హరిమహిమల నెరిఁగీనా. ॥నగు॥

వొద్దనుండి రాతిరెల్లా వొడలేమి నెరఁగఁడు
పొద్దువొడచినమీఁద భోగమే కోరు
కొద్దిమాలినట్టి తనఘోరము విచారించఁడు
సుద్దులైన హరిభక్తి సోదించీనా. ॥నగు॥

అనుభవించేది నిచ్చా నంగనలమాంసమే
అనిశము సేయఁబొయ్యే వాచారములే
తనివోక మనసులో తనవెట్టి గానఁడు
ఘనుఁడు శ్రీవెంకటేశుఁ గానబొయ్యీనా. ॥నగు॥ 135

దేవగాంధారి

ధర్మాధర్మములాల దైవములాల
నిర్మిత మాతఁడే కాని నే నేమీ నెఱఁగ. ॥పల్లవి॥

పుట్టించేటివాఁడు హరి పుట్టెడివాఁడ నేను
నెట్టన నున్న పనులు నే నెఱఁగ
వెట్టివాఁడ నే నింతే విష్ణుఁడు నాకేలికె
చుట్టినదుమంత్రాలసుద్దులూ నెఱఁగ. ॥ధర్మా॥

లోకము దేవునిమాయ లోనైనవాఁడ నేను
చేకొని కర్మములలో చేతలెరఁగ
సాకిరి మాత్రము నేను సర్వజ్ఞుఁడాతఁడు
దాకొని నేఁ దలఁచేటితలఁపూ నెఱఁగ. ॥ధర్మా॥

అంతరాత్మ యాతఁడు ఆతనిబంట జీవుఁడ
పంతాన నాలోపలిభావ మెరఁగ
యింతయు శ్రీవెంకటేశుఁ డిటువంటివాఁడ నేను
చెంతల నానంద మిది చెప్ప నేమీ నెఱఁగ. ॥ధర్మా॥ 136

శంకరాభరణం

పట్టి పిసుక నీక బనిలేదు
గుట్టు దెలిసితే గులగులలు. ॥పల్లవి॥

ఆలకించితే నంతా హేయమె
సోలి భోగములు సుజ్ఞానికి
మేలు దెలుసుకొని మెచ్చెద మంటే
నాలికెఁ గడచితే నరకములు. ॥పట్టి॥

యెంచి చూచితే నింతా నెరవే
పొంచి ప్రపంచము పుణ్యానికి
దించక తిరిగేతిమ్మట లన్నియు
అంచల వెట్టుల అలమటలు. ॥పట్టి॥

పట్టినదెల్లా బ్రహ్మానందమె
గట్టిగ శరణాగతునికిని
యిట్టె శ్రీవెంకటేశుకరుణ నీక
పుట్టినప్పుడే భోగ్యములు. ॥పట్టి॥ 137

225వ- రేకు. రామక్రియ

అన్నిటా నేరుపరి హనుమంతుఁడు
పిన్ననాఁడే రవి నంటె పెద్దహనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

ముట్టినప్రతాపపురామునిసేనలలోన
అట్టె బిరుదుబంటు శ్రీహనుమంతుఁడు
చుట్టి రా నుండినయట్టి సుగ్రీవుప్రధానులలో
గట్టియైన లావరి చొక్కపు హనుమంతుఁడు. ॥అన్ని॥

వదలక కూడినట్టి వనచరబలములో
నదె యేకాంగవీరుఁడు హనుమంతుఁడు
చెదరక కుంభకర్ణుచేతిశూలమందరిలో
సదరాన విరిచె భీషణహనుమంతుఁడు. ॥అన్ని॥

త్రిజగములలోపల దేవతాసంఘములోన
అజునిపట్టాన నిల్చె హనుమంతుఁడు
విజయనగరాన శ్రీవెంకటేశుసేవకుఁడై
భుజబలుఁడై యున్నాఁ డిప్పుడు హనుమంతుఁడు. ॥అన్ని॥ 138

గౌళ

వివరించుకోనివారి వెట్టితన మింతే కాక
తవిలి రెంటికి గురి తామే కారా. ॥పల్లవి॥

కడుఁ బాపకర్మానకుఁ గలిగినట్టి బలిమి
నడుమఁ బుణ్యకర్మమునకు లేదా
అడరి నరకలోకమందు గలిగినవిధి
కడు మంచిస్వర్గలోకమునకు లేదా. ॥వివ॥

తప్పక బంధములను తగిలించే కోరికె
ముప్పిరిఁగొనేటి మోక్షమునకు లేదా
కప్పి యట్టె కల్ల లాడఁగలిగిననాలికె
దప్పి దీర శ్రీహరిఁ దలఁచఁగ లేదా ॥వివ॥

పంచుకొన్నవిషయాలబారిఁ జిక్కే జీవుఁడు
అంచెల వైరాగ్యమునందు లేఁడా
పంచల నరులవెంటఁ బారాడించేమనసు
కొంచక శ్రీవెంకటేశుఁ గొలిపించ లేదా ॥వివ॥ 139

దేసాక్షి

తలఁచినప్పుడు వచ్చు దయ యెప్పుడూఁ దలఁచు
కలసినబంధువుఁడు కమలారమణుఁడే. ॥పల్లవి॥

ఆతుమలోననే వుండు అన్నిటాఁ బాయనివాఁడు
యీతల నాతలఁ దానే యేమైనా నిచ్చు
చేతిలోఁ జేసేకర్మాలు చెడనియ్యఁ డెన్నఁడును
ఆతురబంధువుఁడు వారి యొక్కఁడే. ॥తల॥

నిచ్చలు విందులు వెట్టు నెలఁతల నొడఁగూర్చు
యిచ్చేరిఁగి కప్పఁ గోక లెందైనాఁ దెచ్చు
మెచ్చు నేమిటికైనా యిచ్చినవి గైకొను
ముచ్చటైనబంధువుఁడు ముకుందుఁడే. ॥తల॥

తోడునీడై వచ్చు మరి దొరతనము సేయించు
పాడితోఁ బంచేంద్రియాలఁ బంపు సేయించు
మేడెపు సంసారములో మించిననిద్ర దెలుపు
వేడుక బంధువుఁడు శ్రీవెంకటేశుఁడే. ॥తల॥ 140

వసంతవరాళి

నారాయణుఁ డితఁడు నరులాల
మీరు శర ణనరో మిమ్ము గాచీని. ॥పల్లవి॥

తలఁచినచోటను తానే వున్నాఁడు
వలెననువారి కై వస మెపుడు
కొలిచెను మూఁడడుగుల జగ మెల్లాను
కొలిచినవారిఁ జేకొన కుండనా. ॥నారా॥

యెక్కడఁ బిల (చి ?) నా నేమని పలికీ
మొక్కిన మన్నించు మునుముగను
రక్కసుల నణఁచి రక్షించు జగములు
దిక్కని నమ్మినఁ దిరముగా నేలఁడా. ॥నారా॥

చూచినయందెల్ల చూపును రూపము
వోచికఁ (?) బొగడిన వుండు నోటను
యేచిన శ్రీవెంకటేశుఁడే యితఁడట
చేచేతఁ బూజింప సేవలు గొనఁడా. ॥నారా॥ 141

సాళంగనాట

కొమ్మలు చూడరే గోవిందుఁడు
కుమ్మరించీ ముద్దు గోవిందుఁడు. ॥పల్లవి॥

దిట్ట బాలులతోఁ దిరిగి వీధుల
గొట్టీ నుట్లు గోవిందుఁడు
పట్టినకోలలు పై పైఁ జాఁపుచు
కుట్టీఁ దూంట్లుగా గోవిందుఁడు. ॥కొమ్మ॥

నిలువుఁ గాళతో నిడిగూఁతలతో
కొలకొలమని గోవిందుఁడు
వలసినపాలు వారలువట్టుచు
కులికి నవ్వీ గోవిందుఁడు. ॥కొమ్మ॥

బారలు చాఁపుచుఁ బట్టఁగ నింతులఁ
గూరిమిఁ గూడీ గోవిందుఁడు
చేరి జవ్వనుల శ్రీవెంకటాద్రిపై
గోరఁ జెనకీ గోవిందుఁడు. ॥కొమ్మ॥ 142

సాళంగనాట

అంజనాతనయుఁడైన హనుమంతుఁడు
రంజితమతంగపర్వతహనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

రాకాసుల నెల్లాఁ గొట్టి రావణుని భంగపెట్టి
ఆకాసము మోఁచె నదే హనుమంతుఁడు
చేకొని యుంగర మిచ్చి సీతకు నేమము చెప్పె
భీకరప్రతాపపు పెద్దహనుమంతుఁడు. ॥అంజ॥

రాముని మెప్పించి మధ్యరాతిరి సంజీవి దెచ్చి
ఆముకొని యున్నాఁడు హనుమంతుఁడు
స్వామికార్యమునకే సరిఁ బేరుపడ్డవాఁడు
ప్రేమముతోఁ బూజగొనీఁ బెద్దహనుమంతుఁడు. ॥అంజ॥

ఉదయాస్తశైలముల కొక్కజంగగాఁ జాఁచి
అదె సూర్యుతోఁ జదివె హనుమంతుఁడు
యెదుట శ్రీవెంకటేశు కిష్టుఁడై రామజపానఁ
బెదవులు గదలించీఁ బెద్దహనుమంతుఁడు. ॥అంజ॥ 143

226-వ రేకు. సాళంగనాట

అవధారు దేవ హరికులరామ
వివిధమై నీబంటు వెలయుచున్నాఁడు. ॥పల్లవి॥

అదె కలశాపురము హనుమంతరాయఁడు
కదనములోన రక్కసులఁ గొట్టి
యెదుట నిందరిలోన నేకాంగవీరుఁడై
కొదలేక ప్రతాపించి కొలువై వున్నాఁడు. ॥అవ॥

చల్లనివనాలనీడ సాగుడుఁ గొండలోన
వల్లెగా వేసుకొన్నవాలముతోడ
పల్లదాన వలకేలు పంతముల నెత్తుకొని
కొల్లున మంటపములోఁ గొలువై వున్నాఁడు. ॥అవ॥

పెక్కుపండ్లగొలలు పిడికిటఁ బట్టుకొని
చక్కఁగాఁ బెరిగి పెద్దజంగ చాఁచి
యిక్కువ శ్రీవెంకటాద్రి నిరవైన సర్వేశ
ఘక్కన నీపై భక్తిఁ గొలువై వున్నాఁడు. ॥అవ॥ 144

మాళవిగౌళ

రెక్కలకొండవలె మీఱినబ్రహ్మాండమువలె
నెక్కసమైనతేరుపై వెలసీని దేవుఁడు. ॥పల్లవి॥

బిఱబిఱఁ దిరిగేటి పెనుబండికండ్లతో
గుఱుతైనపడగెలగుంపులతో
తఱితో ధరణి గ్రక్కదలఁ గదలెను తేరు
మెఱసీ వీధివీధుల మేటియైనదేవుఁడు. ॥రెక్క॥

ధగధగమను నాయుధపు మెరుగులతోడ
జిగిమించు బగ్గములచేరులతో
పగటురాకాసులపై బారీ నడె తేరు
నిగిడి నలుదిక్కుల నీటు చూపీ దేవుడు. ॥రెక్క॥

ఘణఘణ మనియెడి గంటల రవముతోడ
ప్రణుతి నలమేల్మంగపంతాలతోడ
రణములు గెలిచి మరలె నదే తిరుతేరు
గణుతి కెక్కను శ్రీవెంకటగిరిదేవుడు. ॥రెక్క॥ 145

దేసాళం

ఇందిరయు దాను గూడి యిట్టె వరా లొసగుతా
సందడించి దిక్కులెల్లా సాధించీ నిదివో. ॥పల్లవి॥

వేదములే గుఱ్ఱములు విష్ణునిరథమునకు
వాదపుశాస్త్రములే తీవ్రపుబగ్గాలు
పాదగు పంచభూతాలే పరగు బండికండ్లు
ఆదిగాని మనోవీధులందు నేగీ నిదివో. ॥ఇంది॥

జీవులెల్లా సారథులు శ్రీవిభునితేరునకు
కావించు నెజ్జాలు పడిగలగుంపులు
భావించ దన ప్రకృతి పట్టపుసింహాసనము
వేవేలు సంపదలతో వెలసీ నే డిదివో. ॥ఇంది॥

చందురుడు రవియును నరున బైడికుండలు
చెందినపుణ్యాము లెల్ల సింగారాలు
అందపు శ్రీవెంకటేశు డలమేలుమంగ దాను
కందువల మెరయుచు కరుణించీ నిదివో. ॥ఇంది॥ 146

ఆహిరి

విన్నపము లేమి సేసే వేగినంతాను
మన్నించి రక్షించే నీమహిమలే ఘనము. ॥పల్లవి॥

నీవంక నేరమి గద్దా నేనే అపరాధిని
దేవ నే జడుఁడఁ గాన తెలుసుకోను
వావాత మీారురఁ జాడేవాక్యము నీయాధీనము
పావనమైన నీపలు కెల్లా సత్యము. ॥విన్న॥

మంచితనమల్లా నీదె మాయదారివాఁడ నేను
చంచలుఁడఁ గనక నివా (చా?) రించుకోను
అంచల నీదాసునిఆనతి యమోఘము
యెంచ నీవిచ్చినవర మెం (మి?) దుకంటె బల్లువు. ॥విన్న॥

కరుణెల్లా నీసొమ్ము కఠినచిత్తము నాది
నరుఁడఁ గనక అట్టె యరసుకోను
పరగ మాజనకునిప్రతిజ్ఞయు నీపంపు
నిరతి శ్రీవెంకటేశ నీపంతము సతము. ॥విన్న॥ 147

రామక్రియ

మొక్కరయ్య అన్నిటికి మూాల విరాళేఁడు
చుక్కలు మొలపూసలై సొంపుమీారీ నితఁడు. ॥పల్లవి॥

అదె కలశాపురవాసుమంతుఁడు
వుదయార్క ఫల మని వొగ్గుచున్నాఁడు
వుదుటు బాలక్రీడ నుబ్బుచున్నాఁడు
వుదించి రామునిబంటై మలయుచున్నాఁడు. ॥మొక్క॥

జలనిధి కొకజంగ చాఁచుకున్నాఁడు
యిలఁ బ్రతాపమునఁ జేయెత్తుకున్నాఁడు
బలువాల మల్లార్చి పట్టుకున్నాఁడు
వెలయఁగఁ గీలుగంటు వేసుకున్నాఁడు. ॥మొక్క॥

సరుగ లంకారాజ్యము సాధించినాఁడు
అరిది సీతకు సేమ మందించినాఁడు
నిరతి శ్రీవెంకటాద్రినిలయునికి
పరగినసేవలనుఁ బ్రబలుచున్నాఁడు. ॥మొక్క॥ 148

శంకరాభరణం

అక్కలాల చూడ్రుఁ డందరును
నిక్కి ఫారవట్టీ నేఁడు గృష్ణుఁడు. ॥పల్లవి॥

ఆవవాలవుట్టి అడుకులవుట్టి
పానకపుటుట్టి బలిమినే
ఆనుక కోలల నంది యంది కొట్టి
తేనెవుట్టి (?) గొట్టీ దేవకిసుతుఁడు. ॥అక్క॥

పెరుగువుట్టి మంచిపేరినవేతివుట్టి
సరివెన్నవుట్టి చక్కెరవుట్టి
వెరవులోఁ గొట్టి వెస బాలులతో
పొరుగువుట్టి (?) గొట్టీ పొంచి రాముఁడు. ॥అక్క॥

మక్కువ నలమేలుమంగఁ గూడి నేఁడు
చొక్కి శ్రీవెంకటేశుఁడు వీధుల
నిక్కి వుట్లెల్లా నిండాఁ గొట్టి వుట్టి (?)
చక్కిలాలు గొట్టీ జగతీశుఁడు. ॥అక్క॥ 149

227-వ రేకు. దేసాళం

పచ్చిదేరుచు నుట్ల పండుగాయను
గచ్చులకు గొల్లెతలు కాఁగిలించి పట్టఁగా. ||పల్లవి||

పీతాంబరముమీఁద పెద్దకిరీటముమీఁద
నేతిపాలచారలెల్ల నిండె నదివో
జాతిగొల్లెతలవుట్లు సారెఁ గోల లెత్తి కొట్టి
చేతులు చాఁచారగించి చిమ్మి రేఁగఁగాను. ||పచ్చి||

సారిది సొమ్ములమీఁద సోయగపుచెక్కులపై
పెరుగులు మీఁగడలు పేరుకొనెను
అరుదుగ వీధులను అందరివుట్లు గొట్టి
దొరతనములతోడ దొమ్మి సేయఁగాను. ||పచ్చి||

వూని శ్రీవెంకటేశుపై పొందె (దియ ?) లమేలుమంగపై
తేనెలునుఁ జక్కెరలుఁ దెట్టె గట్టెను
నానావిధములను నడుమ నుట్లు గొట్టి
ఆనందాన నారగించి అలరుచుండఁగను. ||పచ్చి|| 150

ధన్నాసి

వీఁడె వీఁడె కూచున్నాఁడు వేడుకతో గద్దెమీఁద
వాఁడిప్రతాపముతోడి వరదానసింహము. ||పల్లవి||

అరయఁ బ్రహ్లాదుని ఆపదోద్ధారసింహము
గిరవై యిందిరకును క్రీడాసింహము
నిరతి సురలకభయనివారణసింహము
సరి హిరణ్యకసిపుసంహారసింహము. ||వీఁడె||

ఇట్టె విశ్వమునకు నేలికై నసింహము
గట్టిగ శరణాగతులఁ గాచేసింహము
దిట్టయై వేదాలలోని తెరవేఁటసింహము
నెట్టుకొనినదురితనివారణసింహము. ॥వీఁడె॥

అంచల మూఁడుమూర్తుల కాధారమైనసింహము
పంచల మునులభాగ్యఫలసింహము
పొంచి శ్రీవెంకటాద్రికి భూషణమైనసింహము
చెంచుల అహోబలపుశ్రీనారసింహము. ॥వీఁడె॥ 151

లలిత

సర్వసులభుఁ డితఁడు సర్వేశ్వరుఁడు
గర్వముఁ బాసితేను కానవచ్చు నితని. ॥పల్లవి॥

చింతలెల్లా నుడిగితే శ్రీపతి యందే వుండు
మంతనాన నుండితేను మరి నాతఁడే
పంతపువుబ్బు మానితే పరమాత్ముఁడు తోడాను
వింతలు దలఁచకుంటే విశ్వరూపనే. ॥సర్వ॥

వెడకర్మాలు దోసితే విష్ణునిసాన్నిధ్య మబ్బు
కడు నాస లొల్లకుంటే కలఁ డాతఁడు
వొడ లోముకొనకుంటే వుపేంద్రుఁడు రక్షించు
పొడిఁ బడకుంటేనే పూర్ణభావ మలరు. ॥సర్వ॥

యితర మెరఁగకుంటే యిందిరానాథుఁడు మెచ్చు
సతిబారిఁ బడకుంటే జంటే నాతఁడు
హితవులు గోరకుంటే నెదుట శ్రీపతి నిల్చు
జితేంద్రియవ్రతనుండే శ్రీవెంకటేశుఁడు. ॥సర్వ॥ 152

నాట

నానాటికిఁ బెరిగీని నరసింహము
ఆనుక వరములిచ్చీ నౌభళపుసింహము. ॥పల్లవి॥

వేడిప్రతాపముతోడ విభవాలు మెరయుచు
మూఁడుమూర్తు లొక్కటైన ముఖ్యసింహము
వాఁడివాఁడిగోరలతో వడి నసురఁ జక్కాడి
కీడేటిమీసాలతోడి దేవసింహము. ॥నానా॥

నరుస శంఖచక్రాదిసకలాయుధాలు వట్టి
పరబ్రహ్మమే తానైన పటుసింహము
వరుసఁ గొలుపులు దేవతలెల్లాఁ జేయఁగాను
తిరమైనకృపతోడి దివ్యసింహము. ॥నానా॥

కేలిసింహాసనముపై కిరీటము ధరియించి
చాలు వేయిచేతుల కాంచనసింహము
పాలించి ప్రహ్లాదునిభక్తులపాలిటి కీలు
వేలుపై శ్రీసతితో శ్రీవెంకటాద్రిసింహము. ॥నానా॥ 158

మాళవి

ఎందు జూచినా నీవే యిదివో నీప్రతాపము
నందకధరుఁడ నీకు నమో నారసింహా. ॥పల్లవి॥

అచ్చలపుబ్రహ్మాండ మది నీకుఁ బెద్దగుహ
చెచ్చెర నహోబలాద్రిసింహాసనము
అచ్చటఁ గనకదైత్యుఁ డాహారపుమెగము
విచ్చనవిడిఁ జెలఁగు విజయనారసింహా. ॥ఎందు॥

జలధు లేదును నీకు జలకపుమడుగులు
అలరి భూమెల్లా విహారదేశము
కెలన రేలుబగళ్లు కందిమీఁదిరెప్పలు
వెలయఁగ విహరించు విజయనారసింహా ॥ఎందు॥

చక్కటిశ్రీమహాదేవి జంటైన ఆడుసింహము
నిక్కపుదేవతలెల్లా నీపిల్లలు
యెక్కువై శ్రీవెంకటాద్రి నిన్నిటా భోగించేవు
వెక్కసమై మమ్మేలుకో విజయనారసింహా. ॥ఎందు॥ 154

శ్రీరాగం

శరణు వేఁడెద యజ్ఞసంభవ రామ
అరసి రక్షించు మమ్ము నయోధ్యారామా. ॥పల్లవి॥

ధారుణిలో దశరథతనయరామ
చేరినయహల్యను రక్షించినరామ
వారిధిబంధన కపివల్లభరామ
తారకబ్రహ్మమైన సీతాపతిరామ. ॥శర॥

ఆదిత్యకులాంబుధిమృగాంకరామ హర
కోదండభంజనము చేకొనినరామ
వేదశాస్త్రపురాణాదివినుతరామ
ఆదిగొన్న తాటకాసంహారరామ ॥శర॥

రావణుని భంజించినరాఘనరామ
వావిరి విభీషణవరదరామ
సేవ నలమేల్మంగతో శ్రీవెంకటేశుఁడవై
యీవల దాసులనెల్లా నేలినట్టిరామ. ॥శర॥ 155

228.వ రేకు. సామంతం

ముందరఁ గల దని మోసపోతి నిదె
యిందునె తుదిపద మెక్కితినా. ॥పల్లవి॥

కాయము మోఁచితి ఘడన గడించితి
చేయారఁ బుణ్యము సేసితినా
పాయము గైకొంటి పలురుచు లెరిఁగితి
రోయఁ దగిన విల రోసితినా. ॥ముంద॥

నిదుర మేల్కనితి నిక్కల గంటిని
హృదయపువిజ్ఞాన మెఱిఁగితినా
చదువులు చదివితి జపములు సేసితి
మది చంచలములు మానితినా. ॥ముంద॥

అందరిఁ గొలిచితి నన్నియుఁ జూచితి
నెందునైన నేఁ లెఱిఁగితినా
కందువ శ్రీవెంకటపతి నీవే
చెంది కాచితివి చెదరితినా. ॥ముంద॥ 156

శంకరాభరణం

సీతారమణ వో శ్రీరామచంద్ర దా
దాత లక్ష్మణుఁ డదే తగు రామచంద్ర. ॥పల్లవి॥

చెలువపు సింగారాల శ్రీరామచంద్ర నీ
సెలవుల నవ్వు గారీ శ్రీరామచంద్ర
చెలఁగీ చెక్కులఁగళ శ్రీరామచంద్ర
మొలచె మోహనము నీమోమున రామచంద్ర. ॥సీతా॥

చిక్కని మురిపెముల శ్రీరామచంద్ర
చిక్కు లేదు పెద్దకొప్పు శ్రీరామచంద్ర
చిక్కె నీచే మదనుఁడు శ్రీరామచంద్ర
చొక్కపు నున్ననిమేనిసొంపు రామచంద్ర. ॥సీతా॥

చేవదేరినసిగ్గుల శ్రీరామచంద్ర
శ్రీవెంకటాద్రిమీఁది శ్రీరామచంద్ర
యీవల దాసరిపల్లె నిరవుకొని మీ
సేవకుల మమ్ము నేలే శ్రీరామచంద్ర. ॥సీతా॥ 157

దేవగాంధారి

ఎందునైనా మీరఁబోతే నెవ్వరికిఁ జవిగాదు
యిందరిలోఁ దనకొలఁ దెంచుకొనవలెను. ॥పల్లవి॥

మంచితనమేవలె మాటలాడేయప్పు డెల్లా
కొంచి కొంచి యుండవలె కోపపువేళ
వంచన యెప్పుడూవలె వరుస ఘనులఁ గంటే
చంచలము మానవలె సతతము దేహికి. ॥ఎందు॥

భ్రమయకుండఁగవలె పడఁతులఁ గంటేను
తమకించకుండవలె తన్నుఁ దిట్టితే
సుముఖుఁడై యుండవలె చూచినవారికి నెల్ల
అమరియుండఁగవలె నన్నిటాను దేహికి. ॥ఎందు॥

కైవసమై యుండవలె ఘనపుణ్యములకెల్ల
దైవము నమ్మఁగవలె తను వెత్తితే
యీవల శ్రీవెంకటేశుఁడితనికే శరణని
భావించి బ్రతుకవలె పనివడి దేహికి. ॥ఎందు॥ 158

మలహరి

సర్వేశ్వరా నీకు శరణు చొచ్చితి మిదే
పుర్విలోన నేమెం చేవుపమలేమున్నవి. ॥పల్లవి॥

వెలయనేమిటికైనా వెఱవకుండే నంటే
యెలమి ధైర్యము నీవియ్యక లేదు
బలిమి చూపెద నేపట్టునన్నైనా నంటే
చెలఁగి నీవే లోనిచేతనాత్మకుఁడవు. ॥సర్వే॥

జగములోపల నేనెచ్చరికై వుండేనంటే
అగపడి బుద్ధి నీవియ్యక లేదు
పగటు సంసారము భ్రమ విడిచేనంటే
మగటిమిగల నీవు మాయానాథుఁడవు. ॥సర్వే॥

కేవల మీపుట్టుగును గెలిచి వుండేనంటే
ఆవేళ నీవు ముక్తియ్యక లేదు
శ్రీవెంకటేశ్వర నీకు చేకానుకిచ్చే నంటే
లావుసంపదల నీవు లక్ష్మీనాథుఁడవు. ॥సర్వే॥ 159

భైరవి

అతఁడే యిన్నియు నిచ్చు నడిగినవల్లాను
చేతిలోనే వుండఁగాను చింతించరు వారిని. ॥పల్లవి॥

వలెనంటే సంపదలు వట్టి యలమటఁ బెట్టు
అలసి వోప నంటును అండనే వుండు
తలఁచి యిందరు నీతరితీపులఁ జిక్కి-
తలఁచ రెండును బరతత్త్వమైన వారిని. ॥అత॥

ఆసపడితే నింతులు అన్నిటాను బిగుతురు
వాసితో నుంటేనే తామే వత్తు రొద్దికి
పోసరించి యిందరు నీపొందులభ్రమలఁ బడి
పాసివున్నారదే తమపతియైనవారిని. ॥ఆత॥

గట్టిగా రాతిరెల్లాను కలయై యుండు జగము
పట్టపగలైతే తమపాలనుండును
బట్టబయలు పందిలి పెట్టేరు గాని చే
పట్టరు శ్రీవెంకటాద్రిపై నున్నవారిని. ॥ఆత॥ 160

సాళంగనాట

పైకొని చూడరో వుట్లపండుట నేఁడు
ఆకడ గొల్లెతలకు నానందము నేఁడు. ॥పల్లవి॥

ఆదికాలమునఁ గృష్ణుఁ డవతరించినయట్టి
ఆదట శ్రావణబహుళాష్టమాయను
దాదాత రోహిణినక్షత్రము గూడినరేయి
సాదించ లోకుల కెల్లా జయంతి యాయను. ॥పైకొ॥

వసుదేవునిని దేవకిని మన్నించి కృష్ణుఁ
డెసఁగి రేపల్లెకు నేతెంచు టాయను
కొసరి యశోదానందగోపులకుఁబుత్రోత్సవ
మసమున నిచ్చి మించె నన్నిటా మే లాయను. ॥పైకొ॥

తొట్టినరాకాసులతోఁ గూడ భువిమీఁద
నట్టి కంసునివాదము హాత నూయను
రట్టడి శ్రీవెంకటేశుఁ డిట్టె వీధుల నెల్ల
జట్టిగా మెరసేయట్టి సంభ్రమము లాయను. ॥పైకొ॥ 161

229-వ రేకు. దేవగాంధారి

ఒకరి కొకరు వొద్దు దప్పాలనే
పకపక నవ్వ పచరించేరు. ॥పల్లవి॥

కొట్టీ నుట్లదె గోవిందుఁ డంతలో
తిట్టేరు గోపసతీమణులు
పట్టేఁ జన్ను లట్టే పైపై గోవిందుఁడు
మెట్టెలపాదాల మెట్టే రింతులు. ॥ఒక॥

వారవట్టేఁ బాలు వంచి గోవిందుఁడు
గోర గీరే రదే గొల్లెతలు
చీర లంటీనట్టె చెంది గోవిందుఁడు
మేరతోఁ గొప్పు వంచి మించే రింతులు. ॥ఒక॥

కెలసి వెన్నారగించీ గోవిందుఁడు
తొలఁగఁ దోసేరు దొడ్డివారు
కలసెను శ్రీవెంకటాద్రిగోవిందుఁడు
అలమేరు మరి నంగనలు. ॥ఒక॥ 162

శంకరాభరణం

మదనజనకునికి మజ్జనవేళ
పదివేలు భోగములు పరగీ నదె. ॥పల్లవి॥

పున్నతి వేదఘోషాల నుర్వీధరునిమీఁద
పన్నీటికాలువలు పారీ నదె
మున్నిటి మునులహస్తములఁ గప్పురపుధూళి
కన్నులపండుగగాఁ గప్పె నదె. ॥మద॥

నేసలుగా నలువంక శ్రీసతివిభునిమీఁద
వాసన తట్టు పుణుఁగు వడిసీ నదె
భాసురపుఁ జంద్రగావిపట్టు దట్టి కాంత లెల్లా
ఆసల మొలఁ గట్టఁగా నమరీ నదె. ॥మద॥

చెలరేఁగి సొమ్ము లెల్లా శ్రీవెంకటేశ్వరుమీన
నెలకొని కాంతులతో నిండీ నదె
అలమేలుమంగపురమందు నెలకొని యట్టె
సలిగె కృపారసము చల్లీ నదె. ॥మద॥ 163

సాళంగనాట

భీకరపుచక్ర మదే పిడుగులు రాలీ నదె
పైకొని నిలువరాదు పారరో దిక్కులకు. ॥పల్లవి॥

బండికండ్లరవమదే బంగారు మెఱుఁగులవే
కొండవంటిరథమదే గొడుగులవే
మెండుగ దేవుఁడు వీధి మెరసి యేతెంచీ వాఁడే
బందు బండై యసురలు పారరో దిక్కులకు. ॥భీక॥

గరుడధ్వజమదే ఘంటారవములవే
సొరిది ముత్యాలకుచ్చులునవే
బిరుదుశంఖముమ్రోఁత బెరయించీ దేవుఁడదే
పరగ దానవులెల్లఁ బారరో దిక్కులకు. ॥భీక॥

ముంగిట బలములవే మొరసీ భేరులవే
సంగతిఁ బ్రతాపమదే సాకారమదే
కుంగ కలమేలుమంగఁ గూడి శ్రీవెంకటేశుఁడు
భంగపెట్టీ దైతేయులు పారరో దిక్కులకు. ॥భీక॥ 164

శ్రీరాగం

భావించరే చెలులాల పరమాత్ముని
దేవదేరి చిగురులో చేఁగయై యుండెను. ॥పల్లవి॥

మలసి పన్నీట వారి మజ్జనమాడేవేళ
కలశాబ్ధిఁ దేలేమాణికమువలె నుండెను
అలరి కప్పురకాపు అవధరించేటివేళ
మొలచినవెన్నెలమొలకయై యుండెను. ॥భావిం॥

అంచలఁ దట్టుపుణుఁగు అవధరించేటివేళ
యెంచ నంజనాద్రిపై యేనుగై వుండెను
మించినహారము లెల్ల మేన నించుకొన్నవేళ
మంచి మంచి నక్షత్రమండలమై యుండెను. ॥భావిం॥

వున్నతి నలమేల్మంగ నురమున నుంచువేళ
పెన్నిధై పూచినట్టి సంపెంగవలె నుండెను
వన్నె శ్రీవెంకటేశుఁడు వరము లిచ్చేటివేళ
తిన్ననై యందరిభాగ్యదేవతయై యుండెను. ॥భావిం॥ 165

సామంతం

చెప్పరానిమహిమల శ్రీదేవుఁడితఁడు
కప్పి కన్నులపండుగగాఁ జూడరో. ॥పల్లవి॥

అద్దుచుఁ గప్పురధూళి యట్టె మేన నలఁదఁగా
వొద్దిక దేవునిభావ మూహించితేను
మద్దులు విరిచినట్టి మంచి బాలకృష్ణునికి
మద్దులకాంతి మేన మలసినట్టుండె. ॥చెప్ప॥

అమరఁ దట్టు పుణుఁగు అవధరించఁగాను
తమితోఁ బోలికలెల్లఁ దచ్చిచూడఁగా
యమునానది నాఁగేట నండకుఁ దీసుకొనఁగా
యమునానదినలుపు అంటినయట్టుండె. ॥చెప్ప॥

అంగముల శ్రీవెంకటాధిపున కింతటాను
సింగారించి సొమ్ము లెల్లఁ జెలరేఁగఁగా
బంగారపు టలమేలుమంగ నురాన నుంచఁగా
బంగారము నేఁచనెల్లాఁ బరగినట్టుండె. ॥చెప్ప॥ 166

పాడి

నేరనైతి నింతే కాక నేనిన్నాళ్లు
యేరీతి విచారించినా నిదివో నిశ్చయము. ॥పల్లవి॥

నాకుఁగా వేరొకరు విన్నపము సేసేరా నీకు
వాకుచ్చి నేనే ఆడవలెఁ గాక
యీకడ నాకంటె హీను నిఁక నీవు గా(ం?) చేవా
శ్రీకాంతుఁడ యిఁక నీచిత్త మింతే కాక. ॥నేర॥

నీవల్ల బతుకలేక నే నొకరి వేఁడేనా
వావిరి నిన్నే కొసరవలెఁ గాక
నీవితరణగుణము నీలోనే దాఁచుకొనేవా
సోవ నావంటివారికిఁ జూపవలెఁ గాక. ॥నేర॥

తల్లికిలేనిముద్దు దాదికిఁ గలదా మరి
చెల్లుబడి నీవే దయసేయుట గాక
తొల్లె శ్రీవెంకటేశ్వర తూరి నాలో నున్నాఁడవు
చల్లఁగా నీచనవిచ్చి జరపుట గాక. ॥నేర॥ 167

230-వ రేకు. లలిత

ఎట్టున్నదో నీచిత్త మెదురాడ నే వెఱతు
గట్టిగా హరి నీమాయ కడవఁగ రాదు. ॥పల్లవి॥

నిచ్చ పతితులఁ జూచి నేను సంసారినై యుందు
అచ్చపుసన్యాసులఁ జూ చటువలె నయ్యే నందు
హెచ్చి మోక్షమిచ్చితేను మొక్కడిగోడవ యుందు
ఖచ్చట నిశ్చలబుద్ధి యెందూ నేఁ గానను. ॥ఎట్టు॥

కర్ములఁ జూచొకవేళ కర్మము నేఁ జేయఁబోదు
మర్మపుజ్ఞానులఁ జూచి మంచి దందును
అర్మిలి రెండూఁ జూచి అంతలో సందేహింతు
నిర్మలమయినబుద్ధి నే నెరదఁ గానను. ॥ఎట్టు॥

వారణాసి వోఁ జూచి వారివెంటఁ దగులుదు
తేరి కొంతదవ్వు వోయి తిరుగుదును
నేరిచి శ్రీవెంకటేశ నీవే నన్నుఁ గాచితివి
యీరీతిఁ దేరినబుద్ధి యెందూ నేఁ గానను. ॥ఎట్టు॥ 168

లలిత

శ్రీపతి యీతఁ డుండఁగాఁ జిక్కినవారి నమ్మట
తీపని మీసాలమీఁదితేనె సోకుట సుండీ. ॥పల్లవి॥

తలఁచినంతటిలోన దైవ మెదుటఁ గలఁడు
కొలువనేరనియట్టి కొరతే కాని
యిల నరులఁగొలుచుటెందో కోకలు వేసి
బలుకొక్కరలవెంటఁ బొరాడుట సుండీ. ॥శ్రీప॥

శరణన్న మాత్రమున సకలవరము లిచ్చు
నిరతి మరచినట్టినేరమే కాని
పొరి నితరోపాయానఁ బొరలుట గాజుఁబూస
గరిమ మాణికె మంటాఁ గట్టుకొంట సుండి. ||శ్రీప||

చేతమొక్కితేఁ జాలు శ్రీవెంకటేశుఁడు గాచు
కాతరాన సేవించనికడమే కాని
యీతల నిది మాని మరెన్నిపుణ్యాలు సేసినా
రీతి నడవిఁగాసినరి త్తవెన్నెల సుండి. ||శ్రీప|| 169

బౌళి

కొలఁదిపుణ్యపాపాలే కొంగుఱొక్కములు వెట్టి
వెలదెంచి బేరమాడ వేగిరమే రారో. ||పల్లవి||

జననాలు మరణాలు సంసారభోగములును
అనిశము భూమిమీఁద నగ్గువలు
కొనేవారుఁ దినేవారు కూడి కూడి మూఁకలై
దినసంత లెక్కనిదే దేహులాల రారో. ||కొల||

అంగనలవలపుల అంగళ్లు వెట్టి రదే
చెంగట వయసులనేచింతలకింద
సంగతిఁ గాయ మనేసంచుల నించుకొందము
చెంగి పోరాదు మనకు జీవులాల రారో. ||కొల||

లంపటాలు సంపదలు లలి నంబా రాసు లాయ
యింపుల ముంచి తలల కెత్తుకోరో
దింపక యిందులోననే తిరిగి శ్రీవెంకటేశు
పంపున లాభము చేరె ప్రాణులాల రారో. ||కొల|| 170

ముఖారి

దైవమా వో దైవమా నన్ను దయఁ జూడఁ దగదా
నే వెట్టివాఁడనైతే నీవు వెట్టివా. ॥పల్లవి॥

చవిగొంటి నెత్తురెల్లా చన్నుబా లనుచు నేను
భువిఁ దొల్లే నోఁచితి పుట్టే నంటాను
యివల గడుపులోన హేయమూతాఁ గూడవుతా
నివిరి న న్నరఁగను ని న్నరిఁగేనా (?). ॥దైవ॥

మొగిఁ జావుకు వెరతు ముందరగాన నేను
వెగటులంపటమైతే వేసరుకొందు
వగపును నగవును వడి నొక్క మొకమందే
తగులైనవాఁడ నీపై తలఁపు నాకున్నదా. ॥దైవ॥

మరి భ్రమసితిఁ గొంత మన్ను నాకు రాజ్య మని
సతులంటా సుతులంటా సంసారినైతి
గతియై శ్రీవెంకటేశ కాచితి వింతటిలోనే
యితరుఁడ నింతే నీకు నేమి బాఁతి నేను. ॥దైవ॥ 171

లలిత

హరి నిను నెరఁగనియలమట లింతేసాయ
శరణంటి నిదె నీకె సర్వేశ కావవే. ॥పల్లవి॥

చొచ్చితి స్వర్గము దొల్లి సుకృతము లెల్లాఁజేసి
యిచ్చఁ గొలిచితి సుర లిందరిని
గచ్చుల బుణ్యాము దీరఁ గమ్మటి జన్మములకే
వచ్చితి పురుషార్థము వడి నెందూఁ గానను. ॥హరి॥

వెదకితి భూములెల్ల విశ్వేశ్వరుఁ డెవ్వడో యంటా
చదివితిఁ బుస్తకాలు సారె సారెకు
తుద ననుమానమున దొమ్మినీ కలుదెల్లఁగా
ముదిసితి నింతేకాని ముంద రేమీఁ గానను. ॥హరి॥

చింతలెల్ల నుడిగితి శ్రీవెంకటేశ్వర నిన్ను
వింత లేక శరణని వెలసితిని
చెంతల నిన్నాళ్లదాఁకా చిక్కి కర్మముల వట్టి
గంతులు వేసితిఁ గాని కడ గానవైతిని. ॥హరి॥ 172

మాళవిగౌళ

నీకు నాకు నెట్టు గూడె నీ వెట్టు నన్నేలితివి
యీ కరుణకే మొక్కితి నిందిరారమణా. ॥పల్లవి॥

కమలాక్ష నీవనంతకల్యాణగుణనిధివి
అమితదుర్గుణరాసి నన్నిటా నేను
అమరఁగ స్వతంత్రుఁడవటు నిన్ను నెంచితేను
తమి నించుకంతా స్వతంత్రుఁడనేఁ గాను. ॥నీకు॥

దేవ నీవైతే సర్వదేవరక్షకుఁడవు నే
జీవుఁడ నింద్రియాలఁ బెంచేవాఁడను
ఆవల బ్రహ్మాండాల కన్నిటాఁ బొడవు నీవు
భావించ నే నణువై పరగేటివాఁడను. ॥నీకు॥

నానార్థసంపన్నుఁడవు నావల్ల నేమి గంటివి
అనుక నాయంతర్యామివై పాయవు
శ్రీనిధివి నీ వైతే శ్రీవెంకటాద్రిపతివి
దీనుఁడ నొకఁడ నేను ద్రిష్టించి కాచితివి. ॥నీకు॥ 173

231-వ రేకు. ధన్నాసి

వెట్టి దెలిసి రోఁకలి వెసఁ జుట్టుకొన్నట్టు
యిట్టి దీముభోగముల నెనసేము. ॥పల్లవి॥

మురికి దేహము మోచి మూలల సిగ్గువడక
పొరిఁ బరిమళములు పూసేము
పరగ పునుకతల పావనము సేసే మంటా
నిరతితోడ దినము నీట ముంచేము. ॥వెట్టి॥

పుక్కట పంచేంద్రియపుపుట్టు వుట్టి యందరిలో
మొక్కించుక దొరలమై మురిసేము
అక్కర నజ్ఞానమనే అంధకారమునునుండి
దిక్కుల నెదిరివారిఁ దెలిపేము. ॥వెట్టి॥

దినసంసారమే మాకు దేవుఁ డని కొలుచుక
వెనుకొని ఘనముక్తి వెదకేము
కొనలేక శ్రీవేంకటేశ మమ్ముఁ గావఁగాను
తనిసి తొల్లిటిపాటు దలఁచేము. ॥వెట్టి॥ 174

రామక్రియ

ఇంకా నో దైవమా యేల వెట్టి దవ్వించేవు
కొంక తెంచి ముడిగొంటే కుటుచే కాదా. ॥పల్లవి॥

పైకొని సీదానులు బ్రహ్మాదులఁ గొల్వ మని
లోకులఁ గొల్చితే వారు లోలో నవ్వరో
కోక చాకియింట వేసి కొక్కెరాలవెంటఁ బోతే
ఆకడ పురుషార్థమునందినా జీవుఁడు. ॥ఇంకా॥

వుమ్మడిఁ గర్మఫలము వొల్ల మని పనిఁడికి
నమ్మిక చేయి చాఁచితే నవ్వదా అది
కమ్మిశిర సుండఁగా మోకాల నేసవెట్టఁబోతే
సమ్మతి నిందరిలోన జాణనా జీవుఁడు. ॥ఇంకా॥

సారెకు మాయాప్రపంచమునకు లోనుగాక
నారులకు లోనైతే నవ్వరా వారు
యీరీతి శ్రీవెంకటేశ యిన్నిటా నీశరణని
కూరవండి కసవేరఁ గోరీనా జీవుఁడు. ॥ఇంకా॥ 175

శాళి

అమ్మె దొకటియును అసిమలోని దొకటి
యిమ్ముల మాగుణములు యెంచఁ జో టేదయ్యా. ॥పల్లవి॥

యెప్పుడు నేము చూచిన నింద్రియకింకరులము
యిప్పుడు నీకింకరుల మెట్టయ్యేమో
తప్పక ధనమునకు దాస్యము నేము నేనేము
చెప్పి నీదాసుల మన సిగ్గు గాదా మాకు. ॥అమ్మె॥

పడఁతుల కెప్పుడును పరతంత్రులము నేము
వడి నీపరతంత్రభావము మా కేది
నడుమరుచులకే నాలుక అమ్ముడువోయ
యెడ యేది నిన్ను నుతియించేలందుకును. ॥అమ్మె॥

తనువులంపటానకు తగ మీఁదె తితిమిదె
వొనరి నీవ్రాడిగావ కొదిగేదెట్టు
ననిచి శ్రీవెంకటేశ నాఁడే నీకు శరణంటి
వెనక ముందెంచక నీవే కావవయ్యా. ॥అమ్మె॥ 176

దేసాళి

వెట్టి దెలిసి మరియు వేఁదురు దవ్వేము నేము
ముట్టుఁబాలమంకువాఁడ మూలమా శరణు. ॥పల్లవి॥

తోలు నెముకలు ముట్టి దోస మంటాఁ దీర్థ మాడి
తోలు నెముకల మేనితోడ నున్నాఁడ
వాలినజీవహింస వద్దని చైతన్యముతో
తేలించి శాకపాకాల దిగమింగేము. ॥వెట్టి॥

బూతునఁ బుట్టినందుకు పుణ్యాము లెల్లాఁ జేసి
బూతులసంసారమే భోగించేము
పాతకములెల్లాఁ బోను బవాలుదానము లొసఁగి
అతల నొరులఁ బోయి అడిగేము నేము. ॥వెట్టి॥

కర్మము లన్నియుఁ దోసి ఘనముక్తిఁ బొందేనంటా
కర్మాచరణములే కడుఁ జేసేము
నిర్మించి శ్రీవెంకటేశ నేరాలు నన్ను నెంచక
ధర్మము దలఁచి నీవే దయఁ జూడవే. ॥వెట్టి॥ 177

దేసాళం

ఏమనఁగ వచ్చు నమ్మ యిటువంటివారిఁ జూచి
కామించి గోపిక లెల్లాఁ గాచుకున్నా రదివో. ॥పల్లవి॥

రోలఁ గట్టువడ్డవాఁడు రోఁకలివట్టినవాఁడు
వేళ లేదు వెన్న లెల్ల వెరఁజూడేరు
వేలఁ గొం డెత్తినవాఁడు వేరే యేరుసేసేవాఁడు
బాలులవలెనే వీధిఁ బారాడేరు వారివో. ॥ఏమ॥

కాటుకమైచాయవాఁడు కప్పుటపువన్నెవాఁడు
కూటము గూడుక జోడుకోడలైనారు
నీటుఁబైఁడికోకవాఁడు నీలికాశతోడివాఁడు
తేటలై దూడలఁ గాచి తిరిగేరు వారివో. ॥ఏమ॥

చేరి చీరలిచ్చువాఁడు చెలిఁ గుంగించినవాఁడు
ధీరులై రేపల్లెలోనఁ దిరిగే రదే
యీరీతి శ్రీవెంకటాద్రి నిద్దరును నేకరూపై
కోరినవారివరాలు కొల్ల లిచ్చే రదివో. ॥ఏమ॥ 178

సాడి

చేరి యందెలమోఁతతో చెన్న కేశవా
యీరీతి మాడుపూరిలో నిట్లాడేవా. ॥పల్లవి॥

మున్ను యశోదవద్దను ముద్దు గుని సాడితివి
పన్ని రేపల్లెవీధులఁ బారాడితివి
పిన్నవై గోపాలులతోఁ బిల్లదీవు లాడితివి
యెన్నిక మాడుపూరిలో ని ట్లాడేవా. ॥చేరి॥

కాళింగుపడిగెలపై కడు నాట్య మాడితివి
కేలి యమునలో రాసక్రీడ లాడితి (వి ?)
చేల లంటి గోపికల చెట్టపట్టా లాడితివి
యీలీల మాఁడుపూరిలో ని ట్లాడేవా. ॥చేరి॥

తగు విభాండకునితో దాఁగిలి ముచ్చలాడితి (వి ?)
అగడుగా బండివిరి చాటు లాడితి
వొగి శ్రీవెంకటగిరినుండి వచ్చి మాఁడంపూర
నెగ సెగసి గతుల కిటులాడేవా (?). ॥చేరి॥ 179

282-వ రేకు. లలిత

వెన్న చేతఁ బట్టి నేయి వెదక నేలా
యిన్నిటా నెంచి చూచితే నిదియే వివేకము. ॥పల్లవి॥

నీదాసు లున్నచోట నిత్యవైకుంఠ మిదె
వేదతో వేరొకచోట వెదక నేలా
ఆదిగొని వారిరూపు లవియే నీరూపులు
పోది నిన్ను మదిఁ దలపోయ నేలా. ॥వెన్న॥

వారలతోడిమాటలు వడి వేదాంతపఠన
సారె వట్టిచదువులు చదువ నేల
చేరి వారికరుణే నీచేపట్టినమన్ననలు
కోరి యింతకంటే మమ్ముఁ గొసర నేలా. ॥వెన్న॥

నావిన్నపము నిదె నారదశుకాదులును
యీవిధముననే ఆన తిచ్చినారు
శ్రీవెంకటేశ నీవు చేపట్టినదాసులకు
కైవసమా యీబుద్ధి కడ మేలా. ॥వెన్న॥ 180

దేవగాంధారి

హీనుఁడైన నన్నుఁ దెచ్చి యింతగా మన్నించితివి
దానవారి నీవు సేసే తగవిట్టిదయ్యా. ॥పల్లవి॥

విరతి బొందినయట్టి విమలచిత్తుఁడఁ గాను
ధరణి నెక్కుడయిన తపసిఁ గాను
అరుదుగ గెంటులేని ఆచారవంతుఁడఁ గాను
హరి నీకరుణ నాపై నంటు టెట్లయ్యా. ॥హీను॥

చే మంచి యిందరిలోన జితేంద్రియుఁడఁ గాను
భూమెల్లా దానమిచ్చినపుణ్యుఁడఁ గాను
దోమటికర్మాలు సేసి తుద కెక్కేవాఁడఁ గాను
యేమిటికిఁ గాచితివో యిది సోద్య మయ్యా. ॥హీను॥

వివరించి తెలిసినవిజ్ఞాని తొలుతఁ గాను
తవిలి నీభక్తిగల ధన్యుఁడఁ గాను
భవసాగరములోనిప్రాణిమాత్ర మింతే నేను
యివల శ్రీవెంకటేశ యెట్టేలితివయ్యా. ॥హీను॥ 181

మంగళకౌశిక

ఇదె నీకన్నులయెదిటికి వచ్చితి
కదియుచు నెట్టయినఁ గావక పోదు. ॥పల్లవి॥

పరమపురుష నీభక్తి దొరకకే
యిరవగు జన్మము లెత్తితిని
హరి నీకరుణకు నరుహము లేకే
దురితవిదులనందులఁ బడితి. ॥ఇదె॥

జగతీశ్వర నీశరణము లేకే
వొగి సంసారపువురిఁ బడితి
భగవంతుఁడ నీపదములు గనకే
తెగని పాపముల తీదీపు లైతి. ॥ఇదె॥

గోవిందుఁడ నినుఁ గొలువఁగ నేరకే
ధావతి యాసలఁ దగిలితిని
శ్రీవెంకటేశ్వర చేరి నీవు నా
దైవమవు గాఁగ ధన్యుఁడ నయితి. ॥ఇదె॥ 182

దేసాళం

ఈతఁడే ముక్తిదోవ యీతఁడే మా యాచార్యు
డీతఁడు గలుగఁబట్టి యిందరు బదికిరి. ॥పల్లవి॥

అదివో తాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు
యిదె వీఁడె శ్రీవెంకటేశునెదుట
వెదవెట్టి లోకములో వేదము లన్నియు మంచి
పదములు సేసి పాడి పావనము సేసెను. ॥ఈత॥

అలరుచుఁ దాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు
నిలిచి శ్రీవెంకటనిధియే తానై
కలిదోషములు వాప ఘనపురాణము లెల్ల
పలుకుల నించి నించి పాడినాఁడు హరిని. ॥ఈత॥

అంగవించెఁ దాళ్లపాక అన్నమాచార్యులు
బంగారు శ్రీవెంకటేశుపాదములందు
రంగుమీర శ్రీవెంకటరమణుని యలమేలు
మంగను యిద్దరిఁ బాడి మమ్ముఁ గరుణించెను. ॥ఈత॥ 183

లలిత

నేఁడు నీమహిమ నెరపెడిసమయము
వాఁడి మెరసి యిటు వరదుఁడ రావే. ॥పల్లవి॥

అల చక్రపాణివై యసురలతల
లీలఁ గూల్చిన జగదీశ్వరుఁడ
చలమున హిరణ్యుఁ జక్కాడి యిటు భూ
వలయము నిలిపిన వరాహమా. ॥నేఁడు॥

పంచల నీదాసుఁ బఱచినకశిపునిఁ
చించినశ్రీనరసింహామా
మెంచి విభీషణు కిటు లంక యొసగి
కొంచనిప్రతాప కోదండరామా. ||నేఁడు||

నరకాసురు నటు నఱకి కామినుల
సిరులఁ జెఱగొన్న శ్రీకృష్ణ
పొరిఁబొరి బలిచే భూదాన మడిగి
సిరి నిటు గూడినశ్రీవెంకటేశా. ||నేఁడు|| 184

శంకరాభరణం

కని గుడ్డును నదె విని చెవుడును నిదె
ననిచి జగత్తు నడచీనది వో. ||వల్లవి||

వుదయాస్తమయము లోకదినమునవే
యెదుటనె వున్నవి యెంచినను
యిదివో జీవులు యెంచక తమతమ
బ్రదుకులు సత మని భ్రమసెదరు. ||కని||

వెలుఁగును జీకటి వెసఁ గనుఁగొనలనె
నిలిచీ నూరక నిమిషములో
కలవలె నుండినగతి సంసారము
బలువుగ సత మని భ్రమసెదరు. ||కని||

కాంతలుఁ బురుషులు కాయ మొక్కటనె
పొంతనె పుట్టుచుఁ బొదలెదరు
యింతయు శ్రీవెంకటేశ్వరుమహిమల
పంతము దెలియక భ్రమసెదరు. ||కని|| 185

288-వ రేకు. రామక్రియ

ఎదిరించి పోట్లాడ నెవ్వరితరము లేక
త్రిదశవంద్యుఁడు హరిఁ దేరిచూడఁ గలరా. ॥పల్లవి॥

ఘాత మీస మదరితే గగ్గులకాడవుదురు
యీతఁడు దల చూపితే నెదిరించ రరులు
ఆతురాన గౌరిశరాయడికి నోపఁగ లేరు
చేతిగోరు మీటితేనే ఛిన్నభిన్న మవుదురు. ॥ఎది॥

పైపై నిలఁ దడుగిడ పాతాళానఁ గుంగుదురు
కోపించినంత నెత్తురుగుండాలపాలౌదురు
తూపు చేత నంటితేనే తుత్తుమురై పారుదురు
రాపునీలికాశ గంటే రణభీతి గొందురు. ॥ఎది॥

యింతన మీతఁ జూచితే ప్రాణము గోలుపోదురు
కొంత గుట్టు మెట్టితేనే గుంటఁ గూలిపోదురు
యింతటా శ్రీవేంకటేశుఁ డెక్కడఁ జూచినఁ దానే
యింతప్రతాపముతోడ నిట్టువీఁగీ నిదివో. ॥ఎది॥ 186

వరాళి

కలిమి గలిగియు నధమగతి నుండేల
బలిమిఁ గలిగియు లోఁగి బతిమాల నేల. ॥పల్లవి॥

యిలువేలుపౌఁడు హరి యింటనే వుండఁగా
పలువేలుపులతోడి భ్రమత లేల
మొలఁగి సూర్యుం డొకఁడు మిక్కిలిని వెలుఁగఁగా
వెలలేని దీపములు వేయు నేమిటికి. ॥కలి॥

హరిభక్తి యొక్కటే ఆత్మలో నుండగా
పరయుక్తు లెంచేటిపను లేల
సిరులఁ జింతామణటు చేతిలో నుండఁగా
సరి గాజుఁబూస మెచ్చఁగ నదేమిటికి. ॥కలి॥

నాలుకను మంచి హరినామ మొక టుండఁగా
గాలిఁ బోయేటి వ్యారగాథ లేల
యీలీల శ్రీవెంకటేశుఁ డెదుటనె వుండ(గా ?)
మూలలకుఁ జేచాఁచి మొక్క నిఁక నేలా. ॥కలి॥ 187

గుండక్రియ

నీవే యెఱిఁగి సేయు నీచిత్తము వచ్చినట్టు
తావులఁ గొసరే నన్నా తనివోదు నాకుఁ ॥పల్లవి॥

హరి నిన్ను నమ్మితి నే ననకనెట్టు వచ్చు నాకు
యిరవైన బుద్ధి నా యిచ్చ గాదు
వెరవున నొకటి నే విన్నవించెద నంటేను
సరి నీవు వెలిగాను స్వతంత్రుఁడఁ గాను. ॥నీవే॥

యిట్టె నీపై భారము నేనెట్టు వేయఁగ వచ్చు
పట్టి నీకుఁ బురుషార్థపరుఁడఁ గాను
గుట్టుతోడనే నిన్నుఁ గొలువఁగఁ గొలువఁగ
యెట్టునాఁ గానిమ్ము యెఱఁగ నెవ్వరిని. ॥నీవే॥

యింతటిదైవమవు నిన్నింక నెందు వెదకేను
చెంత శరణాగతులచేతివాఁడవు
వింత గాదు నీకును శ్రీవెంకటేశ నాకును
అంతర్యామివి నీయానతిలోవాఁడను. ॥నీవే॥ 188

బౌళి

ఇట్టి యవివేకబుద్ధి యేపనికి వచ్చు నింక
జట్టిగాని నాగుణము చక్కఁ జేయఁగదవే. ॥పల్లవి॥

హరి నీయిచ్చఁ బ్రపంచ మంతా నీవు నడపఁగ
అరసి నీశక్తికి దెలియక నమ్మక
వెర పెరఁగనియట్టి వెట్టివాఁడ నే నొక్క-
ర్దొర నంటాఁ బనుల కుద్యోగించేను. ॥ఇట్టి॥

అంతరాత్మవై నీవు అన్నియుఁ బెరరేచఁగ
బంతినే నీమహి మెల్లా భావించక
చెంత నీసంసారము సేసేవాఁడ నే నంటా
దొంతులకోరికలతోఁ దూరిపారేను. ॥ఇట్టి॥

ఆదినుండి స్వతంత్రుఁడవై యేలినట్టి నిన్ను
సోదించి శరణు నాఁడే చొరఁగలేక
యీదెస శ్రీవెంకటేశ యిప్పుడు నీదాసుఁడనై
నీదయ కలిమిలోడ నేఁడు మొక్కేను. ॥ఇట్టి॥ 189

లలిత

ఓపితేఁ దానే తగిలి వోపకున్నఁ దానే మాని
మాపు రేపు నలయించేమాయ మా కేలా. ॥పల్లవి॥

చింతాయకుఁడగు (?) హరి చిత్తములో నుండఁగాను
వింత వింత విచారాల వెట్టి మా కేలా
చెంతల పరుషవేది చేతిలోనే వుండఁగాను
ద్రాంతరవిద్యలతోడిదోవ మా కేలా, ॥ఓపి॥

తోడు నీడై యచ్యుతుఁడు తొలఁగక వుండఁగాను
జాడ దప్పి తిరిగేటిజాలి మా కేలా
యేడనో కోకలు వేసి యేమియు నెరఁగలేక
వేడుకతో కొక్కెరాలవెంట మా కేలా. ॥ఓపి॥

వెల్లవిరై యెదుట శ్రీవెంకటేశుఁ డుండఁగాను
బల్లిదుఁ డితనిఁ బాసేభ్రమ మా కేలా
యెల్లధాన్యములుమాయింటిలోనుండఁగాను
పొల్లికట్టుదంచేమనిబుద్ధి మా కేలా. ॥ఓపి॥ 190

గుజ్జరి

మాకేమి నీకరుణ మహాప్రసాద మనేము
నీకు నీదాసులచేతినింద పెట్టు గాకా. ॥పల్లవి॥

నమ్మి మిమ్ముఁ గొలిచినబంట్లఁ జెరుపు దమ
సొమ్మనుచుఁ దియ్యగాఁ జూచేదా
వుమ్మడి నీవిందుకెల్లా నూరకున్నఁగన మిమ్ము
నమ్ముమన్న వేదాలయానతి కొంచెపడదా. ॥మాకే॥

నీముద్ర మోచినవారి నీచులు దడవఁగాను
యీమేర నడ్డమురాక యిట్లుండేదా
వోమక నీవిప్పే నూరకున్న నల్ల నాఁటి
సామజముఁగాచినది సందేహించఁబడదా. ॥మాకే॥

మీరు మన్నించినవారి మీవాకిలి గావ కేశో
వారివాకిలి గావఁగా వద్దనరాదా
నేరిచి శ్రీవెంకటేశ నేఁడు నన్నుఁ గావకున్న
ధారుణి మీఁదయే మిమ్ముఁ దప్పు లెంచుకోరదా. ॥మాకే॥ 191

284-వ రేకు. సాళంగనాట

నేనింత సేసినయట్టి నేరమి మరవవయ్యా
అనుకొని తాళ్లపాక అన్నమయ్యఁ జూచి. ॥పల్లవి॥

నావొల్లి యపరాధా లెన్నక సారె సారె
వేవేలు దూరితి విచారించక
కావించి కన్నులలోని కళ్లంకు దెలియలేక
అవలఁ జందురునలుపణఁకించినట్లు. ॥నేని॥

పాయక నేఁ జేసినట్టిపాపము లెంచుకొనక
ఆయాలు మోవనాడితి నదివో నిన్ను
మాయల నాదేహామిది మలినమే తలఁచక
చాయ లేదని యద్దము సారెఁ దోమినట్లు. ॥నేని॥

మదమత్సరాలు నాలో మానకిట్టే వుండఁగాను
అదియే నీచేఁ తంటా నాడుకొందును
మొదలో శ్రీవెంకటేశ యిరవై నీవుండఁగాను
వెదకి వెదకి నీకే వెట్టి గొన్నయట్లు. ॥నేని॥ 192

లలిత

ఆదివిష్ణు వీతఁడే యట రమ్మ
ఆదిగొని భూభార మణఁచీనో యమ్మా. ॥పల్లవి॥

చందురునుదయవేళ సవరేతిరికాడ
కందువ దేవకి బిడ్డఁ గనె నమ్మా
పొందుగ బ్రహ్మాదులు పురుఁటింటివాకిటను
చెంది బాలుని నుతులు సేసేరో యమ్మా. ॥ఆది॥

వసుదేవునియెదుట వైకుంఠనాథుఁడు
సిసువై యవతరించి చెలఁగీ నమ్మా
ముసిముసినవ్వులతో మునులకు ఋషులకు
యిసుమంతవాఁ డభయ మిచ్చీ నమ్మా. ॥అది॥

కన్నతల్లిదండ్రులకు కర్మపాశము లూడిచి
అన్నిటా రాకాసిమూఁక లణఁచీ నమ్మా
వున్నతి శ్రీవెంకటాద్రినుండి లక్ష్మీదేవితోడ
పన్ని నిచ్చకల్యాణాలఁ బరగీ నమ్మా. ॥అది॥ 193

సామంతం

పసిఁడియక్షింత లివె పట్టరో వేగమే రారో
దెసలఁ బేరటాండ్లు దేవుని పెండ్లికిని. ॥పల్లవి॥

శ్రీవేంకటేశ్వరునికి శ్రీమహాలక్ష్మికి
దైవికపుఁ బెండ్లిముహూర్తము నేఁడు
కావించి భేరులు మ్రోసె గరుడధ్వజం బెక్కె
దేవతలు రారో దేవుని పెండ్లికిని. ॥పసి॥

కందర్పజనకునికిఁ గమలాదేవికిఁ బెండ్లి
పందిలిలోపలఁ దలఁబాలు నేఁడు
గందమూ విడె మిచ్చేరు కలువడాలు గట్టిరి
అందుక మునులు రారో హరిపెండ్లికిని. ॥పసి॥

అదె శ్రీవెంకటపతి కలమేలుమంగకును
మొదలితిరుణాళ్లకు మొక్కేము నేఁడు
యెదుట నేఁగేరు వీరె యిచ్చేరు వరము లివె
కదలి రారో పరుష ఘనుల పెండ్లికిని. ॥పసి॥ 194

బౌళి

ఇందుకే కాలమందే యీతని శరణంటిమి
ముందు ముందే దయఁ జూచి మొగిఁ గాచుఁ గాక. ॥పల్లవి॥

పుడమి గుంగిన నెత్తె పురుషోత్తముఁ డితఁడు
యెడసి కొండ గుంగితే నెత్తె నితఁడు
అడరి సంసారవార్ధి నడఁగినదాసులను
యిడుమలఁ బొందకుండా యెత్తి కాచుఁ గాక. ॥ఇందు॥

పట్టి ప్రహ్లాదుబాధలు పాపినదేవుఁ డితఁడు
రెట్టిగా వేదము లుద్ధరించె నితఁడు
వట్టిదుష్టులలో సహవాసమైతే దాసులను
దిట్టయై వెళ్లఁదీసి తా దిక్కై కాచుఁ గాక. ॥ఇందు॥

లంకలో సీతఁ దెచ్చినలావరి తానే యితఁడు
మంకు అహల్యాశాపము మాన్పె నితఁడు
అంకెల శ్రీవెంకటేశుఁ డతిభీతిఁ బాపి మమ్ము
గొంకక తనదాసులఁ గూడి కాచుఁ గాక. ॥ఇందు॥ 195

దేసాళం

ఓడ విడిచి వదర వూర కేల పట్టేవు
గోడ గడుగ నడుసే కురిసీనో మనసా. ॥పల్లవి॥

చిత్తములోపలనున్న చింతామణి యీహరి
యిత్తలఁ గోరిన వెల్లా నియ్యఁ గాను
తత్తరించి తలఁచక దవ్వువోయి పరులకు
దత్తిపై యేల నోళ్లు దెరచేవో మనసా. ॥ఓడ॥

కన్నులెదుటనే హరి కల్పవృక్షమై యుండి
మన్నించి లోక మెరఁగ మనుపఁ గాను
యెన్ని వలసిన మరి యీతనినే యడుగక
కన్నవారి నేలడుగఁ గటకటా మనసా. ॥ఓడ॥

శ్రీవెంకటేశుఁడే మనచేతిపరుసమై యుండి
తావున నిహాపరాలు తా నియ్యఁగాను
భావించి మొక్కక వేరే బద్ధులైన జీవులను
దావతి పడుచు నేల తగిలేవో మనసా. ॥ఓడ॥ 196

లలిత

మంగళసూత్ర మొక్కటే మగనాలికిఁ గట్టేది
అంగవించే మీఁదివను లన్నియు విభునివే. ॥పల్లవి॥

తలఁపులోపల నిన్నుఁ దలఁచినానుఁ గలవు
తలఁచకున్నా నంతరాత్మవై కలవు
పలుపూజ లిఁక నేల భక్తి సేయ నేల నీవు
గలవని నమ్మే దొక్కటే బుద్ధి గాకా. ॥మంగ॥

మొక్కినా రక్షింతువు మొక్కకున్నా జగములో
యెక్కువతో రక్షింతువు యెపుడు నీవు
పెక్కు విన్నపాలేల పిలిచి యలయ నేల
తక్కక నమ్మేటిది నీదాస్య మొక్కటే. ॥మంగ॥

కడు సుజ్ఞానినైనా నీగర్భవాసమే వునికి
వెడ నజ్ఞానినైనా నాను విడిదక్కడే
బడినే శ్రీవెంకటేశ పలు నావుద్యోగాలేల
నిడివి నిన్ను నుతించే నేమమే నాది. ॥మంగ॥ 197

235-వ రేకు. సామంతం

ఏడ ధర్మ మేడ కర్మ మిన్నియు నీసేవే కాక
యీడనే యిందుకు సాక్షి యిట్టె నిలిపితివి. ॥పల్లవి॥

తెగువ సేసి నీకుఁ దెచ్చిరి బోనములు
మగండ్లమాట దోసి మానినతులు
తగ నిన్నుఁ జేపట్టుటే ధర్మముగా నిలిపి
జగ మెఱఁగఁగ వేదసమ్మతి సేసితివి. ॥ఏడ॥

బల్లిదాన నిన్నుఁ బొందే బలుసాహసము సేసి
తల్లిదండ్రిమాట దోసి తాను రుక్మిణి
మెల్లగా నీకు మోహించు టెక్కుడు తగవు సేసి
వెల్లవిరి నాపె నీవు వీధుల నేఁగితివి. ॥ఏడ॥

శ్రీవేంకటేశ నిన్ను సేవించవచ్చితేఁ జాలు
భావించి రక్షింతువు నీపరువలను
యీవల నీకు మొక్కుటే యిన్ని పుణ్యములూఁజేసి (?)
కావించి హీనుల మమ్ము ఘనులఁ జేసితివి. ॥ఏడ॥ 198

లలిత

నమో నారాయణ నావిన్నప మిదివో
నమానుఁడఁ గాను నీకు సర్వేశ రక్షించవే. ॥పల్లవి॥

మనసు నీయాధీనము మాటలు నీ వాడేటివే
తనువు నీవుట్టించినధనమిది
మును నీపంపున నిన్ని మోచుకున్నవాఁడ నింతే
కొసక నన్ను నేరాలు వేయక రక్షించవే. ॥నమో॥

భోగము లెల్లా నీవి బుద్ధులు నీ విచ్చినవి
యీగతి నాబతుకు నీకిరవైనది
చేగదేర నీవు నన్నుఁ జేసినమానిసి నింతే
సోగల నాయజ్ఞానము చూడక రక్షించవే. ॥నమో॥

వెలి నీవే లో నీవే వేడుక లెల్లా నీవే
కలకాలమును నీకరుణే నాకు
యిల శ్రీవేంకటేశ నీవేలుకొన్నబంట నింతే
నెలవు దప్పించక నీవే రక్షించవే. ॥నమో॥ 199

ఆహిరి

ఏమి సేయఁగలవాఁడ నిదివో నేను
నీమరఁగు చొచ్చితిఁగా నీచిత్త మికను. ॥పల్లవి॥

పుట్టినవాఁడను నేను భోగించేవాఁడను నేను
గట్టిగా నిప్పుడు నాకుఁ గర్తవు నీవు
పట్టరాదు జవ్వనము పాయరాదు సంసారము
యిట్టి వెల్ల నీమాయ యేమిటా వన రాదు. ॥ఏమి॥

కడుఁ గాంక్షలు నాసొమ్ము కర్మములు నాసొమ్ము
నడుమ నంతర్యామివి నాకు నీవు
విడివోవు కోరికలు వొడుగదు కోపము
కడదాఁకా నీమహిమ కాదన రాదు. ॥ఏమి॥

భావించలేనివాఁడను ప్రకృతిలోనివాఁడను
శ్రీవేంకటేశ దయ సేసితివి నీవు
తోవ దప్పదు జ్ఞానము తొలఁగదు వివేకము
దేవుఁడవు నీమర్మము తెలియఁగ రాదు. ॥ఏమి॥ 200

కాంభోది

ఏమి సేయఁగలవార మెందుకు నోపము నేము
శ్రీమాధవ నీవే దయఁ జిత్తగించు మమ్మును. ॥పల్లవి॥

వేసరక పుణ్యాలు గావించేదే యరుదు గాని
సేసే నంటే పాపములు చేతిలోనివే
గాసిలక చూచితేఁ జీకటైనా వెలుఁగౌఁ గాని
వీసమంత మఱచినా వెలుఁగైనాఁ జీకటే. ॥ఏమి॥

తెలివితో మోక్షము సాధించేదే యెక్కుడు గాని
అలయించేలోకము లెన్నైనా గలవు
తలఁచితే నీరూపము తానే యెదుట నుండు
యిలఁ బరాకై వుండితే నెచ్చోటాఁ జిక్కదు. ॥ఏమి॥

యీవల నీదాసుఁ డయ్యేది ఘనము గాని
దావతి రాజసాలంతటా నున్నవి
శ్రీవెంకటేశ్వర నీసేవే ధ్రువపదము
దేవతాంతర మెల్లా దిగ్గుడుకు దిగ్గుడు. ॥ఏమి॥ 201

నాట

కాదనేటివా రెవ్వరు కడలనుండి
సేద దేరిచి నీవేమిసేసినానుఁ జెల్లును. ॥పల్లవి॥

తక్కక బ్రహ్మాదిదేవతలకు నాయకుఁడవు
మక్కువ శ్రీసతికి మగఁడవు
చక్కనివాఁడవు మరి చంద్రసూర్యనేత్రుఁడవు
వుక్కుమీరి నీవెట్లా నుండినా నమరును. ॥కాద॥

కామునిగన్నతండ్రివి కదుఁ జక్కఁదనమున
ఆముకొన్నయట్టి చక్రాయుధుఁడవు
కామించి యెందుఁ జూచినా గరుడవాహనుఁడవు
వేమరు నీవెటువలె వెలసినా నమరును. ॥కాద॥

అందరిలోపల నుండే అంతర్యామివి నీవు
చందమైన పరబ్రహ్మస్వరూపుఁడవు
యెందును శ్రీవెంకటాద్రి నిరవైనవాఁడవు
అంది మమ్ము నేలితేను అన్నిటా నమరును. ॥కాద॥ 202

లలిత

తెగక పరమునకుఁ దెరువు లేదు
పగ యెల్లా విడువక భవమూఁ బోదు. ॥పల్లవి॥

కన్నులయెదుటనున్న కాంచనముపై మమత
వున్నంతదడవు మోక్ష మొనగూడదు
అన్నముతోడిరుచులయలమట గలదాఁకా
పన్నినసుజ్ఞానము పదిలము గాదు. ॥తెగ॥

పక్కనున్న కాంతలభ్రమగలకాలము
మిక్కిలి శ్రీహరిభక్తి మెరయ లేదు
వెక్కసపు సంసారవిధి నున్నంతదడవు
నిక్కి పరమధర్మము నిలుకడ గాదు. ॥తెగ॥

చిత్తములోపలిపలుచింతలు మానినదాఁకా
సత్తుగా వైరాగ్యము సమకూడదు
యిత్తల శ్రీవెంకటేశుఁ డేలినదాసులకైతే
హత్తి వైకుంఠపదవి అప్పుడే కలదు. ॥తెగ॥ 203

236-వ రేకు. వరాళి

ఎన్నఁడు వివేకించే దీఁడేరే డెన్నఁడు
యెన్ని లేవు జీవిపాట్లేమి చెప్పేదిఁకను. ॥పల్లవి॥

నరజన్మమునఁ బుట్టి నానాభోగాలు మరిగి
హరి నెరఁగక మత్తుఁడై వుండును
సురలోకము చొచ్చి సుకృతఫలములంది
గరిమ విజ్ఞానమార్గము విచారించఁడు. ॥ఎన్న॥

పెక్కుగాలము బ్రతికి పెనుఁగోరికలే కోరి
అక్కడ విష్ణుఁ గొల్వక అలసుఁడౌను
మిక్కిలిఁ దపము చేసి మించైనఘనత కెక్కి
తక్కక పరమమైనతత్త్వము దెలియఁడు. ॥ఎన్న॥

వేవేలు బుద్ధులు నేర్చి వేడుక సంసారియై
శ్రీవెంకటేశుఁ జెందక చింతఁ గుందును
దైవమాతఁడే దయ దలఁచి మన్నించుఁ గాని
భావించి తనంతనై తే భవములఁ బాయఁడు. ॥ఎన్న॥ 204

దేసాక్షి

నీవొక్కఁడవే యిత్తువు నిన్నుఁ గొల్చినవారికి
శ్రీవల్లభుఁడవు రక్షించవే నారాయణా. ॥పల్లవి॥

పెక్కుజీవులు భువినిఁ బెరిగేరు మోక్షము
వొక్కరునుఁ దెచ్చి యియ్యనోప రెవ్వరు
అక్కజపు ధనరాసు లంగళ్ల లో నున్నవి
గక్కనఁ గొనేమంటే మోక్షము గొనరాదు. ॥నీవొ॥

వున్నవి పుణ్యకర్మాలు వొడ్డి యందే మోక్షము
మిన్నక యెక్కే మంటే మెట్లు గావు
యెన్నఁగ సంసారధర్మ మిదివో మోక్షము చూప
చన్నమన్నవారి కెల్లా సాధనము గాదు. ॥నీవొ॥

పదునాల్గులోకములు పన్నివున్నవి మోక్షము
తుదకెక్కించనవై నాఁ దోడు గావు
యిదివో శ్రీవెంకటేశ యిహాపరములోనఁగి
హృదయములో నున్నాఁడ విఁక నేల చింత. ॥నీవొ॥ 205

ఆహిరి

అక్కటా నీమాయ కగపడె జీవుఁడు
యెక్కువ తక్కువ లివి యేమిాఁ దలపోయఁడు. ॥పల్లవి॥

గొందినున్న స్వర్గము గోరి పుణ్యము సేయును
యెందో తనవ్రాఁతఫల మెరఁగఁడు
సందడించి మరునాఁటిచవులకే కూడపెట్టు
పొంది మింగినకళ్ళపులుసర మెంచఁడు. ॥అక్క॥

అప్పటిదేహసంబంధపాలికే మనసు పెట్టు
తప్పిపోయినవారలఁ దగులఁడు
కప్పుకొనేకోకలకే కడఁగి చేతులు చాఁచు
చిప్పిలఁ దొల్లి చించివేసిన వెన్నో యెంచఁడు. ॥అక్క॥

యెదిటిగృహారామా లివే తనకాణాచను
చెదరి కలలోనివి చేపట్టఁడు
వెదకు వైకుంఠపువిష్ణుమూర్తిఁ గనే నని
హృదయములో శ్రీవెంకటేశుఁ జూడ నెంచఁడు. ॥అక్క॥ 206

దేవగాంధారి

నీవే నన్ను దయఁ గావు నీవు స్వతంత్రుఁడవు
జీవుఁడ నింతే నేను శ్రీమన్నారాయణా. ॥పల్లవి॥

నిను నామనసుఁ గొని నేఁ దలఁచే నంటినా
మనసు ప్రకృతిఁ బుట్టె మరి ని న్నెట్టు దలఁచీ
తనువుఁ గొని నీసేవ తగిలి సేసే నంటినా
తనువు కర్మాధీనము తగిలీనా నిన్నును. ॥నీవే॥

గరిమ నర్థ మిచ్చి నీగతి గనే నంటినా
హిరణ్య మజ్ఞానమూల మెట్టు నీకు నియ్యనిచ్చీ
సిరుల నాజన్మము నీసెలవు సేసే నంటినా
నరిఁ బుట్టుగు సంసారసాధ్యము ని న్నంటీనా. ॥నీవే॥

యిలఁ బుణ్యఫలము నీ కిచ్చి మెప్పించే నంటినా
ఫలము బంధమూల మేర్పడనియ్య నిచ్చీనా
నిలిచి శ్రీవెంకటేశ నేనీశరణు చొచ్చితి
యెలమి నీకరుణ నన్నేడయ నిచ్చీనా. ॥నీవే॥ 207

సామంతం

మాయామయములివి మాయకు నీవేలికవు
చాయకుఁ దెచ్చే నంటే స్వతంత్రుఁడ నయ్యేనా. ॥పల్లవి॥

తెగనికోరిక తానే తీఁగెవలె నల్లుకోఁగా
తగదని మానుప నాతరముయ్యీనా .
వగలఁ గోపము పామువలె నాలుక చాఁచఁగ
పగటుతోడఁ దొడికి పట్టఁగ నేరుతునా. ॥మాయా॥

వయసు తానే మేఘమువలె సోన గురియఁగా
జయించి నే దాని నణఁచఁగ నోపేనా
లయించక లోభము జలఁగవలెఁ బీరుచఁగా
నియమించి మట్టుపెట్ట నేఁడు నాకు వసమా. ॥మాయా॥

మేపున గర్వము దానే యేనుగవలె మీరఁగా
చేపట్టి చిక్కించుకో నాచేతలో నానా
యేపొద్దు శ్రీవెంకటేశ యివి వానిస్వభావాలు
కాపాడవే నన్ను నే నెక్కుఁడా నీదాసుఁడను. ॥మాయా॥ 208

శ్రీరాగం

చిత్తగించవే దేవ శ్రీపతి నావిన్నపము
హత్తి నీదాసుఁడ నైతి నపరాధా లున్నవా. ॥పల్లవి॥
జగములు నడచేటిసహజ మింతే కాక
వెగటు నాచేఁతలు వేరే వున్నవా
జిగిఁ గర్మ మిలఁ జేయించే కాఁపురమే కాక
నిగిడి నావుల్ల వేరే నేర్పు నేరాలున్నవా. ॥చిత్త॥

పంచమహాభూతాలస్వభావములింతే కాక
అంచెల నాకు వేరే జన్మాదులున్నవా
కొంచక పని గొనేటిగుణత్రయ మింతే కాక
పంచివేయ నాకువేరే పాపపుణ్యా లున్నవా. ॥చిత్త॥

సరిఁ గౌమారయవ్వనజరాలచందాలే కాక
గరిమ నాకు వేరే వికారాలున్నవా
యిరవై శ్రీవెంకటేశ యింతా నీకల్పితమే
కరుణించు మాయాత్మ కాఁగాము లేక నున్నవా. ॥చిత్త॥ 209

237-వ రేకు. ధన్నాసి

ఇది కల్ల యనరాదు యిది నిశ్చయింపరాదు
పదిలానఁ గొలువఁగా బ్రత్యక్షమయ్యేవు. ॥పల్లవి॥

మొదలో నుండుదువని యిన్నివేదాలు చెప్పఁగా
వెదకి ధ్యానము సేతు వెసఁ గనుఁగొంట లేదు
చెదరకందే మరి జీవుఁడు నున్నాఁడందురు
పదిలముగాఁ జూతు భావించరాదు. ॥ఇది॥

అంతటా నుందువని ప్రహ్లాదుఁడు చెప్పె ననఁగా
చింతించి పట్టఁ దలఁతు చేతికిఁ జిక్కుట లేదు
సంతతజ్ఞానాన నీసాకారమున్నదందురు
మంతనానఁ బిల్తు నొకమాట వినఁబడదు. ॥ఇది॥

రవిలో నుందువని సురలు నిన్నుఁ గొలువఁగా
తవిలి పూజించేనంటే దగ్గరి వచ్చుట లేదు
యివల శ్రీవెంకటాద్రి నిరవై నీవున్నాఁడవు
తివిరి సేవించితిమి దృష్టమాయ మాకు. ॥ఇది॥ 210

దేసాళి

ఇట్టె జ్ఞానమాత్రమున నెవ్వరైనా ముక్తులే
పుట్టుగులు మరి లేవు పొందుదురు మోక్షము. ॥పల్లవి॥

అతిసూక్ష్మ మీయాత్మ అందులో హరి యున్నాఁడు
కతలే వినుట గాని కానరాదు
క్షితి దేహాలు ప్రకృతిఁజెందినవికారములు
మతి నిది దెలియుటే మహితసుజ్ఞానము. ॥ఇట్టె॥

లోకము శ్రీపతియాజ్ఞలో తత్త్వాలిరువదినాల్గు
కైకొని సేఁతలు నేసే కర్తలు లేరు
సాకిరింతే జీవుఁడు స్వతంత్రుఁడు దేవుఁడు
యీకొలఁది గని సుఖియించుటే సుజ్ఞానము. ॥ఇట్టి॥

కాలము దైవముసృష్టి కలిమన్యులభాగ్యము (?)
వాలాయించి యెవ్వరికి వచింపరాదు
యీలీలలు శ్రీవెంకటేశునివి ఆచార్యుఁడు
తాలిమిఁ జెప్పగా విని తలఁచుటే సుజ్ఞానము. ॥ఇట్టి॥ 211

భూపాలం

పరమయోగీశ్వరులపద్ధతి యిది
ధరణిలో వివేకులు దలపోసుకొనుట. ॥పల్లవి॥

మొదల నాత్మజ్ఞానము దెలిసె పిమ్మట
హృదయములోనిహరి నెరుఁగుట
వుదుటైనయింద్రియాల నొడిసి వంచుకొనుట
గుడిగొన్నతనలో కోరికె లుడుగుట. ॥పర॥

తనపుణ్యఫలములు దైవముకొసగుట
పనివడి యతనిపై భక్తిచేసుట
తనివితో నిరంతరధ్యానయోగపరుఁడౌట
మనసులోఁ బ్రకృతిసంబంధము మరచుట. ॥పర॥

నడుమ నడుమ విజ్ఞానపుకథలు వినుట
చిడుముడి నాచార్యసేవసేయుట
యెడయక శ్రీవెంకటేశుపై భారము వేసి
కడు వైష్ణవులకృప గలిగి సుఖించుట. ॥పర॥ 212

శుద్ధవసంతం

లేదందువల్లఁ దెలివి యెన్నటికిని
నీదయ నాపై నించినఁ గాని. ||పల్లవి||

అరయఁగఁ బ్రపంచ మలవడినటువలె
అరుదగువైరాగ్య మలవడదు
తరుణులరతి మతిఁ దలఁచినయటువలె
ధర నీసాకారము దలఁచదు మనసు. ||లేదం||

గొనకొన్నయర్థము గోరినయటువలె
కొనయగు మోక్షము గోరదు
తనుభోగములకుఁ దగిలినయటువలె
తనిసి నీకథలకుఁ దనియదు మనసు. ||లేదం||

చలమును బాపము చవి యైనటువలె
సలలితపుణ్యము చవి గాదు
సులభ శ్రీవేంకటేశుఁడ నీమహిమిది
గలిగితివి నాకుఁ గలఁగదు మనసు. ||లేదం|| 213

ముఖారి

పామరుల కెంతైనా ఫలియించ నేరదు
శ్రీమాధవ నీవు దయసేసితే నీడేరును. ||పల్లవి||

అన్నిటా దైవముఁ దమ్మ నందరు నెరుఁగుదురు
యెన్నఁక వావివర్తన లెరుఁగుదురు
పన్ని జననమరణభయము లెరుఁగుదురు
వన్నెల నెరిఁ గెరిఁగే వలలఁ జిక్కుదురు. ||పామ||

విందురు పురాణాలు విందు రుపదేశాలు
విందురు తొల్లిటివారివిచారాలు
విందురు స్వర్గనరకవిభవములన్నియును
మందలించి విని విని మాయకు లోనౌదురు. ॥పాను॥

నడతురాచారమున నానాదానాలుఁ జేతురు
విడువక తీర్థయాత్ర వెసఁ జేతురు
యెడయక శ్రీవెంకటేశ నీవుండఁగఁ దప
మడవులఁ జేసి చేసి అలయుచుందురు. ॥పాము॥ 214

నాగవరాళి

ఎట్టు వేగించీ జీవుఁ డిన్నిటిలోనా చే
పట్టిరక్షింతువు గాక పరమేశ్వరా. ॥పల్లవి॥

బల్లిదుఁడై వైరాగ్యాన పదార్థము లన్నియును
వొల్ల నంటేనే నోరూరించును
వొల్లనే కావలె నని వొడిసి పట్టఁ జూచితే
నల్లంతనుండి యాసల నలయించును. ॥ఎట్టు॥

యించుక మొదలువెట్టు యిచ్ఛాద్వేషాలు ముందు
మించు రాఁగా రాఁగాఁ బెట్టుమీఁదఁ గప్పును
పొంచి యంతలోఁ దెలిసి పొం గణఁగి వుండితేను
వంచిం చొక్కకారణాన వచ్చి ప్రవేసించును. ॥ఎట్టు॥

వేసరి యడవి నున్నా వెంటనే సుఖదుఃఖాలు
పాసిపోక కొంత యనుభవింపించును
రోసి పాయ లే రెవ్వరు రుచులమ్యో తోఁచు నివి
శ్రీసతీశ కనుఁగొను శ్రీవెంకటేశ్వరా. ॥ఎట్టు॥ 215

238-వ రేకు. రామక్రియ

ఏమి సేతునా భాగ్య మిట్లున్నది
నేను మేమిూ నెఱఁగను నీవే గతి యిఁకను. ॥పల్లవి॥

అగపడి నిరంతర మలవాటైనజగత్తు
మొగమునఁ గట్టినట్టు మొగి మరవ నీదు
తగిలి నిన్నెటువలె ధ్యానము సేతు నేను
అగడుసేసి సహాయము గాదు మనసు. ॥ఏమి॥

విడువక యెల్లప్పుడు విడిదలైనదేహము
మెడఁ గట్టిన ట్టున్నది మెలఁగీ నురులదు
వొడయఁడ నీవ్వాడిగ మొదిగి నే నెట్టు సేతు
అడరి కప్పిన నీమాయాఁ దోడు గాదు. ॥ఏమి॥

వొద్దనే పెక్కుగాలము వూనిన పురాకృతము
చద్దిమూఁటై యనుభవించఁగ జేసీ మానదు
అద్దుక శ్రీవెంకటేశ అంతర్యామివి నీవు
వొద్దికతో రక్షించు నావోజాఁ (?) దోడు గాదు. ॥ఏమి॥ 216

రామక్రియ

ఏలిక విందరికి యీదేహభూమి నీది
మేలు అన్ని మట్టుపెట్టి మించరాదా జీవుఁడ. ॥పల్లవి॥

వెలిఁబడ్డ యింద్రియాల వెలయలోనికిఁ బిల్చి
కొలువులు సేయించుకోనరాదా
కలఁచెడి లోలోనికామాదిశత్రువుల
బెళుకనీకడ్డపెట్టింపించరాదా జీవుఁడ. ॥ఏలి॥

అట్టె పరువుద్రోలిన ఆసలనేగుఱ్ఱములు
గట్టిగ లోలాయమునఁ గట్టుకోరాదా
వొట్టి యెదుటపౌజులై వుండినభోగములను
మట్టి యంతర్యామి కిచ్చి మొక్కరాదా జీవుఁడ. ॥పలి॥

పంపువెట్టి దండంపిన బలు నీవుద్యోగాల
గుంపుగూర్చి ముక్తి చూఁగగొనరాదా
యింపుల శ్రీవెంకటేశుఁ డితఁడే సర్వకర్త
సొంపుగ భావించి చక్కఁ జూడరాదా జీవుఁడ. ॥పలి॥ 217

ధన్నాసి

తప్పించుకోరాదిఁక దైవమే గతి
యెప్పుడు నుద్ధరించేవారెవ్వరును లేరు. ॥పల్లవి॥

మలసి దేహానందమే మరిగిన యాత్మకు
తొలుత బ్రహ్మానందము దొరకదు
అలవాటై క్షుద్రభోగాలందుఁ జిక్కిన యాత్మకు
బలిమి విరతిఁ బొంద బలపడదు. ॥తప్పి॥

సర్వదా బ్రహ్మాండములోఁ జరియించే యాత్మకు
నిర్వహించి వెడలఁగ నేరుపు లేదు
పుర్విలోపలిచింతలుడుగని యాత్మకు
నిర్వికారభావము నెలకొనదు. ॥తప్పి॥

విరసవర్తనలనే వెలసేటి యాత్మకు
పరగఁ బేదలమీఁది భక్తి పుట్టదు
ధరలో శ్రీవెంకటేశుదాసుఁడుగానియాత్మకు
వెరపేమిటా లేదు వెదకి చూచినను. ॥తప్పి॥ 218

సాళంగనాట

నీవారైనవారికి నీపై భక్తే కాక
భావించనేరక వట్టె భ్రమఁ బడవలెనా. ॥పల్లవి॥

కరుణానిధి నీవు గలిగి వుండఁగాను
తిరుమంత్రమే నాకు దిక్కైయి వుండఁగా
వరుస నాచార్యుఁడు వహించుక వుండఁగాను
పరగఁ దపము చేసి బడలఁగ వలెనా. ॥నీవా॥

కమలాక్ష నీముద్రలే కాచుక నాకుండఁగాను
అమరి దాస్యము కాణాచై వుండఁగా
తమితోడ వైష్ణవులు దాపు దండై వుండఁగాను
తెమలి తీర్థాలెల్లా దిష్టించవలెనా. ॥నీవా॥

శ్రీవెంకటేశ్వర నీసేవే గతియై యుండఁగా
ఆవటించి నుతి వుపాయమై వుండఁగా
తావులనే శరణనేధర్మము రక్షించఁగాను
వేవేలు దానాలు చేసి వేఁడుకొనవలెనా. ॥నీవా॥ 219

ముఖారి

పరమాత్మ నిన్ను గొల్చి బ్రదికేము
విరసపుజాలిఁ జిక్కి వెతఁబడ నోపము. ॥పల్లవి॥

మగఁడు విడిచినా మామ విడువనియట్లు
నగి నానునసు రోసినా లోకులు మానరు
తగిలేరు పొగిలేరు దైన్యమే చూపేరు
మొగమోటలను నేము మోసపోవనోపము. ॥పర॥

పాసంగ దేవుఁ డిచ్చినా పూజరి వర మీఁడు
విసిగి నే విడిచినా విడువరు లోకులు
కొసరేరు ముసరేరు కోరిక దీర్చుమనేరు
పసలేనిపనులకు బడల నే నోపను. ॥పర॥

నుడుగులు దప్పినా నోము ఫలమిచ్చినట్టు
కడఁగి వేఁడుకొన్నాఁ గానిమ్మనరు లోకులు
తడవేరు తగిలేరు తామే శ్రీవెంకటేశ
బుడిబుడి సంగాతాలఁ బొరల నే నోపను. ॥పర॥ 220

భైరవి

కరుణానిధి నీవే కనుఁగొంచు నున్నాఁడవు
యిరవై నాలో నున్నాఁడ వేది గతి యిఁకను. ॥పల్లవి॥

పేరుచున్నవి నాలోనఁ బెక్కు వికారములు
పూరుచున్న వెన్నైనా పూహ లెల్లాను
చేరుచున్న వొక్కొక్కటే నేనాసేన కోరికలు
యీరీతి నున్నాఁడ నాకు నేది గతి యిఁకను. ॥కరు॥

పట్టుచున్నవి నానాప్రకృతుల వోజలు
పుట్టుచున్నవి యనేక భోగేచ్ఛలు
చుట్టుకొనుచున్నవి సులభపు వేడుకలు
యిట్టివి నానడతలు యేది గతి యిఁకను. ॥కరు॥

సందడింపుచున్నవి సారెకు నా మమతలు
ముందువెనకై వున్నవి మోహాలెల్లా
చెందె నీపై భక్తి నేఁడు శ్రీవెంకటేశ్వర
యెందునూ నీవె కాక యేది గతి యిఁకను. ॥కరు॥ 221

239-వ రేకు. బౌళి

నీవొక్కఁడవే సర్వాధారము నిన్నె యెఱిఁగిన నన్నియు నెఱుఁగుట
భావించి యింతయుఁ దెలియఁగవలసిన బ్రహ్మవేత్తలకు నిది దెరువు. ॥పల్లవి॥

నీయందె బ్రహ్మయు రుద్రుఁడు నింద్రుఁడు నీయందె దిక్పాలకులు
నీయందె మనువులు వసువులు ఋషులు నీయందె విశ్వాఖ్యదేవతలు
నీయందె వురగులు యక్షరాక్షసులు నీయందె గరుడగంధర్వులు
నీయందె పితరలు సిద్ధసాధ్యులు నీయందె ద్వాదశాదిత్యులు. ॥నీవొ॥

నీవలననె కిన్నరకింపురుషులు నీవలననె విద్యాధరులు
నీవలననె యచ్చరలు చారణులు నీవలననె నక్షత్రములు
నీవలననె గ్రహములు చంద్రుఁడును నీవలన (నె ?) నభోంతరిక్షములు
నీవలననె జలధులు పవమానుఁడు నీవలననె గిరులును భూమియును. ॥నీవొ॥

నీలోననె నదులును నగ్నియు నీలోననె సచరాచరములును
నీలోననె వేదశాస్త్రము మొదలుగ నిఖిలశబ్దమయము
నీలోనె అన్నియు ని న్నర్చించిన నిఖిలతృప్తికరము
శ్రీలలనాధిప శ్రీవెంకటేశ్వర శ్రీవైష్ణవులకు నిది మతము. ॥నీవొ॥ 222

మహాలరి

దేహముసంబంధము యివి దేహికిఁ బనిలేదు
వూహించ నేర్చినవారలే వోరుచుకుందురయ్యా. ॥పల్లవి॥

విడువవు శీతోష్ణంబులు విడువవు సుఖదుఃఖంబులు
వెడ వెడ మరణభయంబులు విడిచినయందాఁకా
వుడుగవు కాంక్షలు మమతలు నుద్యోగంబులు చింతలు
పొడవగు విరక్తి తనలోఁ బొడమినయందాఁకా. ॥దేహ॥

మానదు చిత్తవికారము మానదు దుర్గుణదోషము
మానదు భోగము లన్నియు మానినయందాఁకా
పోనీదు సేసినదురితము పోనీదు ప్రాఁతఫలంబును
పూనిన తనయజ్ఞానము పోయినయందాఁకా. ॥దేవ॥

తెగవటు భవబంధంబులు తెగవెడయని గర్వంబులు
నిగిడిన యీయాత్మజ్ఞానము నీవిచ్చినయందాఁకా
జగదేకవిభుఁడ శ్రీవెంకటేశ్వర సర్వము నీయానతికోలఁదే
తగులుచుండు నివి నిశ్చలముగ నీదాస్యము గలిగినయందాఁకా 223

దేవగాంధారి

చూడవే గోవింద సోద్యము లిన్నియు
యేడాఁ గర్తవు యిన్నిటా నాకు. ॥పల్లవి॥

చేరినఁ దునుఁగక చేసినదురితము
నారవలెనే కడు నారటిలీ
కారుకొని తలఁపు కలఁకగుణంబుల
వారక పెనునదివలెఁ బారీని. ॥చూడ॥

యెట్టిఁగాఁ గ్రూరత్వ మెప్పుడుఁ గాలిమిలో
కట్టువలెనె కడుఁ గాఁగీని
వొట్టియె ప్రకృతి వోరసి వేటలో
యిట్టివలెనే యెలయించీని. ॥చూడ॥

పీడక నీమూర్తి వెంట వెంటనే
తోడునీడయై తొరలీని
యీడనే శ్రీవెంకటేశ నీమహిమ
వాడనివనములవలెఁ జిగిరించీని. ॥చూడ॥ 224

ముఖారి

ఎవ్వరివసము గెల్వ నింతా నీనిమయము
యివ్వల నీవు గాచితే నేమో కాని. ॥పల్లవి॥

వొక్క లోభము నెంచితే వొగి లోక మెల్లాఁ దానే
యెక్కడ చూచినాఁ దానే యీదీపనము
వెక్కసమైనది తానే వేగి లేచి సేసేపని
తక్కక యిన్నిటా నెట్టు తప్పించుకోవచ్చును. ॥ఎవ్వ॥

పలుమారు వచ్చీఁ దానే పనిలేనిపరాకు
వళచుకొన్నది తానే వట్టిభీతి
నిలుచుకున్నది తానే నిలువుననే సిగ్గు
మెలుపున నెటువలె మెదలఁగవచ్చును. ॥ఎవ్వ॥

కనుగొంటే నెదూఁ దానె కార్పణ్యము దైన్యము
అనిశము మించీఁ దానే యాచకత్వము
నను నేలుకొంటివిదే నమ్మితి శ్రీవెంకటేశ
జనుఁడను యివి నేను సాధించు టెట్టు. ॥ఎవ్వ॥ 225

మాళవిగౌళ

ఇంద రెరిఁగినపని కిఁకఁ దప్పించుకోరాదు
పొందుగానిమాయలఁ బొరలఁగ నేఁటికి. ॥పల్లవి॥

గతియై బ్రహ్మాండాలు కల్పించ నేరిచి
సుతులై బ్రహ్మాదులు చూపట్టఁగా
శ్రుతి వేదశాస్త్రాలచేతఁ బొగడించుకొంటా
నితరు లెరఁగకుండా నింత దాఁగ నేఁటికి. ॥ఇంద॥

వున్నతపరమపద మొసఁగ నీవు గర్తవై
అన్నిటా లక్ష్మీనాథుఁడవనఁ బెంపొంది
పన్నిక యిన్ని విద్యలాఁ బ్రసిద్ధుఁడై వుండి
కన్నులకుఁ బ్రత్యక్షము గాకుండ నేఁటికి. ॥ఇంద॥

సురల యాపదలెల్లా సులభాననే తీర్చి
పరగ ధర్మము లెల్లాఁ బరిపాలించి
పరుషలకు వరాలు పలుమారుఁ గృపచేసి
మరిగి శ్రీవెంకటేశ మాటాడ వదేఁటికి. ॥ఇంద॥ 226

240-వ రేకు. సామంతం

ధర నీవే తల్లియును దండ్రియునై యుండఁగాను
యిరవుగ నెవ్వరూ వహించుకో నేమిటికి. ॥పల్లవి॥

పుట్టినజీవులు తొల్లి భువిపై ననేకులు
అట్టె వారిచరితలు ననేకములు
వట్టి జాలిఁ దమతమవారలంటాఁ దలఁచుక
బట్టబయలే నానాభావాలఁ బొందుదురు. ॥ధర॥

సరవి నందరుఁ జేసే సంసారములు పెక్కు
సిరులవారిగుణాలు చేష్టలు పెక్కు
అరసి తమవారితో నవి యెల్లాఁ జెప్పుకొంటా
దరినుండే వగరించి తమకింపుచుందురు. ॥ధర॥

వడి నెన్నైనాఁ గలవు వావు లెంచి చూచుకొంటే
గడియించేపదార్థాలు కల వెన్నైనా
యెడయక శ్రీవెంకటేశ నీదయ గలి(గి?)తే
జడియక నీదాసులు సంతస మందురు. ॥ధర॥ 227

దేసాక్షి

నారాయణ నీదాసుల నడకలివి
ధారుణి నిదే పనై తగులఁగ వలెను. ॥పల్లవి॥

ఆతుమలో హరిమీఁది ఆందోళమేవలె
చేతికి లోఁ గాకుండేను చింతించవలె
ఆతనిఁ జూచేయందుకు నాసలఁ బొరలవలె
రీతి నివెప్పుడు విచారించుకొనవలెను. ॥నారా॥

నీలవర్ణకథలకు నివ్వెరగు నొందవలె
ఆలకించి యందు భ్రమయఁగ వలెను
తాలిమితో మహిమలు దలపోసుకొనవలె
వేళ వేళ ధ్యానించి వెదకఁగ వలెను. ॥నారా॥

చేరి శ్రీవెంకటేశు సేవించుకుండఁగవలె
గారవాన సదా మరుగఁగవలెను
ఆరసి పెద్దల నన్ని నడుగుచుండఁగవలె
నోరునిండా నేపొద్దూ నుతియించవలెను. ॥నారా॥ 228

ముఖారి

జగము లేలేవాఁడవు జనార్దనుఁడవు
తగనీవారమై (మే ?) నేము ధర నెట్టుండినాను. ॥పల్లవి॥

గతి నీవు మతి నీవు కాణాచిచోటు నీవు
సతమై యన్నిటికిని సాక్షివి నీవు
చతురత వలసితే జరతుము కొలుతుము
తతి నేము సేసినతప్పులు లోఁ గొనవే. ॥జగ॥

తల్లియుఁ దండ్రివి నీవు దాత దైవమువు నీవు
యెల్లవారికిఁ బరము నిహము నీవు
మల్లడి నొక్కొకవేళ మఱతుము తలఁతుము
చల్లఁగా మానేరములు సైరించుకొనవే. ॥జగ॥

దరి నీవు దాపు నీవు దయామూర్తివి నీవు
పరగ శ్రీవేంకటేశ పతివి నీవు
విరివిగా నేమైనా వేడుదుము నుతింతుము
శరణు చొచ్చితి మిఁక క్షమియించుకొనవే. ॥జగ॥ 229

పాడి

ఏకాలము నామనే యెరిఁగినదాసులకు
దాకొని శ్రీహరి భక్తి ధారణగలితేను. ॥పల్లవి॥

తొడుకు మేయఁగరాదు తూర్పెత్తితేఁ బొల్లు వోదు
బడినే శ్రీహరిభక్తిపంట వండితే
వుడివోదేకాలము వొకతతి రావద్దు (?)
చెడని శ్రీహరిభక్తి చెట్టుకట్టితేను. ॥ఏకా॥

వలువదీసితేఁ బోదు వాడుకొంటే వెల్తి గాదు
కొలిచి శ్రీహరిభక్తి కుప్పచేసితే
యెలుకకుఁ దినరాదు యెన్నాళ్లున్నాఁ జివుకదు
తలఁచి హరిభక్తి చిత్తపుగాదెఁ బెట్టితే. ॥ఏకా॥

కఱవుకుఁ లోఁ గాదు సుంకర (రి ?) వాని కబ్బదు
మెఱుకతో హరిభక్తి యిల్లు నిండితే
నెఱవై శ్రీవేంకటేశ నీకృపగలవారికి
గుఱిగాఁగ హరిభక్తి కూడబెట్టుకొంటేను. ॥ఏకా॥ 230

దేసాళం

విశ్వరూప వివేకించ లేను నేను
శాశ్వతుఁడ నీవున్నచంద మేమిా నెఱఁగ. ॥పల్లవి॥

నిబ్బరమై లోకమెల్లా నిండుక వుండుదువట
దొబ్బుకొంటాఁ దిరిగేము తోవల నిన్ను
వుబ్బి సముద్రమువలె నున్న నీప్రకృతియందు
గబ్బినై యీఁదుచున్నాఁడఁ గలఁగకుమిా. ॥విశ్వ॥

కడయు మొదలు లేనికాలము నీతనువట
నడుమ నందుతోనే పెనఁగుచున్నాఁడ
అడరి నీసొమ్మలైన ఆత్మలలో నొకఁడనై
చిడుముడి నున్నవాఁడ చిక్కువఱచకుమిా. ॥విశ్వ॥

పరమున నిహమునఁ బ్రబలి యున్నాఁడవట
గరిమ సోదించేము కమ్మటి నిన్నుఁ
యిరవై శ్రీవెంకటేశ యిన్నిటా నిన్ను నేము
శరణు చొచ్చితి మిఁక చనవిచ్చి కావుమిా. ॥విశ్వ॥ 231

సాట

కొలిచినవారికిఁ గొమ్మని వరములిచ్చీ
వెలయఁ గలశాపురవీధిహనుమంతుఁడు. ॥పల్లవి॥

బెట్టుగా నొకచేతఁ జూపెడి తనప్రతాపము
పట్టుకున్నాఁ డొకచేతఁ బండ్లగొల
మెట్టుకొన్నవి రాకాసిమెదడుతోడితలలు
రట్టడి కలశాపురదిట్ట హనుమంతుఁడు. ॥కొలి॥

చచ్చర వీనుల నాలించేది సురలనుతులు
కొచ్చి కొచ్చి తోఁకఁ జుట్టుకొన్నది నింగి
తచ్చి చూచేది కన్నుల దాసులమీఁదికరుణ
రచ్చ కెక్కెఁ గలశాపురముహనుమంతుఁడు. ॥కొలి॥

వసుధ మతిలోనిది స్వామికార్యవిశ్వాసము
వెసఁ దసపనైనది విష్ణుభక్తి
పసగా శ్రీవెంకటేశ బలు నీబంట్లలోన
రసికుఁడు కలశాపురముహనుమంతుఁడు. ॥కొలి॥ 232

241-వ రేకు. రామక్రియ

రాముఁడు లోకాభిరాముఁడు
ఆముక విజనగరమందు నున్నవాఁడు. ॥పల్లవి॥

చక్కఁదనములవాఁడు జానకివల్లభుఁడు
గక్కన శబరిపూజ గైకొన్నవాఁడు
వెక్కసమైన పైఁడివిల్లునమ్ములవాఁడు
రక్కసులవైరి దశరథనందనుండు. ॥రాము॥

శరధి గట్టినవాఁడు చాయ నల్లనివాఁడు
యిరవై సుగ్రీవాదుల నేలినవాఁడు
సరి భరతశత్రుఘ్నసౌమిత్రిసేవితుఁడు
అరిది మునులకభయమిచ్చినవాఁడు. ॥రాము॥

అట్టి కౌసల్యాత్మజుఁడు అయోధ్యాపతైనవాఁడు
వొట్టి తారకబ్రహ్మమై వుండేటివాఁడు
గుట్టుతో వరము లిచ్చే కోనేటిదండవాఁడు
పట్టపు శ్రీవెంకటాద్రిఁ బరగినవాఁడు. ॥రాము॥ 233

సాళంగనాట

కంటిరా వో జనులాల కరుణానిధి యితఁడు
జంట లక్ష్మిదేవితోడ సరుస నున్నాఁడు. ॥పల్లవి॥

వాఁడివో ప్రతాపసుగ్రీవనరసింహుఁ డట్టె
మూఁడు మూర్తు లొకరూపై మించి వున్నాఁడు
వేఁడిరక్కసుల నెల్ల విదళించివేసినాఁడు
పోఁడిమి సురలఁ గాచీ భువనాధీశుఁడు. ॥కంటి॥

యిరవైన రవిచంద్రు లితనికన్ను లివిగో
ధరణి ననంతవేదము లూర్పులు
అరుదై చెలఁగె బ్రహ్మాండ మీతనినెలవు
నిరతి సనకాదులు నిత్యసేవకులు. ॥కంటి॥

ఘనమైన శంఖుచక్రములతో మెరసీని
మనిపె ప్రహ్లాదుని మన్నించె నిదె
మొనలేని శ్రీవెంకటేశుఁడై వున్నవాఁడు
అనిశము సకలాంతరాత్మ తానైనాఁడు. ॥కంటి॥ 234

ముఖారి

ఉవిదలాల చూడరే వృద్ధగిరికృష్ణుఁడు
నవకపు సెలవుల నవ్వుచున్నాఁడు. ॥పల్లవి॥

అచ్చపు బాలుఁడై శకటాసురు మర్దించినాఁడు
కుచ్చికౌఁగిళ్ల నింతులఁ గూడినాఁడు
మచ్చిక దోఁగెడు తాను మద్దులు విరిచినాఁడు
పిచ్చిలఁ బూతకిచన్ను పీరిచినాఁడు. ॥ఉవి॥

పిన్ననాఁడె కోడెలతోఁ బెనఁగి గెలిచినాఁడు
యెన్నికగా వేలఁ గొండ యెత్తినాఁడు
వెన్నడిని కొండపాము వెస రెండు సేసినాఁడు
పన్ని కంసునిమదము భంజించినాఁడు. ॥ఉవి॥

పొంచి పెద్దవాఁడై భూభారము దించినాఁడు
అంచెఁ బాండవులకు దిక్కైనవాఁడు
మించి శ్రీవెంకటగిరిమీఁద నిదె వున్నవాఁడు
వంచించక దాసులకు వరా లిచ్చేవాఁడు. ॥ఉవి॥ 235

ఆహిరినాట

అరుదరుదీగతి యహోబలేశ్వర
పొరిఁ బొరి దాసులు పొగడుట యెట్టు. ॥పల్లవి॥

యెదుటఁ జించితివి హిరణ్యకశిపుని
అదె ప్రహ్లాదుఁడు బంటగుటెట్లు
కదిసినరుద్రునిగర్వమడఁచితివి
గుదిగొని దివిజులు కొలుచుట యెట్టు. ॥అరు॥

ఘనసింహాకృతి గైకొని వుంటివి
యెనయఁగఁ గరిఁ గాచినదెట్లు
పనివడి కంబము పగుల వెడలితివి
మనుజులు పూజించి మరుగుట యెట్లు ॥అరు॥

సరవితో వీరరసమున మించితివి
అరయఁగ శృంగారి వౌటెట్టు.
సిరివుర మెక్కెను శ్రీవెంకటాద్రిని
యిరవుగ నీతోడ యెక్కుట యెట్టు. ॥అరు॥ 236

దేసాళం

నిండు కంతటా నున్నది నీమాయ
వొండొకరు జనులకు నుపదేసించ నేలా. ॥పల్లవి॥

నేరకుంటే సంసారము నేరుపును నీమాయ
చేరకుంటే గడు లోను చేసుకొను నీమాయ
వ్రారకొడఁబడకుంటే వొడఁబరచు నీమాయ
పోరి బిడ్డలకు తండ్రి బుద్ధి చెప్పవలెనా. ॥నిండు॥

నాలికెకారుచులు నలిఁ దెలుపు నీమాయ
బేలుఁడై విరక్తుఁడై భిక్ష మెత్తించు నీమాయ
పాలుమాలే మంకునైనా పని సేయించు నీమాయ
రేలుఁబగళ్లొకరు ప్రేరేఁపుచుండవలెనా. ॥నిండు॥

చొక్కించి నోరుఁ జేతికి సూటి చూపు నీమాయ
పెక్కులాగుల నన్నిటాఁ బెనగించు నీమాయ
వెక్కసపలమేల్మంగవిభుఁడ శ్రీవెంకటేశ
తక్కక నీమహిమిది తలపించవలెనా. ॥నిండు॥ 237

లలిత

మనుజులూరకే తాము మరఁగు లంటా నుందురు
యెనసి దేవుఁడు సేసె నిందరికి మాయ. ॥పల్లవి॥

వినికందరికొక్కటే వివరములే వేరు
కనుచూపులు నొక్కటే కాంక్షలే వేరు
మనసూ నొక్కటే లోనిమర్మములే వేరు
తనివియు నొక్కటే తనువులే వేరు. ॥మను॥

లోకమును నొక్కటే లోను వెలుపల వేరు
వాకు లొక్కటే భాషలవరుసే వేరు
జోకనాహారమొక్కటే సొరిది రుచులే వేరు
కైకొన్నరతి యొక్కటే కందువలే వేరు. ॥మను॥

పరిమళ మొక్కటే భాగించుకొనుటే వేరు
యిరవైన దొక్కటే యింపులే వేరు
అరిది శ్రీవెంకటేశ అన్నిటా నీదాసుఁడు (ల?)
శరణాగతి యొక్కటే జాతులే వేరు. ॥మను॥ 238

242-వ రేకు. సాళంగనాట

శరణని బ్రదుకరొ జనులాల
గరిమ మెరసె నిదె కనకసింహము. ॥పల్లవి॥

అహరహమునుఁ బ్రహ్లాదుఁడు దొరకొని
బహువిధముల హరిమహిమలు వొగడఁగ
కహకహ హిరణ్యకసిపుఁడు నగి హరి
సహజ మేది యని చఱచెఁ గంభము. ॥శర॥

అటమరి పెటపెటమని పెల్లగసి
చిటచిట రవములఁ జిరుతపొగలెగసి
తటతట మనుచును తరలి బ్రయ్యలై
పటపట మనుచును పగిలెఁ గంభము. ॥శర॥

బెడిదపు చూపుల మిడుఁగురు లెగయఁగ
పుడమి యదర నూర్పులు చెలఁగ
గడగడ వడఁకి దిక్తటము లల్లాడఁగ
వెడలెఁ గంభమున విజయసింహము. ॥శర॥

నగవుల నుడివడె నభోంతరంబులు
పొగలెగసెను పెను బొమముళ్ళ
పగటు నార్పులను పగిలెను గొండలు
వెగటుగ వెడలెను వీరసింహము. ॥శర॥

తెఱచిననోరఁ బ్రబలిధ్వనులెసఁగఁగ
కఱకుగతుల చుక్కలు చెదర
నెఱి హుంకృతులను నిఖిలము బెదరఁగ
వెఱచఱవఁ గెరలె విపులసింహము. ॥శర॥

పటువిహారముల బ్రహ్మాండముగల
గుటగుట రవళి నాకులు వొగడ
నిటలనేత్రమున నెఱమంటలడర
పటుగతి మెరసెను భయదసింహము. ॥శర॥

పెదపెద కోఱల పిడుగులు రాలఁగ
తుదనఖముల నెత్తురు దొరుగ
గుదిగొను కసరుల కులగిరులూఁటాడ
వుదయించె నదివో వుగ్రసింహము. ॥శర॥

అట్టహాసమున నసురలు వారఁగ
ముట్టి వాయువులు మొగ తిరుగ
దట్టములై జలధరములు ముసరఁగ
దిట్టయై వెడలె ధీరసింహము. ॥శర॥

జలధులు గలఁగెను జడిసె లోకములు
తలఁకె సప్తపాతాళములు
వులికిపడఁ దొడఁగె నూర్ధ్వలోకములు
కొలువున నిలిచెను ఘోరసింహము. ॥శర॥

అచ్చుట హిరణ్యు నదరంటఁ బట్టి
యిచ్చలఁ దొడపై నిడి చించి
కుచ్చి వానిపేగులు జంధ్యములుగ
విచ్చి వేసుకొనె విష్ణుసింహము. ॥శర॥

పొగడిరి దివిజులు భువనములు వెలసె
పగ యుడిగి చెలఁగెఁ బ్రహ్లాదుఁడు
మిగుల శాంతమున మించె శ్రీవెంకట
నగమున నహోబలనారసింహము. ॥శర॥ 239

బౌళి

దేవా నీవే యిన్నిచందముల తిరముగ మహోపకారి వైతివి
యేవలనైనా నీవే కాక భువి నింతటివారలు యిఁకఁ గలరా. ॥పల్లవి॥

జనులకు నీవే పొక్కోకచోటను శాస్త్రార్థములై కడఁగుదువు
తనియక నీవే మరి వారికి బోధకులఁ గొందరిని గల్పింతువు
మనసులో నంతలో పొడఁబడికె చేసి మలయుచు నీవే నిలుతువు
కనుఁగొన నీవే సుజ్ఞానమార్గము కై వసముగాఁ దెలుపుదువు. ॥దేవా॥

కడఁగి యప్పటినీవే యజ్ఞాదికర్మఫలములై వుండుదువు
తడయక నీవే తిరుపతుల దేవతామూర్తులై పొడచూపుదువు
యెడయక నీవే తపోమహిమలై యెదుటనే తార్కాణ లౌదువు
పొడలై నీవే యిహపరములకును పొడిగట్టి సాధింపింతువు. ॥దేవా॥

ఆవేళ నీవే తత్వనిర్ణయము నాధారమునై యేర్పరతువు
నీవే కమ్మటి ఆచారవిధులకు నియమములెల్లా నేర్పుదువు
భావింప నీవే అలమేల్మంగకుఁ బతివై శ్రీవెంకటేశ రక్షింతువు
జీవుల కంతర్యామివై నీవే శిష్టులఁ బరిపాలింతువు. ॥దేవా॥ 240

ధన్నాసి

విచారించుకోరో యిది వివేకులాల మెండు
పచారాలు చూచి మీరు భ్రమయకురో. ॥పల్లవి॥

భావింప నారదునికి బ్రహ్మపట్టమరుదా
వేవేలైనాఁ గొంచెమని విడిచెఁ గాక
దేవతలు తన్నుఁ జూచి దిగ్గన లేచి మొక్కేటి
అవైభవపుపదమందెఁ గాక. ॥విచా॥

మిక్కిలి జ్ఞానము గల్గి మించి తమనేరు పెల్లా
చిక్కి సంసారముపాలు సేయవలెనా
యెక్కువ హరిదాసుఁడై యిట్లానె వైకుంఠ
మెక్కెడితోవ సాధించే దిది మేలు గాక. ॥విచా॥

మూలమని నుడిగితే ముంచి యెవ్వఁడు గాచెను
పోలించ నెవ్వనినాభిఁ బుట్టె లోకాలు
చాలి యెవ్వనికుక్షి నీజగము లున్నవి మరి
కాలమందే ఆదేవునిఁ గానవలెఁ గాక. ॥విచా॥

యిదియే శ్రీవైష్ణవులు యిలఁ బూర్వాచార్యులు
వెదకి చదివి కన్నవివర మెల్లా
తుదమొద లెరఁగనిదుష్టులకతలు మాని
పదిలమై యిట్టె నమ్మి బ్రదుకుట గాక. ॥విచా॥

సంకుఁజక్రములు మా (నూ ?) ని సమానభోగముతోడ
అంకెల శ్రీవెంకటేశునండ నుండరో
పొంకపు బుద్ధు లిమ్మని పొంచి గాయత్రి జపించి
యింక బ్రహ్మవేత్త లెంచే దిందుకే కాక. ॥విచా॥ 241

243 వ రేకు. శంకరాభరణం

కలిగినమీఁదా గడ మేలా
పలులంపటములఁ బడుటే కాక. ॥పల్లవి॥

దురిత మణఁగె నిటు తుదకెక్కె సుఖము
హరి యొక్కఁడె గతి యన్నపుడే
పొరి నీకఁ జేసేటిపుణ్యము లెల్లా
వరుసతోడ నెవ్వరికో కాని. ॥కలి॥

సార మెరిఁగె తనజన్మము గెలిచెను
శ్రీరమణునిఁ దలఁచినయపుడే
సైరణతో నీకఁ జదివేటిచదువు
మేర మీఁద నేమిటికో కాని. ॥కలి॥

శ్రీవెంకటపతి చిత్తాన నిలిచెను
కావించి గురునిఁ గన్నపుడే
భావించి యితరప్రార్థన లన్నియు
యీవలావలను యెందుకో కాని. ॥కలి॥ 242

వసంతవరాళి

వట్టి స్వతంత్రమిందు లేదు వావాటమిందు లేదు
గుట్టు దెలియక లోలో గునిసేరు వీరివో. ॥పల్లవి॥

నేరిచి బ్రదుకువారు నేరక వీఁగేటివారు
యేరీతిఁ జూచినాను యెవ్వరు లేరు
తీరుగాఁ దమలో నుండేదేవుఁడు పెరరేచఁగా
మేరతోనే జీవులెల్లా మెరసేరు వీరివో. ॥వట్టి॥

కొందరు గొప్పజీవులు కొందరు చిన్నజీవులు
యెందుఁ జూచినా భూమి నెవ్వరు లేరు
బొందులే వేరు వేరుగాఁ బుట్టించె దేవుఁడే
అందాలు సేయఁగ లోకులమరేరు వీరివో. ॥వట్టి॥

అసురకాణాచివారు అమరకాణాచివారు
యెసఁగ విచారించుకో నెవ్వరు లేరు
వెస శ్రీవెంకటేశుఁడు వినోదించినయట్టు
వసుధమీఁదటఁ గానవచ్చేరు వీరివో. ॥వట్టి॥ 243

కన్నడగౌళ

సరవులు దెలియఁగఁ జనుఁ గాక
పరమార్థములో భంగము గలదా. ॥పల్లవి॥

హరి స్వతంత్రుఁడట హరిసంకల్పము
విరసంబా నా విశ్వమున
సరవిఁ బ్రపంచపు సకలమతంబులు
వరుస నెంచఁ గొదువలు మఱి కలవా. ॥సర॥

యితఁడు పూర్ణుఁ డట యితనివిహారము
వెతకఁగ వలెనా వేమరును
కత కరచిన యాకాశన్ను బెదిటిచే
మతిఁ దోఁచీ సఁకి మఱుఁగులు గలవా. ॥సర॥

అంతరాత్మ యట ఆతనివేరే
చింతించవలెనా సిలుగులను
చెంతనే యిదివో శ్రీవెంకటేశుఁడు
యెంత దెలిసినా యితరము గలవా. ॥సర॥ 244

దేసాళం

అచ్చుతుకృపాలబ్ధ మదియుఁ గాక
మచ్చిక నాతఁడు సేసే మతకము గాక. ॥పల్లవి॥

నానాపాట్లఁ బడె నాఁడు కరి మకరిచే
హీనదెస ప్రహ్లాదుఁడు హిరణ్యుచేఁ బాటునడె
పానిపట్టి హరి యది పరిహరించనివాఁడా
ఆనుక హరిదాసుల కంతటనే భంగమా. ॥అచ్చు॥

తగిలి భీష్ముఁడు శరతల్పమందు నుండఁడా
అగడై విభీషణుఁడు అన్నచేఁ దన్ను వడఁడా
పగపాడే చూచుచుండ భాగవతులను హరి (?)
తగినపుణ్యుల నిందు తప్పు లెంచవచ్చునా. ॥అచ్చు॥

మంతనాన నారదుఁడు మాయలకుఁ లోను గాఁడా
చెంతల నర్జునునకు చేతులు దెగి పడవా
యింతలో శ్రీవెంకటేశుఁ డిట్టె వీరి మన్నించఁడా
యింతటి మహానుభావు లిందుకు జడుతురా. ॥అచ్చు॥ 245

దేసాళి

పుట్టుగు నీయాధీనమే భోగము నీయాధీనమే
అట్టె యీభావనకు నరుదయ్యీ నాకు. ॥పల్లవి॥

కానన్నట్టుండి వచ్చు నీకల్పితసుఖదుఃఖాలు
మేను మోచి మీయాజ్ఞ మీరవచ్చునా
నానాజీవులు వడే నాలిఘోరములు చూచి
దీని కెంత వగతునో దేవ నీచిత్తానను. ॥పుట్టు॥

తొట్టిన పాపపుణ్యాలు తొల్లె నీపంపులే
పుట్టిన మీమాయ లెల్లాఁ బో దొబ్బేమా
వొట్టుకొన్న జీవులు వోరలుచుండఁగఁ జూచి
యెట్టు నీ వోరిచేవో యీవేదన కిపుడు. ॥పుట్టు॥

చెచ్చెర యీజన్మములు శ్రీవెంకటేశ్వర నీవే
యిచ్చినవి నీతోడ నెదురాడేమా
నిచ్చలు మావంటివారినేరుపునేరాలు చూచి
వచ్చి నే శరణనఁగా వహించుకోవలసె. ॥పుట్టు॥ 246

దేవగాంధారి

అంతటిదైవము వటుగాఁగా
చెంత నిన్నుఁ గూర్చినదే ఘనము. ॥పల్లవి॥

వెరవునఁ బంచమవేదసారములు
సిరుల నిను నుతించిననుతులు
సరవితోడి బహుశాస్త్రసంతతులు
నిరతిఁ జెప్పెడిని నీకథలు. ॥అంత॥

కొంగుపైఁడియగు గురుమంత్రంబులు
సంగడి వైష్ణవసంభాషలు
నింగికి భూమికి నిజపురాణములు
సంగతి గల నీసంకీర్తనలు. ॥అంత॥

వూనిన విధుల మహోపనిషత్తులు
నానాగతి నీనామములు
వీనులకును శ్రీవెంకటేశ మీ
జ్ఞానార్థములు మిము(జదువు చదువులు. ॥అంత॥ 247

244-వ రేకు. భైరవి

ఏపాటి గలవాఁడ నిదివో నేను
నాపాటు చూచి హరి నన్నుఁ గావఁగదవే. ॥పల్లవి॥

నిలువు నూరు వండీని (?) నిచ్చలు నీదేహ మైతే
వొలిసీ దుఃఖములకు నోరువ లేదు
కులము గోటి సేసును గుంపుల జన్మాదు లైతే
అలరి వోరులఁ బోయి అడిగేదే యెపుడు. ॥ఏపా॥

పట్టితే పసిఁడిరాలీ బచ్చనసంసారము
గుట్టు దెలియఁ బ్రాణము కూటిచేతిది
వుట్టిపడీ మానుషము వొకనాటి కొకనాఁడు
పట్టి కాంతలయెదుట భంగపడే మిదివో. ॥ఏపా॥

చేరి చెట్టడిచితేను చేటఁడు చుట్టరికాలు
యీరీతి నిన్నాళ్లదాఁకా నెందుండిరో
ఆరిచితే మూరఁ డెక్కీనదే నామకీర్తనము
కూరిమి శ్రీవెంకటేశ కొననాలికకును. ॥ఏపా॥ 248

వరాళి

దైవమా నీచేతిదే మాధర్మపుణ్యము
పూవువంటి కషులేఁతబుద్ధివారము. ॥పల్లవి॥

యేమిటివారము నేము యిదివో మాకర్మ మెంత
భూమి నీవు పుట్టించఁగఁ బుట్టితిమి
నేమముతో నడచేటినేరుపేది మావల్ల
ధీముతో మోఁచిన తోలుదేహాలము, ॥దైవ॥

యెక్కడ మాకిఁక గతి యెరిఁగే దెన్నఁడు నేము
చిక్కినట్టి నీచేతిలో జీవులము
తక్కక నీమాయలెల్లఁ దాఁటఁ గలమా మేము
మొక్కలపుటజ్ఞానపు ముగ్ధలము. ॥దై వ॥

యేది తుద మొదలు మా కిఁక నిందులో నీవే
ఆదిమూర్తి నీకు శరణాగతులము
యీదెస శ్రీవెంకటేశ యేలితివి నన్ను నిట్టె
నీదయ గలుగఁగాను నీవారము. ॥దై వ॥ 249

బౌళి

శరణు నేఁ జొచ్చినది సరి నీవు మన్నించేది
యిరవైన గురుతుగా కిందుఁ గూడ పట్టేవా. ॥పల్లవి॥

యెంగిలినోరు వెట్టుక యేమాట లాడినాను
సంగతిగా నవి నేఁడు సత్య మయ్యీనా
అంగనలమోహము నాయంతరంగానఁ బెట్టుక
ముంగిటి ఆచారాలు ముఖ్య మయ్యీనా. ॥శర॥

ఆసలు మెడఁగట్టుక అన్నియుఁ జదివినాను
దోసములెల్లా మాని దొర నయ్యేనా.
రోసాలు మదిఁ బెట్టుక రోఁత మేను గడిగితే
వేసాలయ్యే తోఁచుఁ గాక వేరే పుణ్య మున్నదా. ॥శర॥

ఘనసంసారము మోచి కర్మ మెంత సేసినాను
తను దా జన్మించినట్టి తప్పు దీరీనా
యెనలేక శ్రీ వెంకటేశ నన్ను నేలితివి
తనిసితి నీకఁ నేను తమకించేనా. ॥శర॥ 250

సాళంగనాట

ఇంక నేల నాకు వెర పింతమాట గలిగియు
సంకె లెల్లఁ బాసె నాస్వతంత్రము లొక్కటే. ॥పల్లవి॥

నేనెంతపాపబుద్ధినై నేరమెంత సేసినాను
కానీలే నన్నే లేవాఁడు కావఁగలఁడు
ఆనతిచ్చెఁ దొల్లె యాతఁ డదె చరమార్థమందు
మేనిదోస మెల్లఁ బాపి మే లొసఁగె ననుచు. ॥ఇంక॥

మట్టు లే కతని నెంతమరచి నే వుండినాను
పుట్టించినదేవుఁడే ప్రోవఁగలఁడు
గుట్టు చూపె తొల్లె తనగుణము పాండవులందు
గట్టిగాఁ దనవారై తే కాచుకుందు ననుచు. ॥ఇంక॥

తప్ప నే నడచినాను తగిలి శ్రీ వెంకటేశుఁ
డొప్పులు సేసి రక్షించ నొద్దఁగలఁడు
చెప్పనేల గోపికలుసేసినదోసాలు దొల్లి
కప్పక పుణ్యాలు సేసేఘనుఁడఁ దాననుచు. ॥ఇంక॥ 251

భూపాలం

నిత్యానందులము నిర్మలుల మిదే నేము
సత్యముగ మమ్మాతఁడు సరిఁ బుట్టించఁగను. ॥పల్లవి॥

యెక్కడ వోయి వెదకే మిటమీఁద దైవమును
వొక్కట నంతర్యామై వున్నాఁడదె
యిక్కడ నాతనిగుణా లెన్నేసి చదివే మిఁక
పక్కన తనదాసులభక్తికిసులభుఁడు. ॥నిత్యా॥

యేమేమి వేఁడుకొనేము యిటమీఁద నాతని
నామములు నాలికపై నటించీనదే
నేమమున నింకా నెట్టు నిచ్చలు భుజించేమో
కామించి సంసారపు కైంకర్య మాతనిదే. ॥నిత్యా॥

ధ్యాన మేమని సేసేము తలఁచినందెల్లాను
వూని శ్రీ వెంకటేశుఁడే వుండఁగాను
నానాఁట నీక నేమి నమ్మిక మనేదేమి
పేని మమ్ముఁ దనకుక్షిఁ బెట్టి పెంచఁగాను. ॥నిత్యా॥ 252

మాళవిగౌళ

ఏమని చెప్పఁగవచ్చు నీసంతోషపు సుద్ది
నామము శ్రీకృష్ణుఁడట నారాయణునికి. ॥పల్లవి॥

జనని దేవకిదేవి జనకుఁడు వసుదేవుఁ
డనఘుఁడై నయట్టి ఆదిమూర్తికి
ఘనలోకరక్షణ కంసుమామగండమును
తనకుఁ గారణమట దైవశిఖామణికి. ॥ఏమ॥

పుట్టినది మథుర పెంపుడుఁజోటు రేపల్లె
వొట్టినమాయల పురుషోత్తమునికి
పట్టిన పాండవపక్షపాతము కౌరవవైర
మిట్టిద్రాఁత ఫలమట యీశ్వరేశ్వరునికి. ॥ఏమ॥

గోవులఁ గాచేదియు గొల్లెతలఁ బొందేదియు
ఆవేళ గుణము యీయచ్యుతునికి
శ్రావణబహుళాష్టమి చంద్రోదయము రోహిణి
కావింప జన్మ మిదివో శ్రీ వెంకటపతికి. ॥ఏమ॥ 253

245-వ రేకు. గుజ్జరి

వెనుబల మైననుఁ గావఁగ వేరీ విష్ణుఁ డొకఁడె కాక
అనుమానము లన్నియు నుడిగితిని అలసితి నీఁక నేను. ॥పల్లవి॥

పట్టినచలము మానదు ప్రకృతి స్వతంత్రమున
పెట్టెడి మాయలనే కమ్మర పెట్టదు వివేకము
పుట్టితి నిన్నా ళ్లాయను పొదలితి బెద్ధరిఁగి
దిట్టనై అది కాదని తోసేటి ధీమసమూ లేదు. ॥వెను॥

తగిలెడి అనుబంధము మానదు తలఁపును నొకవంక
తెగనియ్యదు కర్మము లేమిటిని తెగించుఁ బుణ్యముల
నగుచునే ముదిమికి లోనైతి నానాఁటికి నేను
మగటిమి నే దాని నణఁచను మరిగెడిదే కాని. ॥వెను॥

చేసిన అలవాటు మానఁడు జీవుఁడు తనగుణము
వేసరదు అనుభవించుటకు వేసరుము క్తికిని
దాసునిఁగా శ్రీవెంకటేశుఁడు దయఁ జూచెను నను నీవేళ
మోసములన్నియును దేరెను మునుపు వెనక యేదో. ॥వెను॥ 254

సామంతం

హరియే యెరుఁగును అందరిబ్రతుకులు
యిరవై యాతని యెరుఁగుటే మేలు. ॥పల్లవి॥

వెనకటి బ్రహ్మలు వేలేలసంఖ్యలు
యెనసి బ్రహ్మాండము లేలిరట
పెనగొని వారలపేరులు మరచిరి
మనుజకీటకముల మరెవ్వఁ డెరుఁగు. ॥హరి॥

ఆసఁ దొల్లి మును లనంతకోట్లు
చేసిరి తపములు సేనలుగా
యే సిరులందిరి యెఱఁగ రెవ్వరును
వేసపునరులకు విధి యేదో. ||హరి||

కలవనేకములు కర్మమార్గములు
పలుదేవత లిటు పాటించిరి
బలిమి శ్రీవెంకటపతికి మొర యిడి
వెలసిరి తుద నిదే వెర విందరికి. ||హరి|| 255

పాడి

వారివారి సహజపు వరుసలివి
కారణము తొల్లే హరికల్పితమిది. ||పల్లవి||

వేరే విరుద్ధము లేదు వివేకించి చూచితేను
శూరుఁడై వుండిన మహాసుజ్ఞానికి
యేరీతిఁ జూచినాను యేకసమ్మతి లేదు
సారము దెలియరానిసంసారికి. ||వారి||

సకలభావములును చక్క నయ్యీ తోచివుండు
ప్రకటించి నేరిచినప్రౌఢలకును
అకటా జగడములే అన్నిటా వెంటనే వచ్చు
వికలులై మూఢవిచారులకు. ||వారి||

సేయఁగల కర్మ మెల్లా సేసి తొల్లె ఫలించెను
డాయదండగల హరిదాసులకును
రాయడిఁ బుణ్యపాపాలు రారాఁపులై యుండు
యేయెడ శ్రీవెంకటేశు నెఱఁగనివారికి. ||వారి|| 256

బౌళి

కమ్మరను జీవునికిని యిది కారణ మేమియు లేదట
యిమ్ముల రాజూ నెరఁగని వెట్టట యెవ్వరి కెక్కను నారాయణా. ॥పల్లవి॥

యిలలో జీవునివిషయభోగమున నెందునుఁ బొరయనివాఁడ వట
చలమా యేల పుట్టించితివీ సంసారవారిధిని
కలకాలము నీగర్భగోళమునఁ గాఁపురముండఁగ నిటు చేసి
ఫల మేమి గట్టుకొంటివి భావము దెలుపవె నారాయణా. ॥కమ్మ॥

నడపెడి యీజగము లన్నియును నటనలు నీవట తొలుతనే
యెడయక యుందే వినోదించెదవు యెడ్డతనంబా నీ కేమి
జడియక నీవే సేసినచేఁతలు సర్వమును నిలుపఁగ వలదా
కడుఁగఁగ నేఁటికి నెంగిలిబూరెట కడ వేయనేల (?) నారాయణా. ॥కమ్మ॥

పరగిన యీకర్మమార్గములు బంధహేతు వని చెప్పితివి
యిరవుగను వేదమార్గములు నేలా కాచుక తిరిగెదవు
గరిమల శ్రీవెంకటేశ్వర యిచ్ఛాకల్పితనులు యిన్నియు నీకు
పరి నెరిగించితి విఁక నీచిత్తము సర్వేశ్వర వో నారాయణా. ॥కమ్మ॥ 257

పాడి

శిష్టరక్షణమును దుష్టనిగ్రహమును
సృష్టించె నొక్కవేళనె శ్రీజయంతినాఁడు. ॥పల్లవి॥

హరి కృష్ణావతార మందినయంతలోనే
పరమమునుల కెల్ల భయ ముడిగెను
తెరలి దైత్యులగుండె దిగులుచొచ్చె నత్తరి
సిరులమించినయట్టి శ్రీజయంతినాఁడు. ॥శిష్ట॥

గోవిందుఁడు వసుదేవుకొడుకై నయప్పుడే
గోవులు రంకెలు వేసె గొల్లపల్లెను
నోవితోడఁ గంసునికి నూరు నిండెఁ జూడఁగానె
చేవలుమీరినయట్టి శ్రీజయంతినాఁడు. ॥శిష్ట॥

నారాయణుఁడు భువి వరుఁడు దాఁ గాఁగానే
మేరఁ బాండవు లెచ్చిరి మేనవావిని
కౌరవులపని దీరె కమ్మి శ్రీవెంకటేశుఁడు
చేరువనే మెరయఁగ శ్రీజయంతినాఁడు. ॥శిష్ట॥ 258

సామంతం

ఇంతకంటె ఘన మిఁక లేదు
సంతతసౌఖ్యము జనార్దనుఁడే. ॥పల్లవి॥

భయనివారణము పరమాత్మునినుతి
జయకారణ మీశ్వరచింత
అయుతపుణ్యఫల మచ్యుతునిసేవ
క్రియతో నిజ మెఱిఁగినవారికిని. ॥ఇంత॥

కర్మహరము శ్రీకాంతుదరిసనము
ధర్మరాసి మాధవుశరణు
అర్మిలి సంపదలనంతునితగులు
నిర్మలముగఁ బూనినదాసులకు. ॥ఇంత॥

ఆగమోక్త మీహరికైంకర్యము
భోగము విష్ణునిపూజ యిది
యోగము శ్రీవెంకటోత్తమునికొలువు
భాగులునేర్చిన ప్రపన్నులకును. ॥ఇంత॥ 259

246-వ రేకు. దేసాక్షి

ఎటువంటి వెట్టినో యేమని విన్నవింతును
ఘటనలు నా వంటా గర్వింతు నయ్యా. ॥పల్లవి॥

తలఁచే తలఁపు నీది తనువు నీ విచ్చినది
నిలిచిన జగమెల్లా నీమయము
వలవంత నే నిందులో వట్టి యహంకారినై
తెలియక నేనే యంటాఁ దిరిగే నయ్యా. ॥ఎటు॥

నేసే చేఁత నీయాజ్ఞ చిత్తమెల్లా నీయిచ్చ
రాసులకర్మములు నీరపము లివి
ఆసపడి నే నిందులో అన్నియు నావనుచును
పోసరించి మాయలలోఁ బొరలెద నయ్యా. ॥ఎటు॥

యిహము నీవినోదమే యెన్నఁ బరము నీసొమ్మే
సహజము నీకు మాలో చైతన్యాలు
మహిలో శ్రీవెంకటేశ మరి నీదాసుఁడ నైతి
బహుభక్తి నీమీఁదఁ బచరించే నయ్యా. ॥ఎటు॥ 260

లలిత

ఇందరు నెఱుఁగుదు రీయర్థమే భువి
కందువఁ దగులుట కర్మముకొలఁదే. ॥పల్లవి॥

ఆదికి ననాది హరిదాస్యం బిది
వేదాంతంబుల వెలసినది
సోదించి కనిరి శుకనారదాదులు
పాదుగఁ నిఁకఁ దమభాగ్యముకొలఁది. ॥ఇంద॥

అతిరహస్య మిది అచ్యుతుపై భక్తి
ప్రతిలేనిపరమపావనము
చతురులై తెలిసిరి సనకాదిమునులు
తతి దొరకుట సుకృతఫలముకొలఁది. ॥ఇందు॥

పరము శ్రీవెంకటపతిసంకీర్తన
సారిది గురుఁ డొసఁగుసూత్మ్మమిది
చిరపుణ్యులు మును చేకొన్ననిజమిది
మరిగి మనుట తమమనసులకొలఁది. ॥ఇందు॥ 261

హిందోళవసంతం

ఎన్నికై శ్రీవెంకటేశుఁ డితడు గలుగఁగానె
అన్నిటా నందరిలోని అజ్ఞానాలుఁ బాసెను. ॥పల్లవి॥

సకలశాస్త్రములందు సందేహమే కాని
వొకరు దైవముహిమ కొడఁబడరు
అకటా బాసచేసిన యందుకైనా నమ్మరు
వికలచిత్తులెల్లాను విష్ణుదాస్యమునకు. ॥ఎన్ని॥

గక్కనఁ గర్మము చేసి కడు నలయుటే కాని
వొక్కమాటు హరిఁ బాడ నొడఁబడరు
తక్కక పెద్దలు గాఁగ తల వణఁకుటే కాని
పుక్కటికాండ్లు హరిఁ బూజించ నేరరు. ॥ఎన్ని॥

చిత్తములో వివేకించి చింతఁ బొరలుటే కాని
వొత్తి హరిపై భారమొప్పగించరు
హత్తిన శ్రీవెంకటేశుఁ డట్టె దయ దలఁచఁగా
మత్తిలి ప్రపన్నులెల్లా మరేమిటాఁ దప్పరు. ॥ఎన్ని॥ 262

దేసాళం

వానివాని సహజము వద్దన నేల
యీ నేటిప్రపంచ మది యేమి సేయఁగలదు. ॥పల్లవి॥

హరి పుట్టించినయట్టి ఆయాప్రకృతులను
విరసాలఁ దిప్పే మంటే వేరొక టౌనా
పరమజ్ఞాన మొక్కటే పాటించితేఁ జాలు
యెరవుల పుణ్యపాపా లేమి సేయఁగలవు. ॥వాని॥

బలువుగ విష్ణుమాయఁ బ్రబలె సంసారమును
చలమున దిద్దఁబోతేఁ జక్క నౌనా
తెలివితో హరిభక్తి తెగక వుండితేఁ జాలు
యిలపైఁ బంచేంద్రియము లేమి సేయఁగలవు. ॥వాని॥

శ్రీ వెంకటేశుఁ డాత్మఁ జేకొని వుండినది
భావించకున్న నాతఁడు బడివాసీనా
సావధానాన నీతని శరణనుకొంటేఁ జాలు
యేవిధులు భవములు నేమి సేయఁగలవు. ॥వాని॥ 263

రామక్రియ

నారాయణుఁడే సర్వనాయకుఁడు
వేరే దురాశలు వెదకఁ జోటేదయ్యా. ॥పల్లవి॥

ఆకస మొకపాదము అట్టె భూమొకపాదము
పైకొని యొకపాదము పాతాళము
యేకమైనాఁడేడ నున్నా యిందులోవారే జీవులు
ఆకడఁ బరుల గొల్చేమన జోటేదయ్యా. ॥నారా॥

కడుపులో జగములు కాయ మిన్నిటాధారము
మొడగలచోట నెల్లా యీతనిమాయే
కడుఁ బోరా దీతఁడే కారణ మందరికి
తడవి మరుపాయాలఁ దగులఁ జోటేదయ్యా. ॥నారా॥

చేతన్య మీతనిది సృష్టి యీతనిఘటన
ఆతుమ శ్రీ వెంకటేశుఁ డంతర్యామి
రాతిరిఁ బగలుఁ దానే రక్షకుఁడు మనలకు
పోతరించి యిఁక మెచ్చి పొగడఁ జోటేదయ్యా. ॥నారా॥ 264

ఆహిరి

ఇంక నాదైన్యము చూచి యెట్టు రక్షించేవో కాని
సంకె దీరఁ బిలిసితి సర్వేశ్వరా. ॥పల్లవి॥

తపము సేసి నీమాయ దాఁటే ననుచుఁ బెనఁగి
అపుడే యలసితిని అదివో నేను
కృపఁ జూచి నీవింక గెలిపించే దెట్టో కాని
వృషమల సరివోరి వోడితి నే వానికి. ॥ఇంక॥

పంచేంద్రియములను పారఁదోలేనని చూచి
వంచఁగ సత్తులేక వసమైతిని
అంచనాపాటు చూచి నీవడ్డమౌటెప్పుడో కాని
దించని బీరములాడి దిగితి నే వానికి. ॥ఇంక॥

మోహాంధకారముపై మొనచూపేనని పోయి
సాహసము లేక నే జడిసితిని
వూహాల శ్రీ వెంకటేశ వున్నతి నన్నేలితివి
బాహుబలమున తుదిపద మయితి వానికి ॥ఇంక॥ 265

247_వ రేకు. దేసాక్షి

నీదాసులభంగములు నీవు చూతురా
యేదని చూచేవు నీకు నెచ్చరించ వలెనా. ॥పల్లవి॥

పాలసముద్రముమీఁదఁ బవ్వళించినట్టి నీకు
వేలలై సురలు మొరవెట్టినయట్టు
వేళతో మామనవులు విన్నవించితిమి నీకు
యేల నిద్దిరించేవు మమ్మిట్టె రక్షించరాదా. ॥నీదా॥

ద్వారకానగరములో తగ నెత్తమాడే నీకు
బీరాన ద్రౌపది మొరవెట్టినయట్టు
ఘోరపు రాజసభలఁ గుంది విన్నవించితిమి
యేరీతి పరాకు నీకు నిఁక రక్షించరాదా. ॥నీదా॥

యెనసి వైకుంఠములో నిందిరఁగూడున్న నీకు
పెనఁగి గజము మొరవెట్టినయట్టు
చనవుతో మాకోరిక సారె విన్నవించితిమి
విని శ్రీ వెంకటేశుఁడ వేగ రక్షించరాదా. ॥నీదా॥ 266

సామంతం

దాసవర్గములకెల్లా దరిదాపు మీరె కాన
వాసికె నెక్కించరాదా వసుధలో మమ్మును. ॥పల్లవి॥

సేనాధిపతి నీవు చేరి విన్నవించరాదా
శ్రీనాథునికి నేము సేసే విన్నపము
ఆనుక భాష్యకారులు అట్టె మీరుఁ జేయరాదా
మానక విన్నపము మామనవిచనవులు. ॥దాస॥

వేయినోళ్ల భోగి నీవు విన్నపము సేయరాదా
వేయేసి మావిన్నపాలు విష్ణునికిని
ఆయితమై గరుడఁడ అట్టె మీరుఁ జేయరాదా
యేమెడ విన్నపము మా కేమివలసినాను. ॥దాస॥

దేవులమ్మ యిందిర మాదిక్కై విన్నవించరాదా
శ్రీ వెంకటపతికి చిత్తమందను
ఆవేళ శేషాచలమ అట్టె మీరుఁ జేయరాదా
యీవేళ మావిన్నపము లీడేరేనీఁకను. ॥దాస॥ 267

లలిత

ఒక్కఁడే యీజీవుఁడు వొడలు మోవనినాఁడు
యెక్కడి కెక్కడిమాయ యేమి గట్టుకొనెనో. ॥పల్లవి॥

పొంచి గర్భమున మాసు పొదిగి వుండిననాఁడు
యెంచుకొని ముచ్చటాడ నెవ్వరున్నారు
అంచలఁ బరఁదు(?) గొనేయట్టి సంసార మిదియు
అంచు మోచి తానెందు అణఁగుండెనో. ॥ఒక్క॥

నిచ్చ నిచ్చ రాతిరులు నిద్దురవోయేవేళ
యిచ్చలఁ దాఁ జేసే పను లేమున్నవి
కచ్చపెట్టి తనమోనఁ గాచుకున్న కర్మములు
మెచ్చుకుందుల నాఁడోట నెందు వోయనో. ॥ఒక్క॥

బుద్దెరఁగక బాలుఁడై పొత్తులలో నున్నపుడు
కొద్దిలేక తా నెవ్వరిగురుతెరుఁగు
అద్దుక శ్రీ వెంకటేశుఁ డంతర్యామై వుండి
తిద్దుకరాఁగానే కాక తెలివెందు నున్నదో. ॥ఒక్క॥ 268

కన్నడగౌళ

ఈయపరాధములు సహించవయ్యా
పాయక మమ్ము రక్షించేపని నీదే కాదా. ॥పల్లవి॥

అకడ నీకడ మాలో నంతర్యామివి నీవు
నీకుఁ జేసేవిన్నపాలు నీవెరఁగవా
పైకొని వోరువలేక పదరితిమింతే కాక
రాక పోక నీవు మమ్ము రక్షించకుండేవా. ॥ఈయ॥

అట్టుకెక్కి దాసుల మఱవక రక్షించేనీవు
గుట్టుతో మమ్ము వహించుకొనకుండేవా
పట్టలేక వేగిరించి పైపై దూరితిమి గాక
యిట్టె మా కోసిరులు నీవిచ్చినవే యెపుడు. ॥ఈయ॥

యిదె శ్రీ వెంకటేశ మ మ్మేలినవాఁడవు నీవు
వదలకుండ నీవు నావాఁడవే కావా
అదన మన్నించఁగా నే ఆసఁ జే చాఁచితిఁ గాక
చెదరక నాఁడే నాకుఁ జేతిలోనివాఁడవు. ॥ఈయ॥ 269

నారాయణి

ఇందాఁకా వచ్చెఁ జేఁతలు యిఁక నోబుద్ధి
యెందుకు నీవే కర్తవు యిఁక నోబుద్ధి. ॥పల్లవి॥

పుట్టితి నీయాజ్ఞను భుజించితిఁ గర్మమెల్లా
యిట్టెజీవుఁడ నాకు నిఁక నోబుద్ధి
కట్టుకొంటి సంసారము కలిగెఁ బంచేంద్రియాలు
యెట్ట నెదిటిపనుల కిఁక నోబుద్ధి. ॥ఇందా॥

వున్నాఁడ నీమాయలోన వొట్టుకొంటి ఆసలెల్లా
యెన్నిక యీప్రాణికి నిఁక నోబుద్ధి
పన్నుకొంటి సంపదలు పంచభూతాల లోనైతి
యిన్నిటా నీపంపుననే యిఁక నోబుద్ధి. ॥ఇందా॥

భూమిపై న న్నేలితివి భోగములకు గురైతి
యేమనేవు యీదేహి కిఁక నోబుద్ధి
శ్రీమంతుఁడ విన్నిటాను శ్రీవెంకటేశ్వర నీవు
యీమహిమలెల్లా నీవే యిఁక నోబుద్ధి. ॥ఇందా॥ 270

పాడి

ఈతఁడు బలువుఁడౌట కివియే సాక్షి
యీతఁడు బ్రహ్మ మౌట కీతఁడే సాక్షి. ॥పల్లవి॥

అమరులమొ ఱాలించి అసురబాధలు మాన్పె
అమరుల కెక్కుడౌట కదియే సాక్షి
అమృతము పంచిపెట్టి యాదిలక్ష్మిఁ గైకొనె
అమృతమథనమే అన్నిటికి సాక్షి. ॥ఈత॥

యిందరుండే బ్రహ్మాండాలు యిదె కుక్షినించుకొనె
యిందరి కెక్కుడగుట కిదియే సాక్షి
కందువ వరము లిచ్చు కడ నెన్నఁడుఁ జెడవు
కందువ పురాణాలలో కథలే సాక్షి. ॥ఈత॥

ఆదిబ్రహ్మఁ బుట్టించె మఱ్ఱాకుమీఁదఁ దుదఁ దేలె
ఆది నంత్యమీతఁడౌటకదివో సాక్షి
పాడుగా శ్రీవెంకటాద్రిపై మహిమ వెదచల్లె
పాదుకొన్న యీతని శ్రీపాదములే సాక్షి. ॥ఈత॥ 271

248-వ రేకు. ధన్నాసి

అంతరాత్మ నీయాధీనమింతయు
చింతలు సిలుగులు జీవులకెల్లా. ॥పల్లవి॥

చిత్తం బనియెడి సింహాసనమది
వుత్తమపురుష నీవుండెడిది
హత్తి యింద్రియములందుఁ బ్రధానులు
ప్రత్తైకరాజ్యము ప్రకృతియు గలిగె. ॥అంత॥

కన్నులుఁ జెవులును ఘ్రాణము నాలికె
వన్నెనేను నీవాహములు
పన్నినకోర్కులు భండారంబులు
సన్నుతి సంసారసంపద గలిగె. ॥అంత॥

పుట్టినపుట్టుగు భోగపుకోటారు
పట్టము కర్మానుబంధంబు
గట్టిగ శ్రీ వెంకటపతి వేలిక
విట్టెనీమహిమ లిన్నిటఁ గలిగె. ॥అంత॥ 272

ముఖారి

మొదలే తెలియవలె మోసపోక మానవలె
పదిలపుయోగికైనా బ్రహ్మకైనాను. ॥పల్లవి॥

అలుగులపైఁ బడితే నాయాలు దాఁకకుండునా
కలికిసతులచూపు కాఁడకుండునా
యిలఁ దోఁడు దొక్కితేను యొడిఁచకుండునా (?)
ఘెలులయిండ్లకుఁ బోతే చిక్కించకుండునా, ॥మొద॥

చిచ్చు గాఁగలించుకొంటే చిమిడించకుండునా
గచ్చుఁ బరస్త్రీలపొందు కాఁచకుండునా
తచ్చి విషము మింగితే తలకెక్కకుండునా
పచ్చిసతులవలపు భ్రమయించకుండునా. ॥మొద॥

తెగి సముద్రము చొచ్చితే లోఁబడకుండునా
మొగి నింతులమాటలు ముంచకుండునా
తగు శ్రీ వెంకటేశ్వరుదాసుఁడై గెలిచితేనే
పగటున నివి యెల్లాఁ బంపు సేయకుండునా. ॥మొద॥ 273

నాట

వీదె వీదె వాఁడె వాఁడె వీఁడె వీఁడె చెలఁగీని
ఆదిదేవుఁడు శ్రీ వెంకటాద్రిమీఁదటను. ॥పల్లవి॥

గరుడధ్వజంబదె ఘనవిష్ణురథమదె
సరి శంఖచక్రములు శార్ఙ్గమునదె
హరి యందుమీఁదటను ఆయిత్తమై యున్నాఁడదె
అరులనెల్లా గెలిచి అమరులఁ గావను. ॥వీదె॥

సారథి యల్లవాఁడె చాలి రణభేరి యదె
ఆరయ నిరుదేసలా బ్రహ్మాదులు వారె
పేరుకొన్న వేదముల బిరుదుపద్యము లవె
శ్రీరమణుఁడు మెరసి చిక్కులు వాపఁగను. ॥వీదె॥

ఆటలుఁ బాటలు నవె అచ్చరలేవులు వారె
చాటువ నలమేల్మంగసంగడి నదె
యీటులేని శ్రీ వెంకటేశుఁ డేఁగీ నల్లవాఁడె
కోటానఁగోటిదాసులకోరిక లీడేర్చను. ॥వీదె॥ 274

భైరవి

జీవుఁడ నేనొకఁడను సృష్టికిఁ గర్తవు నీవు
యీవల ధర్మపుణ్యాములివియో నీచేతివి. ॥పల్లవి॥

పుట్టినయట్టిదోషాలు పురుషోత్తమా నీవు
పట్ట తెంచివేయక పాయనేరవు
గట్టిగా సంసారములోఁ గలిగినలంపటాలు
ముట్టి నీవల్లనేకాని మోయరావు. ॥జీవు॥

పంచభూతవికారాలు పరమాత్ముఁడా నీవె
కొంచక నీయాజ్ఞఁగాని కొద్ది నుండవు
అంచెల జగములోని ఆయా సహజములు
వంచుక నీవల్లగాని వైపుగావు. ॥జీవు॥

చిత్తములో విజ్ఞానము శ్రీ వేంకటేశ నీవె
హత్తించి చూపినఁగాని యంకెకు రాదు
సత్తుగా నిన్నిటికి నీశరణుచొచ్చితిమిదె
నిత్తెముఁ గావఁ బ్రోవ నీయిచ్ఛ యిఁకను. ॥జీవు॥ 275

లలిత

వెలినవకు మనసా విష్ణునియభయము
నెలవుగ నెదుటనె నిలిచినది. ॥పల్లవి॥

శ్రీపతికరుణ జీవరాసులకు
దాపును దండై తగిలినది
పైపై దేవునిబలుసంకల్పమె
చేపట్టి రక్షించఁ జెల్లఁగేది, ॥వెలి॥

నలినోదరునిజనామాంకితమే
యిలపై దాసులనేలేది
కలిభంజనుశంఖచక్రలాంఛన
మలవడి శుభముల నందించేది. ॥వెలి॥

శ్రీ వెంకటపతిసేసినచేతలె
వేవేలువిధుల వెలసేది
భూవిభుఁడీతఁడు పూఁచినమహిమలె
కైవసమై మముఁ గాచేవి. ॥వెలి॥ 276

బౌళి

కనియుఁ గానరు నీమహిమ కౌరవకంసజరాసంధాదులు
మనుజులు దనుజులఁ జంపిరనఁగ విని మరి నీశరణము చొరవలదా. ॥పల్లవి॥

పుక్కటనే లోకములు చూపితి పూతకిచ న్నట దాగితివి
పక్కన నె బండి దన్ని విరిచితివి బాలులుసేసెటిపను లివియా
అక్కరతో తృణావర్తు నణఁచితివి అఁబోతులకటణఁచితివి
చిక్కించి యసలము చేత మింగితివి శిశువులు సేసెటిపను లివియా. ॥కని॥

తోడిఁబడ మద్దులు భువిపైఁ గూలఁగ దొబ్బి యఘాసురుఁ జంపితివి
బడిని గోవర్ధనగిరి యెత్తితి పడుచులుసేసెటిపను లివియా
అడరి బ్రహ్మమాయకుఁ బ్రతిమాయలు అట్టె గడించి నిలిచితివి
పిడికిట చాణూరునేసుగఁ గొట్టితి పిన్నలుసేసెటిపను లివియా. ॥కని॥

కాళింగునిమద మణఁచి దవ్వుగా కడగడలకుఁ బోఁ జోఁపితివి
గోలవై యజ్ఞఫలము లిచ్చితివి గోవాళ్లుసేసెటిపను లివియా
యీలీల శ్రీ వెంకటాద్రిమీఁదనే యిందరికిని పొడచూపితివి
వేలుదనంబుల నెంచి చూడ పసిబిడ్డలుసేసెటిపను లివియా. ॥కని॥ 277

249-వ రేకు. దేవగాంధారి

ఎదుటనె వున్నవి యిన్నియును
యిది కైవసమగు టెన్నఁడో కాని ॥పల్లవి॥

ఆకస మొకటే అలభూమొకటే
లోకములు పెక్కు- లోలోనే
శ్రీకాంతుఁ డదివో చిత్తములోననె
యేకచిత్త మగు టెన్నఁడో కాని. ॥ఎదు॥

యిరవగుకాలం బెప్పటిసహజమె
అరుదగుదినములు అనంతము
పరమాత్ముఁడు లోపల వెలుపల నిదె
యెరవుమాని చేరు టెన్నఁడో కాని. ॥ఎదు॥

భావించఁగ నొకబ్రహ్మాండంబే
జీవరాసులే సేన లివే
శ్రీ వెంకటేశుఁడు సృష్టించినవాఁడు
యీవిధిఁ గని మను టెన్నఁడో కాని. ॥ఎదు॥ 278

ముఖారి

సులభపుమార్గములు చుట్టిరా నేవుండఁగాను
బలుప్రయాసపుకర్మబద్ధులైరి జీవులు. ॥పల్లవి॥

శ్రీపతిభక్తియనేటి చింతామణి వుండఁగాను
యేపున మోసపొయ్యేరు యేలో జీవులు
చేపట్టి నామాంకితపు సిద్ధరసము గలిగి
కోపుల నడిగి పని గొనరేలో జీవులు. ॥సుల॥

అక్కడనే శరణాగతనే మోడ వుండఁగాను
యెక్కి భవవార్ధి దాఁట రేలో జీవులు
తక్కక దాస్యమనేటి ధనము దమకుండఁగా
లెక్కించి కూడబెట్టుకోలేరు యేలో జీవులు. ॥సుల॥

అట్టి శ్రీ వెంకటేశుఁ డంతరాత్మై వుండఁగాను
పట్టి కొలువరేలో పైపై జీవులు
పట్టపుహరిదాసులు ప్రత్యక్షమై వుండఁగాను
యిట్టె వారికృప చేరుకొన్నఁడో యీజీవులు. ॥సుల॥ 279

శంకరాభరణం

ఆడరో పాడరో ఆనందించరో
వేడుక మొక్కరో విజ్ఞానులు. ॥పల్లవి॥

హరి రక్షకుఁడై యందరి కుండఁగ
పరగఁగ బదికేరు బ్రహ్మాదులు
గరిమ నతఁడే చక్రము చేఁబట్టఁగ
సురిగి పారి రదె చూడుఁడు సురలు. ॥ఆడ॥

పదిలపువిష్ణుఁడె ప్రాణమై యుండఁగ
యిదివో మెలఁగేరు యీజీవులు
మొదలను యితఁడే మూలమై యుండఁగ
పొదలె నీతనిపంపున లోకములు. ॥ఆడ॥

శ్రీ వెంకటాద్రిని శ్రీపతి యుండఁగ
తావుల నిలిచెను ధర్మములు
యీవల నితఁడే యిచ్చేటివరముల
పావనులై రిదే ప్రపన్నులు. ॥ఆడ॥ 280

మాళవి

అందరికి సులభుఁడై అంతరాత్మ యున్నవాఁడు
యిందునే శేషగిరిని యిరవై విష్ణుఁడు. ॥పల్లవి॥

యోగీశ్వరులమతినుండేటి దేవుఁడు క్షీర
సాగరశాయియైన సర్వేశుఁడు
భాగవతాధీనుఁడైన పరమపురుషుఁడు
ఆగమోక్తవిధులందు నలరిన నిత్యుఁడు. ॥అంద॥

వైకుంఠమందునున్న వనజనాభుఁడు పర
మాకారమందునున్న ఆదిమూరితి
ఆకడ సూర్యకోట్లందునున్న పరంజ్యోతి
దాకొన బ్రహ్మాండాలు ధరించినబ్రహ్మము. ॥అంద॥

నిండువిశ్వరూపమై నిలిచినమాధవుఁడు
దండివేదాంతములు వెదకే ధనము
పండినకర్మఫలము పాలికిచ్చినరాసి
అండనే శ్రీ వెంకటేశుఁడైన లోకబంధుఁడు. ॥అంద॥ 281

సాళంగనాట

నమో నమో దానవవినాశచక్రమా
సమరవిజయమైన సర్వేశుచక్రమా. ॥పల్లవి॥

అట్టె పదారుభుజాల నమరినచక్రమా
పట్టిన ఆయుధముల బలుచక్రమా
నెట్టిన మూఁడుగన్నుల నిలిచినచక్రమా
అట్టుగా మన్నించవే మెఱయుచు చక్రమా. ॥నమో॥

ఆరయ నారుగోణాల నమరినచక్రమా
ధారలు వేయిటితోడి తగుచక్రమా
ఆరక మీఁదికివెళ్లే అగ్నిశిఖలచక్రమా
గారవాన నీదాసులఁ గావవే చక్రమా. ॥నమో॥

రవిచంద్రకోటితేజరాసియైన చక్రమా
దివిజసేవితమైన దివ్యచకమా
తవిలి శ్రీ వెంకటేశుదక్షిణకర చక్రమా
యివల నీదాసులము యేలుకోవే చక్రమా. ॥నమో॥ 282

వరాళి

హరి హరి నాబదుకు ఆశ్చర్యమాయ నాకు
శరణంటి నిన్నిటికి సెలవుగా నీకును. ॥పల్లవి॥

వున్నతి జలధిఁ గలవుప్పెల్లాఁ దింటిఁ గాని
యెన్నిక సుజ్ఞాన మింతా నెఱఁగనైతి
దన్నుగా భూమి వేరుగ దేహము లెత్తితిఁగాని
పన్నిన నాభోగకాంక్షఁ బాయఁగ లేనైతిని. ॥హరి॥

నాలికఁ జేలితిఁ గాని నానాభాషలెల్లా
తాలిమి హరినామము దడవనైతి
నాలిసంసారము బ్రహ్మనాఁటనుండిఁ జేసేఁ గాని
మేలిమి మోక్షముతోవ మెలఁగఁగ నైతిని. ॥హరి॥

వూరకే దినదినాలయుగాలు దొబ్బితిఁ గాని
నేరిచి వివేకము నిలుపనైతి
మేరతో శ్రీ వెంకటేశ మీకృప దయఁ జూడఁగాను
ధారదప్ప కిట్టె మీదాసుఁడ నైతిని. ॥హరి॥ 283

250-వ రేకు. సామవరాళి

దైవమా నీవెలితేది తమవెలితే కాని
జీవుల(లు ?) పట్టినకొల్ల చేతిలోనే వున్నది. ॥పల్లవి॥

నిండినవి జగముల నీనామము లనంతము
లండఁ దలఁచేవారిభాగ్యమే కాని
పండియున్న దిదే దేవభక్తి యెందు చూచినాను
దండితోడఁ బనిగొనే తమనేర్పే కాని. ॥దైవ॥

మనసులలో నున్నది మరి నీపై జ్ఞానము
వొనరఁ దెలిసేవారివోపికే కాని
ఘనమైన మున్నిటి నీకథలెల్లా నున్నవి
విననేరిచినవారివివేకమే కాని. ॥దైవ॥

శ్రీ వెంకటేశ మీముద్ర చెల్లుబడై వున్నది
వేవేగ ధరించేవారివేడుకే కాని
తావుకొని చేరువ నీదాస్య మిట్టే వున్నది
భావించి నమ్మేటివారిపని యింతే కాని. ॥దైవ॥ 284

దేవగాంధారి

ఎన్నఁడొకో బుద్ధెరిఁగి యీడేరేది జంతువులు
యిన్నిటా నీమహిమలు యెదిరించి వున్నవి. ॥పల్లవి॥

కావించి నీపాదతీర్థగంగ ప్రవాహమైనది
పావనులై యిందరిని బ్రదుకు మని
లావుగా నీప్రసాదతులసి నారువోసున్నది
వేవేలు పాతకాలెల్ల విఁకలించు మనుచు. ॥ఎన్న॥

చెంతల నీమూర్తులు శిలాశాసనాలైనవి
పంతముతోఁ గొలిచిట్టే బ్రదుకుమని
బంతినే నీనామములు ప్రతిధ్వనులై వున్నవి
దొంతులై నభవములతుద గనుమనుచు. ॥ఎన్న॥

అందరికి నీసేవలు హస్తగతాలై వున్నవి
బందె దీర నీకు మొక్కి బ్రదుకుమని
అందపుశ్రీవెంకటేశ అంతరాత్మవై వున్నాఁడ
వెందు చూచిన విజ్ఞాన మింద కొండో యనుచు. ॥ఎన్న॥ 285

బౌళి

మమ్ముఁ జూడ నేమున్నది మావంక నీకేలాభము
కమ్మిక దయదలఁచి కరుణింతుగాక. ॥పల్లవి॥

శ్రీకాంతుఁడ నీపాదసేవకులయినవారు
పాకశాసనాదులును బ్రహ్మాదులు
పైకొని నరుఁడ నేను బంటఁగాఁగ నెంతవాఁడ
కైకొని నీపుణ్యానకుఁ గాచు టింతేకాక. ॥మమ్ము॥

నారాయణుఁడ నిన్ను నమ్మినట్టిదాసులు
నారదాదిసనకసనందనాదులు
వీరిలో నేనెంతవాఁడ వికటపుజీవుఁడను
యీరీతి నీమూఁకఁ గూడ నేలు టింతేకాక. ॥మమ్ము॥

శ్రీవెంకటేశ నీపై చేరి భక్తిసేసేవారు
కావించి యనంతముఖ్యగరుడాదులు
దేవ నేనొక్కనీచుఁడ దీనరక్షకుఁడవు నీ
వీవిధ మెంచుక మమ్ము నీడేరింతుగాక. ॥మమ్ము॥ 286

దేసాళం

కాదన్న వారికి వారికర్మమే సాక్షి
యేదెస చూచిన మాకు నీతఁడే సాక్షి. ॥పల్లవి॥

వేదాలు సత్యమాటకు విష్ణుఁడు మత్స్యరూపమై
ఆదటఁ దెచ్చి నిలిపె నది సాక్షి
ఆదిఁ గర్మములుసత్యమాటకు బ్రహ్మయఁ గాన
పోదితో నీతఁడు యజ్ఞభోక్తాఁటె సాక్షి. ॥కాద॥

అదె బ్రహ్మము సాకార మాటకు పురుషసూక్త
మెదుట విశ్వరూపము యిది సాక్షి
మొదలనుండి ప్రపంచమును తథ్య మగుటకు
పొదిగొన్న యాగములే భువిలో సాక్షి. ॥కాద॥

బెరసి జీవేశ్వరులభేదము గలుగుటకు
పొరి బ్రహ్మదులహరిపూజలే సాక్షి
యిరవై దాస్యాన మోక్ష మిచ్చు నితఁడనుటకు
వర మిచ్చే శ్రీవెంకటేశ్వరుఁడే సాక్షి. ॥కాద॥ 287

దేసాక్షి

దాటలేను యీమాయ దైవమా నేను
నీటునఁ జేసేవాఁడవునీవె నీవెకా. ॥పల్లవి॥

యీమురికిదేహమేకా యెంతగాలమైన నేను
వోముకొంటా భువిమీఁద నుండఁగోరేది
దోమటినింద్రియాలేకా తోడునీడమై నన్ను
నేమరు భోగించఁ జేసి వెనుబల మైనది. ॥దాట॥

పొంచిననాకర్మమేకా పుట్టించి పుట్టించి
పంచల సంసారముపాలు సేసేది
అంచెల నీచిత్తమేకా అసలాసలనుఁ దిప్పి
చంచుల నా కేపొద్దు చనవరి యయ్యేది. ॥దాట॥

చుట్టుకొన్న సంపదేకా సూటియైననాఁటికి
బట్టిగాని లోలోనే చవి సేసేది
అట్టె శ్రీవెంకటేశ అంతరంగాన నీవెకా
పట్టుఁగొమ్మవై యుండఁగ బదికేది నేను. ॥దాట॥ 288

శంకరాభరణం

ఇతరము లేదిఁక నెంచి చూచితేఁ
బ్రతి వచ్చి నితఁడు బ్రత్యక్షమై. ॥పల్లవి॥

సకలలోకములు చర్చించి వెదకిన
వొకఁడేపో పురుషోత్తముఁడు
ప్రకటము బహురూపములయినాతఁడు
అకుటిలమహిమలయనంతుఁడే. ॥ఇత॥

పర్విసజీవుల భావించి చూచిన
సర్వాంతరాత్ముఁడు సర్వేశుఁడే
పుర్విని వెలుపల నుండినయాతఁడు
నిర్వహించె నీనీరజాక్షుఁడే. ॥ఇత॥

చన్నకాలమున మన్నకాలమున
నున్నవాఁడు యీవుపేంద్రుఁడె
కన్నులెదుట నిఁక గలకాలంబును
అన్నిటా శ్రీవెంకటాధీశుఁడే. ॥ఇత॥ 289

సూచికలు ౧

సంకీర్తన రాగముల అకారాది సూచి

రాగములు.	సంకీర్తనసంఖ్యలు.
ఆహిరి	7, 39, 60, 64, 77, 95, 147, 200, 206, 265.
ఆహిరినాట	236.
కన్నడగౌళ	47, 216, 244, 269.
కాంబోధి	80, 129, 201.
గుండక్రియ	22, 33, 53, 96, 109, 111, 188.
గుజ్జరి	14, 20, 72, 85, 108, 191, 254.
గౌళ	63, 139.
దేవగాంధారి	30, 32, 36, 44, 86, 106, 127, 136, 158, 162, 181, 207, 224, 247, 278, 285.
దేసాక్షి	49, 73, 90, 102, 115, 132, 140, 177, 205, 211, 228, 246, 260, 266, 288.
దేసాళం	4, 50, 61, 81, 84, 125, 146, 150, 178, 183, 196, 231, 237, 245, 263, 287.
ధన్నాసి	8, 16, 79, 113, 117, 151, 174, 210, 218, 241, 272.
నాగవరాళి	215.
నాట	5, 42, 133, 153, 202, 232, 274.
నారాయణి	270.
పాడి	66, 68, 83, 92, 167, 179, 230, 256, 258, 271.
బౌళి	2, 6, 24, 54, 58, 74, 88, 94, 101, 103, 104, 119, 170, 176, 189, 195, 222, 240, 250, 257, 277, 286.
బౌళిరామక్రియ	48.
భూపాలం	55, 107, 212, 252.

రాగములు	సంకీర్తనసంఖ్యలు
భైరవి	37, 99, 160, 221, 248, 275.
మంగళకౌశిక	182.
మలహరి	159, 223.
మాళవి	1, 154, 281.
మాళవిగౌళ	35, 45, 145, 173, 226, 253.
ముఖారి	43, 51, 62, 112, 171, 214, 220, 225, 229, 235, 273, 279.
రామక్రియ	17, 21, 27, 105, 138, 148, 175, 186, 217, 233, 264.
లలిత	11, 15, 18, 19, 29, 52, 57, 67, 76, 98, 114, 118, 121, 130, 134, 152, 168, 169, 172, 180, 184, 190, 193, 197, 199, 203, 238, 261, 268, 276.
వరాళి	9, 70, 91, 123, 187, 204, 249, 283.
వసంతవరాళి	34, 141, 243.
శంకరాభరణం	23, 25, 41, 46, 78, 110, 131, 137, 149, 157, 163, 185, 242, 280, 289.
శుద్ధవసంతం	69, 135, 213.
శ్రీరాగం	28, 59, 82, 155, 165, 209.
సామంతం	13, 38, 71, 75, 89, 97, 116, 120, 126, 156, 166, 194, 198, 208, 227, 255, 259, 267.
సామవరాళి	284.
సాళంగం	10, 100, 124.
సాళంగనాట	3, 12, 26, 31, 40, 56, 65, 87, 93, 122, 128, 142, 143, 144, 161, 164, 192, 219, 234, 239, 251, 282.
హిందోళవసంతం	262.

సంకీర్తనల అకారాది సూచిక.

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అంజనా తనయుఁడైన	సాళంగనాట	143
అంతటిదైవమవటు	దేవగాంధారి	247
అంతరాత్మ నీయాధీన	ధన్నాసి	272
అంతవాని కింత సేయ	ధన్నాసి	113
అందరికి సులభుఁడై	మాళవి	281
అందాఁకా నమ్మలేక	లలిత	18
అక్కటా నీమాయ	ఆహిరి	206
అక్కలాల పురాణుఁ డందరును	శంకరాభరణం	149
అచ్యుత మిమ్ముఁ దలచే	శంకరాభరణం	23
అచ్యుతుకృపాలబ్ధ మదియు	దేసాళం	245
అద్దిరా వో యయ్య	సాళంగనాట	26
అనంతమహిముఁడవు	దేసాళం	81
అని రావణుతల లట్టలు	సాళంగనాట	31
అన్నిటా నాపాలిటికి	లలిత	15
అన్నిటా నేరుపరి	రామక్రియ	138
అన్నియు నిజనిమూల మాతఁడే	మాళవిగౌళ	35
అమ్మె దొకటియును	బౌళి	176
అయ్యో నానేర మికే	ఆహిరి	39
అయ్యో వికల్పవాదు లంతటా	లలిత	52
అయ్యో సదానిత్యుఁడను	గుజ్జరి	108
అరు దరు దీగతి యహోబలేశ్వర	ఆహిరినాట	236
అలిముఖిఁ జూడఁబోతే	దేవగాంధారి	127
అవధారు దేవ హరి	సాళంగనాట	144

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
అవాప్తసకలకాముఁ డనుమాట	బౌళి	103
ఆడరమ్మ పాడరమ్మ అందరు	ఆహిరి	112
ఆడరో పాడరో ఆనందించరో	శంకరాభరణం	280
ఆతఁడు భక్తసులభుఁ	భైరవి	99
ఆతఁడే అన్నియు నిచ్చు	భైరవి	160
ఆతఁడే సకలము	శంకరాభరణం	25
ఆదివిష్ణు వీతఁడే యట	లలిత	193
ఇంక నాదైన్యము చూచి	ఆహిరి	265
ఇంక నేల నాకు వెరపింత	సాళంగనాట	251
ఇంకా నో దైవమా	రామక్రియ	175
ఇంతకంటే ఘన మిఁక	సామంతం	259
ఇంతేపో వారివారిహీనాధికము	గుజ్జరి	14
ఇందరు నెఱుఁగుదు రీయర్థమే	లలిత	261
ఇంద రెరిఁగినపని కిఁక	మాళవిగౌళ	226
ఇందాఁకా వచ్చెఁ జేతలు	నారాయణి	270
ఇందిరయుఁ దానుఁగూడి	దేసాళం	146
ఇందుకంటే మరి యిఁక	బౌళి	101
ఇందుకే కాలమందే	బౌళి	195
ఇందునే వున్నది యెఱుకయు	సామంతం	120
ఇచ్చలో గోరే వల్లా	రామక్రియ	27
ఇట్టి నాస్తికులమాట యేమని	గుండక్రియ	33
ఇట్టి ప్రతాపముగల	మాళవి	1
ఇట్టి యవివేకబుద్ధి	బౌళి	189
ఇట్టె జ్ఞానమాత్రమున	దేసాక్షి	211
ఇతనికంటే ఘను లిఁక	శ్రీరాగం	28
ఇతనికంటే నుపాయ	దేసాక్షి	73
ఇతరచింత లిఁక నేమిటికి	గుండక్రియ	22

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఇతరదేవతల కిది గలదా	దేవగాంధారి	44
ఇతరము లే దిఁక నెంచి	శంకరాభరణం	289
ఇది కల్ల యనరాదు	ధన్నాసి	210
ఇది గాన తనధర్మ మించుకా	లలిత	130
ఇదె నీకన్నులయెదిటికి	మంగళకౌశిక	182
ఇన్నిటికి నీశ్వరేచ్ఛ	వరాళి	123
ఇన్ని దేహములఁ జుట్టి	దేసాళం	84
ఇన్నియు ముగిసెను	సాళంగనాట	87
ఇహముఁ బరము జిక్కె	వసంతవరాళి	34
ఈతఁడు బలువుఁ డాట కివియే	పాడి	271
ఈతఁడే ముక్తిదోవ యీతఁడే	దేసాళం	183
ఈతగవే నాకు నీకు	సామంతం	97
ఈమాట విని నన్ను	సాళంగనాట	56
ఈయపరాధములు	కన్నడగౌళ	269
ఉడివోని సంసారాన	శంకరాభరణం	110
ఉన్నచోనే మూడులోకా	శంకరాభరణం	78
ఉవిదలాల చూడరే	ముఖారి	285
ఊరకె నీశరణని వుండుటే	ధన్నాసి	16
ఎంతగాలమునకైనా	దేవగాంధారి	86
ఎందరితోఁ బెనఁగేను	సామంతం	38
ఎందరైనఁ గలరు	నాట	42
ఎందు జూచినా నీవే	మాళవి	154
ఎందునైనా మీరఁబోతే	దేవగాంధారి	158
ఎక్కడ చూచిన వీరే	దేసాళం	4
ఎక్కడ నున్నారో	ఆహిరి	64
ఎక్కడి నరకములు	సాళంగనాట	12
ఎక్కడి సుద్ది యీభ్రమ	సాళంగం	124

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఎటువంటి వెట్టినో	దేసాక్షి	260
ఎట్టయినాఁ జేసుకో	ఆహిరి	95
ఎట్టు గెలుతుఁ బంచేంద్రియముల	కన్నడగౌళ	47
ఎట్టున్నదో నీచిత్త	లలిత	168
ఎట్టు మోసపోతి నేను	శంకరాభరణం	41
ఎట్టు వలసినా జేయు	మాళవిగౌళ	45
ఎట్టు వేగించీ జీవు	నాగవరాళి	215
ఎన్నఁడు దీరీని తెందేపలు	దేసాళం	50
ఎన్నఁడు నే నీఁక	బౌళి	88
ఎన్నఁడు మంచివాఁడ	సామంతం	71
ఎన్నఁడు మానవు యీా	గుజ్జరి	85
ఎన్నఁడు వివేకించే	వరాళి	204
ఎన్నఁ డొకో నేఁ దెలిసి	దేవగాంధారి	30
ఎన్నఁడొకో బుద్ధెరిఁగి	దేవగాంధారి	285
ఎన్నికై శ్రీ వెంకటేశు	హిందోళవసంతం	262
ఎదిరించి పోట్లాడ	రామక్రియ	186
ఎదుటనే వున్నవి యిన్నియు	దేవగాంధారి	278
ఎదు రేది యెంచి చూడ	పాడి	92
ఎవ్వరివసము గెల్వ	ముఖారి	225
ఎవ్వరు దిక్కింక నాకు	కాంబోది	80
ఏఁటినేను యేఁటిబుద్ధి	లలిత	98
ఏకాలము నామనే	పాడి	230
ఏడ ధర్మ మేఁడ	సామంతం	198
ఏడ పెద్దల మెట్టితిమో	కాంబోది	129
ఏది నిజం బని యెటువలె	బౌళి	2
ఏదెస మోక్షము లేదు	సాళంగనాట	65

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
ఏనోరు వెట్టుక నిన్ను	ఆహిరి	60
ఏపాటి గలవాఁడ నిదివో	భైరవి	248
ఏమనఁగ వచ్చు నమ్మ	దేసాళం	178
ఏమని చెప్పఁగవచ్చు	మాళవిగౌళ	253
ఏమి సేతు నాభాగ్య	కన్నడగౌళ	216
ఏమి సేయఁగలవాఁడ	ఆహిరి	200
ఏమి సేయఁగలవార	కాంబోధి	201
ఏలిక నిందరికి యీదేవ	రామక్రియ	217
ఏలోకమున లేఁడు	దేసాక్షి	102
ఐనదయ్యీఁ గానిదెల్లా	వరాళి	9
ఒకటితరవాత వేరొకటై	గుండక్రియ	111
ఒకరి కొకరు వొద్దు	దేవగాంధారి	162
ఒక్కఁడే యీజీవుఁడు	లలిత	268
ఒడఁబడఁగదవో వో	సామంతం	126
ఒరసి చూడఁగబోతే	దేవగాంధారి	106
ఓడ విడిచి వదర	దేసాళం	196
ఓపితేఁ దానే తగిలి	లలిత	190
కంటిరా వో జనులాల	సాళంగనాట	234
కటకటా యేమిటాను	ధన్నాసి	79
కడు నజ్ఞానపు కరవు	లలిత	19
కనకము కనకమే	బౌళి	119
కని గుడ్డును నదె	శంకరాభరణం	185
కనియుఁ గానరు నీమహిమ	బౌళి	277
కన్న విన్న వారెల్లా	దేసాక్షి	90
కన్నులపండుగ లాయ	సాళంగనాట	93
కమ్మరను జీవునికిని	బౌళి	257
కరుణానిధి నీవే కను	భైరవి	221

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
కలకాల మిట్లాయ	ఆహిరి	77
కలిగినమీఁదఁ గడమేలా	శంకరాభరణం	242
కలిమి గలిగియు నధమగతి	వరాళి	187
కాకుంటే యీశూన్యవాద	పాడి	68
కాదన్నవారికి వారి	దేసాళం	287
కాదనేటివా రెవ్వరు	నాట	202
కొమ్మలు చూడరే గోవిందుఁడు	సాళంగనాట	142
కొలఁదిపుణ్యపాపాలే	బౌళి	170
కొలిచినవారికిఁ గొమ్మని	నాట	232
గరుడధ్వజం బెక్కి	రామక్రియ	21
గెలిచితి భవములు గెలిచితి	సాళంగనాట	3
గోవింద హరి గోవింద	గుండక్రియ	109
జ్ఞానినై నా నీకుఁ బో	లలిత	11
చవులకుఁ జవి సంసారము	రామక్రియ	105
చింతలు రేఁచకు మమ్ము	గౌళ	63
చిత్తగించవే దేవ శ్రీపతి	శ్రీరాగం	209
చూడ నరుదాయ నమ్మ	లలిత	114
చూడవే గోవిందసోద్యము	దేవగాంధారి	224
చూడ వేడుకలు సొరిది	లలిత	29
చెప్పరాని మహిమల	సామంతం	166
చెలఁగి నా కిందుకే	లలిత	67
చేకొనువారికి చేరు వదే	శుద్ధవసంతం	69
చేరి యందెల్లమోతలో	పాడి	179
చేసినట్టు చేసుఁగాక	వరాళి	91
జగము లేలేవాడఁవు	ముఖారి	229
జాలి మోహినిగజము	దేసాళి	132
జీవుఁడ నే నొకఁడను	భైరవి	275

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
తనసా మిమ్మాదేరించక	దేసాళం	61
తప్పదు యీయర్థము	సాళంగనాట	128
తప్పించుకో రా దిఁక	ధన్నాసి	218
తలఁచినప్పుడు వచ్చు దయ	దేసాక్షి	140
తాము స్వతంత్రులుఁగారు తమ	ముఖారి	62
తాము స్వతంత్రులు గారు దాసోహ	సాళంగనాట	40
తిరువీథు లేగీని దేవతలు	సాళంగనాట	122
తెగక పరమునకు	లలిత	203
దాటలేను యీమాయ	దేసాక్షి	288
దాసవర్గముల కెల్లా దరిదాపు	సామంతం	267
దాసోహ మనుబుద్ధిఁ దలఁచరు	నాట	5
దేవత లెందున్నవారో	దేసాక్షి	115
దేవదుందుభులతోడ	దేసాళం	125
దేవా నీమహిమ తెలియ	సామంతం	89
దేవా నీవే యిన్నిచందముల	బౌళి	240
దేహముసంబంధము	మలహరి	223
దైవము నీవే యిఁక దరి	దేవగాంధారి	32
దైవమా నీచేతిదే	వరాళి	249
దైవమా వోదైవమా	ముఖారి	171
దైవమా నీవెలి తేది	సామవరాళి	284
ధర నీవే తల్లియును దండ్రియు	సామంతం	227
ధర్మాధర్మములాల	దేవగాంధారి	136
నగుబాట్లకు లోనై	శుద్ధవసంతం	185
నన్ను నెవ్వరు గాచేరు	బౌళి	74
నమో నమో దానవవినాశ	సాళంగనాట	282
నమో నారాయణ	లలిత	199
నలినాక్ష నీకు	శంకరాభరణం	131

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
నవనీతచోర నమో	బౌళి	24
నానాటికిఁ బెరిగీని	నాట	153
నారాయణ నీదాసుల	దేసాక్షి	228
నారాయణుఁ డితఁడు	వసంతవరాళి	141
నారాయణుఁడే సర్వనాయకుఁడు	రామక్రియ	264
నిండు కంతటా నున్నది	దేసాళం	237
నిత్యానందులము నిర్మలుల	భూపాలం	252
నీకు నాకు నెట్టు గూడె	మాళవిగౌళ	173
నీదాసులభంగములు	దేసాక్షి	266
నీమహి మది యెంత	లలిత	76
నీయంతవారు గారు	గుండక్రియ	53
నీయాధీనము లింతే	భూపాలం	55
నీవార్తై సవారికి	సాళంగనాట	219
నీవు దేవుఁడవు	సామంతం	116
నీ వెంత నే నెంత	ముఖారి	51
నీవే నన్ను దయఁ గావు	దేవగాంధారి	207
నీవే నేరవు గాని	దేసాక్షి	49
నీవే యెరిఁగి సేయు	గుండక్రియ	188
నీ వొక్కఁడవే యిత్తువు	దేసాక్షి	205
నీ వొక్కఁడవే సర్వాధారము	బౌళి	222
నేఁడు దప్పించుకొంటేను	పాడి	83
నేఁడు నీమహిమ నెరపెడి	లలిత	184
నే నింతసేసినయట్టి	సాళంగనాట	192
నే నొక్కఁడ లేకుండితే	బౌళిరామక్రియ	48
నేరనైతి నింతే కాక	పాడి	167
పచ్చిదేరుచు నుట్ల	దేసాళం	150
పట్టరో వీదులఁ బరువులు	దేవగాంధారి	36

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
పట్టి పిసుక నీక	శంకరాభరణం	137
పరమయోగీశ్వరులపద్ధతి	భూపాలం	212
పరమాత్మ నిన్ను గొల్చి	ముఖారి	220
పరుసము సోఁకక పసిఁడౌనా	సామంతం	75
పలుమారు వాద మేల	లలిత	134
పలువిచారము లేల	సాళంగం	100
పసిఁడియక్షంత లివె	సామంతం	194
పాటించి నమ్మినవారి	శ్రీరాగం	82
పామరుల కెంతైనా	ముఖారి	214
పుట్టించేవాఁడవు నీవే	ముఖారి	43
పుట్టినట్టె వున్నవాఁడ	ధన్నాసి	8
పుట్టుగు నీయాధీనమే	దేసాక్షి	246
పురుషుల నీగతి	సామంతం	13
పురుషోత్తముఁడ నీవే	లలిత	121
పూచినయీదేహ	ఆహిరి	7
పెంచి తమ పెట్టు	వరాళి	70
పైకొని చూడరో	సాళంగనాట	161
బాపు బాపు రాఘవ	నాట	133
బోధింపరే యెఱిఁగిన	బౌళి	58
భక్తసులభుఁడను పరతంత్రుఁడు	సాళంగనాట	10
భావించ నేర నైతి	గుజ్జరి	20
భావించరే చెలులాల	శ్రీరాగం	165
భీకరపుచక్ర మదే	సాళంగనాట	164
భూమిలోనఁ గొత్తలాయ	రామక్రియ	17
మంగళసూత్ర మొక్కటే	లలిత	197
మదనజనకునికి మజ్జనాళా	శంకరాభరణం	163
మదించినయేనుగను	భూపాలం	107

	రాగము	సంకీర్తనలసంఖ్య
మనుజు లూరకే తాము	లలిత	238
మమ్ముఁ జూడ నేమున్నది	బౌళి	286
మఱచిన వెఱచిన మఱి	బౌళి	104
మఱి యే పురుషార్థము	శ్రీరాగం	59
మాకేమి నీకరుణ	గుజ్జరి	191
మాయామయము లివి	సామంతం	208
ముందర గల దని	సామంతం	156
మొక్కరయ్యా అన్నిటికి	రామక్రియ	148
మొదలే తెలియవలె	ముఖారి	273
రామా దయాపరసీమా	బౌళి	94
రాముఁడు లోకాభిరాముఁడు	రామక్రియ	233
రెక్కలకొండలవలె	మాళవిగౌళ	145
లే దందువల్లఁ దెలివి	శుద్ధవసంతం	213
వట్టిమోపు మోయ నేల	బౌళి	54
వట్టి స్వతంత్ర మిందు లేదు	వసంతవరాళి	243
వాఁడివో వీఁడివో హరి	పాడి	66
వానివాని సహజము	దేసాళం	263
వారివారి సహజపు	పాడి	256
విచారించుకోరో యిది	ధన్నాసి	241
విన్నపము లేమి సేసే	ఆహిరి	147
వివరము మాలినట్టి	గుండక్రియ	96
వివరించుకోనివారి	గౌళ	139
విశ్వరూప వివేకించ	దేసాళం	231
వీఁడె వీఁడె కూచున్నాఁడు	ధన్నాసి	151
వీది వీది వాఁడె వాఁడె	నాట	274
వెదకిన దెలియదు	లలిత	118
వెన్న చేతఁ బట్టి	లలిత	180

	రాగము	సంకీర్తనసంఖ్య
వెనుబల మైనను గావఁగ	గుజ్జరి	254
వెఱవకు మనసా విష్ణుని	లలిత	276
వెట్టి దెలిసి మరియు	దేసాక్షి	177
వెట్టి దెలిసి రోఁకలి	ధన్నాసి	174
వెట్టి మానుప రెవ్వరు	గుజ్జరి	72
వెట్టివాఁడ వెట్టివాఁడ	బౌళి	6
వెట్టివారిఁ దెలుపుట	భైరవి	37
వేఱొకచోట లేదు	లలిత	57
వేవేలు బంధములు	శంకరాభరణం	46
శరణని బ్రదుకరో	సాళంగనాట	239
శరణాతవజ్రపంజరు	ధన్నాసి	117
శరణు నేఁ జొచ్చినది	బౌళి	250
శరణు వేఁడెద యజ్ఞసంభవ	శ్రీరాగం	155
శిష్టరక్షణమును	పాడి	258
శ్రీపతి యీతఁ డుండఁగా	లలిత	169
సరవులు దెలియఁగ	కన్నడగౌళ	244
సర్వసులభుఁ డీతఁడు	లలిత	152
సర్వేశ్వరా నీకు శరణు	మలహరి	159
సీతారమణ వో శ్రీరామ	శంకరాభరణం	157
సులభపుమార్గములు	ముఖారి	279
హరి నిను నెరఁగని	లలిత	172
హరియే యెరుఁగును	సామంతం	255
హరి హరి నా బదుకు	వరాళి	283
హీనుఁడై న నన్నుఁ దెచ్చి	దేవగాంధారి	181

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం ప్రెస్, తిరుపతి. ప్ర. 250. 13-8-52.

LIST OF SRI VENKATESVARA ORIENTAL INSTITUTE PUBLICATIONS

Sri Venkatesvara Oriental Series :—

No.	Title	Rs.	A.	P.
13.	**Andhra Kuvalayanandamu** by Ubhaya Bhasha Pravina K. Subramanya Sastri ...	3	12	0
14.	**Tirukkural-Porutpal** with the Commentaries of Kalingar and Parripperumāl Edited by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	4	0	0
15.	**Kathopanishad Bhashya** of Rangaramanuja Ed. with English translation by Dr. K. C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	3	1	6
16.	**Sri Venkatesvara Laghu Kritulu** Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	8	0
17.	**Annamacharya Charitramu** Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	2	8	0
18.	**Tiruvengada Sthalapuranam** by Madhurakavi Viraraghavaswami Ed. by Sri T.P. Palaniappa Pillai.	1	8	0
19.	**Alankarasangraha** by Amritananda Yogi Ed. by Sri P. Balakrishnamurti ...	3	4	0
20.	**Subhadra Kalyanamu** (Telugu) by Tallapaka Timmakka, Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	0	12	0
20a.	**Sankaravilasam** by Chidambaranatha Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	3	4	0
21.	**Janasrayi** (Sanskrit) Ed. by Sri M. Ramakrishna Kavi ...	1	0	0
22.	**Adhyatmasankirtanalu** Vol. V by Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri	3	4	0
23.	**Tiruvengada Ula** (Tamil) Ed. by Sri T. P. Palaniappa Pillai ...	1	8	0
24.	**Adhyatmasankirtanalu**, Vol. VI by Tallapaka Annamacharyulu (Tel.) Ed. by Sri A. V. Srinivasachari ..	2	0	0
25.	**Prasnopanishad Bhashya** of Rangaramanuja (Sanskrit-English) Ed. and translated by Dr. K.C. Varadachari and Sri D. T. Tatacharya ...	2	12	0
26.	**Sri Venkatesvara Stutiratnamala** (Telugu) Ed. by Sri V. Prabhakara Sastri ...	1	2	0
27	**Dharmasangraha** (Sans.) Ed. by Prof. P. V. Ramanujaswami	(In the press)		
28.	**Nipatavyayopasargavritti** (Sanskrit) Ed. by Vidya Pravina Sri A. Someswarasarma ...	do		
29	**Adhyatmasankirtanalu**, Volume VII by Tallapaka Annamacharyulu (Telugu) Ed. by Sri R. Anantakrishna Sarma & Sri A. V. Srinivasachari ...	do		
30.	**Bharata Kosa** (Sanskrit) Ed. by Sri M. Ramakrishna Kavi ...	do		

Copies can be had of :—THE DIRECTOR

S. V. ORIENTAL INSTITUTE, TIRUPATI (Chittoor Dt., S.I.)